

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113209368
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2113209368.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: K. G., nar. XX. M. XXXX, trvalo bytom G. XXX, zastúpenej opatrovníkom: Ing. K. G., nar. XX. P. XXXX, trvalo bytom G. XXX, právne zastúpenej advokátom: JUDr. Peter Harakály, Mlynská 28, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00620157, proti žalovanej: Slovenská kancelária poisťovateľov, Bajkalská 19B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, v mene a na účet ktorej koná: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaniach žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 7. októbra 2020 č. k. 37C/138/2013-456, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti veci samej o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 26.146 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, m e n í tak, že žalobu v tejto časti zamietla.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej o zaplatenie sumy 14.532 eur z titulu bolestného, o zaplatenie sumy 20.309,37 eur z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, o zaplatenie úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 3.876 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, o zaplatenie sumy 21.132,24 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia p o t v r d z u j e.

III. Žalovanej voči žalobkyni nepriznáva náhradu trov konania o zaplatenie bolestného.

IV. Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania o zaplatenie sťaženia spoločenského uplatnenia v plnom rozsahu z prisúdenej sumy 26.630,63 eur.

V. Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania o zaplatenie mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v plnom rozsahu z prisúdenej sumy 46.016,96 eur.

VI. Štátu nepriznáva náhradu trov konania voči žalobkyni.

VII. Štát má voči žalovanej nárok na náhradu trov v rozsahu 56,48 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 72.647,59 eur (suma 0,00 eur bolestné, suma 484,63 eur SSU uplatnené v konaní 37C/138/2013, suma 26.146,00 eur SSU uplatnené v konaní 27C/238/2016, suma 46.016,96 eur mimoriadne zvýšenie SSU), spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 26.146,00 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku; II. vo zvyšku (suma

4.532,00 eur z titulu bolestného, suma 16.433,37 eur z titulu SSU uplatneného v konaní 37C/138/2013, suma 3.876,00 eur z titulu SSU uplatneného v konaní 27C/238/2016, suma 21.132,24 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia SSU, úrok z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 3.876,00 eur od 3.8.2016 do zaplatenia) návrh zamietol; III. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100,00% z prisúdenej sumy (72.647,59 eur); IV. štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%; V. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike, na účet súdu prvej inštancie, súdny poplatok vo výške 4.358,50 eur, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 429, § 444, § 488, § 489, § 494, § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 O. z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov); § 24 ods. 2, 3 a 5 ZPZP (zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov); § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 až 3, § 4, § 5, ods. 1, 2, 4 a 5 ZBSSU (zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov); § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka; čl. 4, § 251, § 255, § 259 CSP (zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov); § 2 ods. 2 prvá veta a § 4 ods. 2 písm. i/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov; poukazom na Opatrenie č. 12284/2009-OL vydané Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky dňa 12.5.2009 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2009, a Opatrenia č. S4820/200-OL-2011 vydané Ministerstvom zdravotníctva SR dňa 18.5.2011 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2011. Vecne dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie 9.4.2013 domáhala uloženia žalovanej povinnosti zaplatiť jej z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej aj „SSU“) sumu 52.138,20 eur. V žalobe žalobkyňa dôvodila, že pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009, na ceste IM/5046 v smere Trnava - Zvončín ako vodička motorového vozidla BMW, ev. č. TT-274CS utrpela ťažké ublíženie na zdraví, keď vodič motorového vozidla Ford Transit, ev. č. GA-315CI Dušan Karaba v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy stavu a povahe vozovky (na ktorej bola námraza a sneh) dostal šmyk, prešiel do protismeru a narazil do protiidúceho motorového vozidla, ktoré viedla žalobkyňa. Na základe uznesenia Okresného súdu Trnava z 29.1.2010 sp. zn. 4T 4/2010 bol vodič O. H. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona; za škodu na zdraví žalobkyni zodpovedá nepoistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a § 420 O.z. nároky poškodenej na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté ZPZP, pričom priamy nárok proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov (žalovaná) na plnenie nárokov z garančného fondu je daný podľa § 24 ods. 2 písm. b/, a ods. 3 ZPZP. V dôsledku úrazu žalobkyňa utrpela zlomeninu lebečnej spodiny, zlomeninu sánky, zlomeninu nosových kostí, vyrazenie zubov, stlačenie hrudníka, zlomeninu l. rebra vpravo a vľavo, krvácanie do hrudníka, zlomeninu oblúka C6, zlomeninu križovej kosti vľavo, zlomeninu femuru vľavo, zlomeninu prstov a poúrazové krvácanie do mozgu s následkom obojstranného kostného defektu, centrálnej spastickej kvadruparézy, ťažkej poruchy kognitívnych funkcií, stredne ťažkej poruchy reči a ťažkej funkčnej pľúcnej poruchy. V zmysle znaleckého posudku vypracovaného MUDr. Meszárosovou bolo SSU ohodnotené vo výške 6.780 bodov, žalobkyni bola žalovanou (poverenou spoločnosťou Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.) plnená náhrada za SSU vo výške 104.276,40 eur. Žalobkyňa podaním z 8.4.2013 adresovaným spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. navrhla v zmysle § 6 ods. 1 ZBSSU uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za SSU vzhľadom na invaliditu, jej vek 26 rokov v čase úrazu, rozsah a závažnosť následkov, obmedzenie a stratu spoločenského uplatnenia, trvalosť a nemožnosť nápravy následkov, navrhla žalobkyňa 50%-né zvýšenie SSU. Podľa § 5 ods. 5 ZBSSU v prípadoch hodných osobitného zreteľa (akým je uznanie invalidity) môže súd náhradu za SSU zvýšiť najviac o 50%, úraz zanechal u žalobkyne také následky, ktoré degradovali kvalitu jej ďalšieho života v mladom veku, následkom úrazu sa stala úplne nesebestačná, odkázaná na pomoc druhých, je natrvalo vylúčená z doterajšieho a vzhľadom k jej veku aj budúceho plnohodnotného osobného, rodinného a spoločenského života; vážne zranenia, ktoré žalobkyňa utrpela ju budú ohrozovať a obmedzovať po celý zvyšok života, nakoľko je pripútaná na lôžko, nedokáže zaujať polohu v sede, je inkontinentná, nesebestačná vo všedných základných hygienických činnostiach (nevie sa sama najesť a napiť, má problémy s prehĺtaním), trpí poruchou reči a pamäte. Pred úrazom žalobkyňa žila aktívnym životom, pracovala ako kadernička - kozmetička, plánovala založenie rodiny so svojim snúbencom; po úraze

trpí žalobkyňa nespavosťou, náladovosťou, je ľútostivá, zle znáša odlúčenie od rodiny, pričom úraz s fatálnymi následkami utrpela vo veku 26 rokov, a následkom úrazu sa stala invalidnou s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%, bola jej určená miera funkčnej poruchy na 90%. Je preukázateľné že žalobkyňa utrpela mimoriadnu ujmu na zdraví (nemajetkovej povahy), je poškodená na svojej osobnosti, a má nárok na zadosťučinenie za túto ujmu - jednorazovo priznanou finančnou náhradou má byť po zvyšok života žalobkyňi kompenzovaná závažnosť poškodenia, fyzické a psychické strádanie a strata zdravotnej pohody. V náhrade za SSU sa neodráža skutočnosť, že ťažkú dopravnú nehodu utrpela žalobkyňa v mladom veku, čo znamená tak hlboký zásah do jej fyzických a psychických schopností, že výkon akejkoľvek činnosti je u nej spojený s vynaložením zvýšeného úsilia, musí prekonávať osobitné obtiaže vyvolané nepriaznivým zdravotným stavom - odškodnenie v takomto prípade nemôže byť nahradené vhodnejším spôsobom zadosťučinenia. Zdravotný stav žalobkyne po úraze a následky z neho vyplývajúce sú svojou povahou výnimočné a predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 5 ods. 5 ZBSSU, nakoľko u žalobkyne došlo k zmareniu dosiahnutia akéhokoľvek životného cieľa či snaženia, došlo tiež k podstatnému obmedzeniu resp. strate uspokojovania životných potrieb. Dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú definované a ani taxatívne či demonštratívne uvedené, ide o pojem ktorý bližšie nie je obsahovo vymedzený, a jeho obsah i rozsah sa môže meniť v závislosti od okolností konkrétneho prípadu - rozhodnutie súdu o aplikácii uvedeného právneho výrazu tak bude výsledkom vykonaného dokazovania, pričom dôvod invalidity žalobkyne je len jedným z osobitných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Na základe uvedeného navrhuje žalobkyňa aby súd zvýšil náhradu za SSU žalobkyne o 50%, čo pri bodovom hodnotení 6.780 bodov, predstavuje sumu 52.138,20 eur.

Žalovaná vo vydrení k žalobe uviedla, že dňa 26.1.2009 došlo na ceste Trnava - Zvončín k poistnej udalosti, kedy vodič motorového vozidla Ford Transit EČ: GA315CI v dôsledku neprispôsobenia vozidla stavu a povahe vozovky dostal šmyk, prešiel do protismeru, kde narazil do oproti idúceho motorového vozidla BMW EČ: TT274CS, ktoré viedla žalobkyňa, pričom nárazom utrpela žalobkyňa ťažké poškodenia zdravia, v dôsledku ktorých bola uznaná za invalidnú, a podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 22.7.2010 od 13.5.2010 jej bol priznaný invalidný dôchodok vo výške 200,60 eur; rozhodnutím Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T 4/2010 z 29.1.2010 (právoplatné dňom 29.1.2010) bola schválená dohoda o vine a treste medzi obvineným O. H. (vodič) a Okresnou prokuratúrou Trnava. Žalobkyňu zastupovala pri odškodňovaní škody na zdraví v Allianz - Slovenskej poisťovni, a.s. spoločnosť VOTUM Centrum Odškodnenia, a.s., pričom na základe znaleckých posudkov bola žalobkyňi poskytnutá náhrada za bolesť vo výške 30.005 eur (2.075 bodov). Hodnotenie SSU vykonal MUDr. Július De Riggo, PhD., znalec v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a neurochirurgia, a to dňa 21.3.2011. Uvedeným znaleckým posudkom boli hodnotené Pol. 251c - obojstranný kostný defekt lebky 250 bodov, zvýšené o 50% (125 bodov), spolu 375 bodov; Pol. 253 - centrálna spast. Quadraparéza 1.560 bodov, zvýšené o 100% (1.650 bodov), spolu 3.120 bodov; Pol. 253 - ťažká porucha kognitívnych funkcií 1.560 bodov zvýšené o 50% (780 bodov), spolu 2.340 bodov; Pol. 289 - strata dvoch zubov 30 bodov, spolu 30 bodov; Pol. 297b - stredne ťažké porucha reči a symb. funkcií 850 bodov, spolu 850 bodov; Pol. 301b - ťažká funkčná pľúcna porucha 1.000 bodov, spolu 1.000 bodov, spolu teda ohodnotenie SSU vo výške 7.715 bodov (zvýšenie položiek bolo určené podľa § 10, ods. 4 ZBSSU). Na základe uvedeného posudku dňa 1.7.2011 uhradila Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. žalobkyňi za priznaných 2.838 bodov náhradu škody vo výške 43.649 eur, keď náhrada škody bola poskytnutá za pol. 253 centrálna spast. Quadraparéza s navýšením o 80% (t. j. vo výške 2.808 bodov) a pol. 289 strata zubov (vo výške 30 bodov), následne bola dňa 3.10.2011 uhradená žalobkyňi škoda vo výške 2.307 eur (za pol. 393a ľahké obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu - 100 bodov s navýšením o 50% z dôvodu komplikácii pri liečbe); spolu teda Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. priznala za SSU 2.988 bodov, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje náhradu škody vo výške 45.955,44 eur (2.988 x 15,38 eur). Ďalší znalecký posudok ohľadom SSU vypracovaný MUDr. Denisou Mészárosovou, znalkyňou z odvetia psychiatria, bol predložený 2.8.2012. Uvedeným znaleckým posudkom boli hodnotené Pol. 251c - obojstranný kostný defekt lebky 250 bodov, zvýšené o 100% (250 bodov), spolu 500 bodov; Pol. 253 - vážne mozgové a duševné poruchy 1.560 bodov, zvýšené o 100% (1.560 bodov), spolu 3.120 bodov; Pol. 289 - strata dvoch zubov 30 bodov, zvýšené o 100% (30 bodov) spolu 60 bodov; Pol. 297 - porucha expresie reči 500 bodov, zvýšené o 100% (500 bodov), spolu 1.000 bodov; Pol. 301b - ťažká funkčná pľúcna porucha 1.000 bodov, spolu 1.000 bodov; Pol. 302b - srdcové poruchy 500 bodov, spolu 500 bodov; Pol. 393c - obmedzenie pohyblivosti bedr. kĺbu 300 bodov, zvýšené o 100% (300 bodov), spolu 600 bodov; spolu teda ohodnotenie SSU vo výške 6.780 bodov, pričom zvýšenie položiek hodnotila znalkyňa vzhľadom na vek, nemožnosť ďalšieho uplatnenia sa v živote. Z uvedeného hodnotenia Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. neuznala 1.000 bodov pri pol. 297 z dôvodu, že u žalobkyne nedošlo k

úplnej strate reči a preto nebol na mieste postup podľa § 10 ods. 4 ZBSSU, priznaných bolo 500 bodov; neuznala 500 bodov pri pol. 302, nakoľko neboli zistené poruchy srdcového rytmu - priznaných bolo 350 bodov; pri pol. 393 z dôvodu preukázania ľahkého poškodenia bolo priznaných 100 bodov, navyše ľavostranné ochrnutie bolo už hodnotené v pol. 253 (kde boli priznané vážne mozgové poruchy). Celkový počet bodov pri SSU uznaný Allianz - Slovenskou poisťovňou, a.s. bol vo výške 5.580 bodov, a rozdiel do priznaného počtu bodov (t.j. 2.692 bodov) bol uhradený 24.8.2012 vo výške 41.403 eur; žalobkyni teda bolo spolu za SSU priznaných 5.580 bodov a vyplatená náhrada vo výške 87.359 eur. Spoločnosť VOTUM akceptovala Allianz - Slovenskou poisťovňou, a.s. ustálený počet bodov vo výške 5.580 bodov za SSU, keď listom zo 4.1.2013 predložila v zmysle § 6 ZBSSU návrh na uzavretie dohody na zvýšenie náhrady za SSU o 50%, čo je vo finančnom vyjadrení suma 43.679,50 eur, po posúdení prípadu, lekárskeho správ, veku a spoločenského zapojenie žalobkyne Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. po súhlase udelenom žalovanou zaslala žalobkyni návrh dohody, kde akceptovala 40% zvýšenie z vyplatených náhrad za SSU, t. j. 34.944 eur; spoločnosť VOTUM na návrh nereagovala. Dňa 10.4.2013 obdržala Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. list právneho zástupcu žalobkyne, kde navrhol uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za SSU vo výške 50%, avšak zo sumy 104.276,40 eur (teda 52.138,20 eur), keď vychádzal z hodnotenia SSU MUDr. Denisy Meszárosovej. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. listom z 23.4.2013 oznámila právnemu zástupcovi žalobkyne že akceptuje zvýšenie náhrady o 40%, t. j. 34.944 eur, na čo právny zástupca žalobkyne nereagoval. Na záver uviedla, že Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. neuhradila žalobkyni 104.276,40 eur (ako sa uvádza v návrhu), ale 87.359 eur. Ďalej žalovaná vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, súd právoplatne rozhodol ohľadom danosti nároku žalobkyne medzitýmym rozsudkom, v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu, preto sa v odôvodnení rozsudku už nebude zaoberať namietaným premlčaním nároku žalobkyne, ani hodnotením v tomto smere vykonaných dôkazov.

Žalobkyňa reagovala tak, že na základe objednávky spoločnosti VOTUM znalec MUDr. Július De Riggo, PhD. vypracoval dňa 21.3.2011 znalecký posudok na 7.715 bodov SSÚ. Žalovaná nerešpektovala znalecký posudok, a žalobkyni priznala za 5.580 bodov náhradu škody v sume 87.359 eur (pri hodnote 15,38 eur za jeden bod platnej pre rok 2011), teda sama svojvoľne neuznala časť položiek bez toho, aby na zistenie skutočného rozsahu a následkov na poškodenom zdraví navrhla znalca (§ 7 ods. 6 ZBSSU). Žalobkyňa sa nestotožňuje s názorom žalovanej, že ľavostranné ochrnutie už bolo hodnotené v položke 253, nakoľko takéto hodnotenie z daných položiek nevyplýva. Na pojednávaní dňa 13.11.2013 žalobkyňa (vzhľadom na rečovú indispozíciu žalobkyne je komunikácia s ňou obtiažna, veľmi slabo je jej rozumieť, nevie sa zrozumiteľne vyjadriť, niektoré záležitosti vysvetľuje posunkami) uviedla že sa pridrižava návrhu, vzhľadom k tomu že pri dopravnej nehode bolo poškodené jej zdravie, žiada o zaplatenie náhrady. Mala výrazným spôsobom poškodené hrdlo a nohy, a operované brucho, dlho bola v nemocnici.

Uznesením č. 37C/138/2013-82 zo 4.2.2014 bol do konania ustanovený znalec MUDr. Mário Straka, ktorého úlohou bolo posúdiť či žalobkyňa v období od 26.1.2009 do 9.4.2011, a následne do 9.4.2013 trpela duševnou chorobou alebo poruchou, v prípade že áno tak akou, a od kedy ňou trpela, a akým spôsobom ovplyvňovala jej konanie a správanie sa, či zdravotný stav žalobkyne v uvedenom období vylučuje že by právny úkon v tomto období bol ňou vykonaný slobodne a vážne, resp. či v uvedenom období bola spôsobilá vykonávať právne úkony, či jej zdravotný stav v uvedenom období vylučuje, že by právnomu úkonu v tomto období ňou vykonanému nerozumela, nebol by pre ňu zrozumiteľný, nevedela by posúdiť jeho následky, či zdravotný stav žalobkyne v uvedenom období bol taký, že konala v duševnej poruche, ktorá by ju robila na vykonanie právneho úkonu neschopnou, resp. či je žalobkyňa toho času spôsobilá pred súdom ako účastníčka konať a chápať zmysel súdneho konania. Znalec podal dňa 8.3.2014 znalecký posudok č. 38/2014. Uznesením č. 37C/138/2013-108 z 2.4.2014 súd priznal znalcovi MUDr. Máriovi Strakovi odmenu za podanie znaleckého posudku č. 38/2014 vo výške 455,68 eur.

Uznesením č. 37C/138/2013-124 z 25.6.2014 súd ustanovil žalobkyni za opatrovníka pre konanie Ing. K. G., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXX.

Na pojednávaní 10.12.2014 žalobkyňa na otázky žalovanej uviedla, že momentálne sa lieči z ochorenia na bedrovom kĺbe. Cez deň chodí do školy (jedná sa o denné stacionárne zariadenie) kde vyšíva, pozerá TV a číta knihy, chodí na internet, posielala maily; na bežné otázky pozná primeranú odpoveď. Ustanovený opatrovník žalobkyne uviedol, že stav žalobkyne, v ktorom sa nachádza momentálne, sa ustálil koncom roka 2013, dovtedy jej prejavy spočívali v kričaní, mrmlaní, posunkoch. Od roku 2011 rodina žalobkyňu učila čítať, písať, počítať. V roku 2009 otec žalobkyne hľadal zástupcu, našiel na internete spoločnosť VOTUM, kto podpisoval zmluvu s VOTUMom nevie.

Uznesením č. 37C/138/2013-155 z 5.5.2015 bola do konania ustanovená Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela Pezinok, znalecká organizácia z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria

(liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria), ktorej úlohou bolo posúdiť či žalobkyňa v období od 26.1.2009 do 9.4.2011, a následne do 9.4.2013 (resp. ku dňu vypracovania znaleckého posudku) trpela duševnou chorobou alebo poruchu, v prípade že áno tak akou, a od kedy ňou trpela, a akým spôsobom ovplyvňovala jej konanie a správanie sa, či jej zdravotný stav v uvedenom období vylučuje, že by právny úkon v tomto období bol ňou vykonaný slobodne a vážne, resp. či v uvedenom období bola spôsobilá vykonávať právne úkony, či jej zdravotný stav v uvedenom období vylučuje, že by právnomu úkonu v tomto období ňou vykonanému nerozumela, nebol by pre ňu zrozumiteľný, nevedela by posúdiť jeho následky, či jej zdravotný stav v uvedenom období bol taký, že konala v duševnej poruche, ktorá by ju robila na vykonanie právneho úkonu neschopnou, či je žalobkyňa toho času spôsobilá pred súdom ako účastníčka konania konať a chápať zmysel súdneho konania, či je u žalobkyne možné konštatovať zlepšenie jej zdravotného stavu oproti predchádzajúcim obdobiam (od 26.1.2009). Znalecká organizácia podala dňa 2.9.2015 znalecký posudok č. 6/2015. Uznesením č. 37C/138/2013-199 zo dňa 16.10.2015 súd priznal Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela Pezinok, znaleckej organizácii, odmenu za podanie znaleckého posudku č. 6/2015 vo výške 920,32 eur.

Podaním došlým súdu dňa 9.12.2015 žalobkyňa navrhla rozšírenie žaloby tak, že súd uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu za bolesť v sume 14.532 eur, náhradu za SSU v sume 16.918 eur, zvýšenie náhrady za SSU v sume 52.138,20 eur, a náhradu trov konania. Bolesť žalobkyne v príčinnej súvislosti s úrazom 26.1.2009 bolo hodnotené v znaleckom posudku (ďalej aj „ZP“) č. 58/2010 znalca MUDr. Miroslava Götzla (stanovené bodové hodnotenie 2.075 bodov), následne bol vypracovaný ZP č. 9/2011 znalca MUDr. Júliusa De Rigga, PhD., ktorý stanovil bodové hodnotenie bolestného na 3.080 bodov, v znaleckom posudku sa zároveň vyjadril ktoré skutočnosti neboli zohľadnené v bodovom hodnotení bolestného v ZP MUDr. Miroslava Götzla, a vzhľadom k tam uvedeným dôvodom je zrejme, že žalobkyňa má nárok na náhradu za bolesť zodpovedajúcu bodovému hodnoteniu bolestného 3.080 bodov. Doposiaľ bola žalobkyňi zo strany žalovanej poskytnutá náhrada za 2.075 bodov v celkovej sume 30.005 eur. Pre stanovenie náhrady za bolesť je v zmysle § 5 ods. 2 ZBSSU rozhodujúci rok 2009, a v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 12284/2009-01 z 12.5.2009 bola pre rok 2009 platná hodnota bodu 14,46 eur. Náhrade za bolesť za 3.080 bodov tak zodpovedá suma 44.537 eur (3.080 bodov x 14,46 eur), vzhľadom na doteraz poukázané plnenie tohto nároku má tak žalobkyňa nárok na náhradu za bolesť ešte v sume 14.532 eur (rozdiel medzi sumou 44.537 eur a doteraz poukázaným plnením 30.005 eur). SSU žalobkyne v súvislosti s úrazom z 26.1.2009 bolo hodnotené v ZP č. 9/2011 znalca MUDr. De Rigga, PhD., kde bolo stanovené hodnotenie v počte 7.715 bodov, následne bolo toto bodové hodnotenie modifikované v ZP č. 30/2012 znalkyne MUDr. Denisy Meszárosovej, kde bolo stanovené bodové hodnotenie 6.780 bodov. Žalovaná doteraz žalobkyňi poskytla plnenie náhrady za SSU v zmysle § 5 ods. 1 a 2 ZBSSU len za 5.580 bodov, t. j. celkovo v sume 87.359 eur, vzhľadom na SSU bodovo ohodnotenú v znaleckých posudkoch v zmysle prílohy ZBSSU však žalobkyňi patrí nárok na SSU minimálne v rozsahu 6.780 bodov (takýto počet bodov bol stanovený spôsobom predpokladaným ZBSSU, § 7, ods. 6); žalovaná doteraz uvedený počet bodov za SSU nespochybnila, pričom však plnila menej, než na čo má žalobkyňa nárok. Rozhodujúcim obdobím pre stanovenie hodnoty bodu v zmysle § 5 ods. 2 ZBSSU je rok 2011, pričom v uvedenom roku bola hodnota 1 bodu v zmysle Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S4820-OL-2011 z 18.5.2011 vo výške 15,38 eur (čo akceptovala aj žalovaná); bodovému hodnoteniu SSU za 6.780 bodov zodpovedá v zmysle § 5 ods. 1 a 2 ZBSSU odškodnenie v sume 104.277 eur (6.780 bodov x 15,38 eur), nakoľko žalovaná doteraz plnila žalobkyňi len sumu 87.359 eur, žalobkyňa má nárok na náhradu za SSU ešte v sume 16.918 eur (rozdiel medzi náhradou v sume 104.277 eur a doteraz plnenou náhradou v sume 87.359 eur). Ďalej žalovaná uviedla že podľa § 3 ods. 1 ZBSSU náhrada za bolesť musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov, má teda zohľadňovať všetky poškodenia na zdraví, ako aj celý rozsah ich liečby, podľa § 4 ods. 1 náhrada za SSU musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, v jej poskytovanom rozsahu sa musia odrážať všetky následky na zdravotnom stave poškodenej osoby, a to najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že touto náhradou sa jednorazovo odškodňujú nepriaznivé dôsledky poškodenia zdravia znamenajúce obmedzenia pre poškodeného pre celý nasledujúci priebeh života. K tomuto podaniu priložila žalobkyňa ZP č. 58/2010, vypracovaný 10.4.2010 MUDr. Milanom Götzom, ZP č. 9/2011 vypracovaný MUDr. Júliusom De Riggom, PhD., ZP č. 30/2012 vypracovaný dňa 8.3.2012 MUDr. Denisou Meszárosovou, listy žalovanej zo 4.8.2010, 29.9.2010, 1.7.2011, 30.9.2011 a 24.8.2012.

Uznesením č. 37C/138/2013-237 z 13.1.2016 súd pripustil zmenu petitu návrhu v nasledovnom znení: „Žalovaná je povinná do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobkyňi náhradu za

bolesť v sume 14.532 eur, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 16.918 eur, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 52.138,20 eur, a náhradu trov konania.“

Rozsudkom č. k. 37C/138/2013-245 z 20.6.2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/395/2016-290 zo 6.12.2017 súd určil, že základ žalobného nároku žalobkyne je opodstatnený; v rozsudku súd vyriešil otázku namietaného premlčania uplatnenia nároku žalobkyne tak, že jej nárok nie je premlčaný.

Žalobkyňa podala dňa 18.10.2016 ďalšiu žalobu voči žalovanej, ktorou žiada o náhradu škody na zdraví z titulu SSU vo výške 30.022 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 3.8.2016 do zaplatenia, a za zvýšenie SSU vo výške 15.011 eur. Tu na úvod uviedla okolnosti dopravnej nehody, jej následkov, a zodpovednosti za škodu (opísané už v pôvodnej žalobe). Ďalej uviedla, že z dôvodu vážnych mozgových a duševných porúch, a poruchy sexuálnej funkcie, MUDr. Danica Caisová dňa 1.3.2016 vypracovala lekársky posudok o SSU, na základe ktorého ohodnotila položku č. 253 - vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy vo výške 3.120 bodov (táto náhrada už bola žalovaným odškodnená v plnej výške), a položku 323a - porušenie súvislosti panvového prstenca u žien do 45 rokov (použitá analogicky pre poruchu sexuálnych funkcií) vo výške 1.700 bodov. V zmysle § 5 ods. 2 ZBSSU výška náhrady za jeden bod sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom vznikol nárok na jej náhradu, na základe opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. SO2491-OL-2016 bola pre rok 2016 určená hodnota jedného bodu 17,66 eur, náhrada škody za položku č. 323a tak predstavuje sumu 30.022 eur. Žalobkyňa si uplatnila dňa 27.7.2016 u žalovanej z povinného zmluvného poistenia zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla tento nárok, oznámením z 2.8.2016 žalovaný odmietol uplatnený nárok na náhradu škody plniť. Žalobkyňa si uplatňuje aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 3.8.2016 do zaplatenia zo sumy 30.022 eur. Vzhľadom na invaliditu žalobkyne, jej vek v čase úrazu, rozsah a závažnosť následkov, trvalosť a nemožnosť nápravy následkov, navrhla žalobkyňa 50% zvýšenie SSU, pri počte 1.700 bodov za položku 323a predstavuje toto zvýšenie sumu 15.011 eur. Žalobkyňa následkom úrazu sa stala úplne nesebestačná, odkázaná na pomoc druhých, a je natrvalo vylúčená z doterajšieho a vzhľadom k jej veku aj budúceho plnohodnotného osobného, pracovného, rodinného a spoločenského života, zranenia ktoré utrpela ju budú ohrozovať a obmedzovať po celý zvyšok života. Úraz s fatálnym následkami pre ďalší život utrpela žalobkyňa v mladom veku 26 rokov, následkom úrazu sa stala invalidnou s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 75%, na základe komplexného posudku ÚPSVaR jej bola určená miera funkčnej poruchy 80%.

Podaním došlým súdu dňa 13.3.2017 žalovaná navrhla spojiť konanie sp. zn. 27C/238/2016 s konaním 37C/138/2013, keď uviedla, že žalobkyňa si dňa 18.10.2016 uplatnila na OS Trnava voči žalovanej ďalšiu položku SSU č.323a ako stratu sexuálnych funkcií, podľa žalovanej strata sexuálnych funkcií bola odškodnená v rámci položky č. 253, ktorá zahŕňa poúrazovú kvadruparézu končatín s inkontinenciou, ktorá je následkom poškodenia mozgu, pričom v konaní sp. zn. 37C/138/2013 nebolo doposiaľ vykonané dokazovanie. V záujme hospodárnosti konania by mali byť obe konania spojené a SSU žalobkyne by malo byť posudzované spoločne v rámci jedného konania.

Podaním došlým súdu dňa 13.3.2017 sa žalovaná vyjadrila vo veci žaloby žalobkyne sp. zn. 27C/238/2016, v ktorom sa zaoberala premlčaním, neplatnosťou plnej moci, nespôsobilosťou na právne úkony žalobkyne, tieto otázky boli právoplatne vyriešené medzitimným rozsudkom č. 37C/138/2013-245 z 20.6.2016, v spojení s rozsudkom KS v Trnave č. 10Co/395/2016-290 zo 6.12.2017.

Uznesením č. k. 37C/138/2013-311 zo 17.8.2018 súd spojil vec sp. zn. 27C/238/2016 s vecou sp. zn. 37C/138/2013, pod ktorou bude ďalej vedená.

Žalovaná sa vo veci vyjadrila tak, že vzhľadom na skutočnosť že medzitimným rozsudkom bolo právoplatne rozhodnuté, že základ nároku žalobkyne je opodstatnený, upriamuje sa na spornú výšku náhrady škody. V rámci náhrady škody za bolestné bolo žalovanou uhradených 30.005 eur za 2.075 bodov v zmysle ZP MUDr. Götzla, žalobkyňa si uplatňuje náhradu za bolestné v zmysle posudku MUDr. Júliusa De Rigga vo výške 3.080 bodov, teda pri hodnote bodu 14,46 eur je rozdiel 14.532 eur, ktorý žalovaná neuznáva a trvá na bodovom hodnotení MUDr. Götzla. Pokiaľ ide o náhradu škody za SSU bolo žalovanou uznaných a uhradených 5.680 bodov pri hodnote bodu 15,38 eur, t. j. 87.359 eur, žalobkyňa si uplatňuje v zmysle posudku MUDr. Denisy Mészárosovej 6.780 bodov, t. j. 1.100 bodov navyše v hodnote 16.918 eur; žalobkyňa si uplatnila podľa hodnotenia MUDr. Danice Caisovej ďalších 1.700 bodov za pol. č. 323a (už pri hodnote bodu 17,66 eur) t. j. celkovo 30.022 eur (v tejto časti bolo konanie spojené s pôvodným konaním), s pridelením tejto položky žalovaná nesúhlasí. Vzhľadom na rozporné bodové hodnotenie znalcov MUDr. Götzla a MUDr. Júliusa De Rigga navrhla žalovaná znalecké dokazovanie ohľadne určenia správneho počtu bodov za bolestné, nakoľko ide o odbornú otázku a rozdiely v znaleckých posudkoch tvoria žalovanú sumu za bolestné (14.532 eur).

Pokiaľ ide o SSU je rozdiel bodového hodnotenia uznaného žalovanou na 5.680 bodov oproti posudku MUDr. Denisy Mészárosovej na 6.780 bodov (t. j. 1.100 bodov navyše v hodnote 16.918 eur), ako aj hodnotenia MUDr. Danice Caisovej o ďalších 1.700 bodov za pol. č. 323a (už pri hodnote bodu 17,66 eur) v sume 30.022 eur, spolu rozdiel v hodnote 46.940 eur. Znalecké dokazovanie navrhla (okrem nesúhlasu s niektorými položkami) z dôvodov, že od posledného bodového hodnotenia SSU v posudku MUDr. Denisy Mészárosovej uplynulo viac ako 6 rokov, a práve v posledných rokoch bolo u žalobkyne zaznamenané výrazné zlepšenie jej zdravotného stavu oproti začiatku roka 2012 kedy bol znalecký posudok vypracovaný, pričom zo súdnej praxe vyplýva, že náhrada za SSU by mala vychádzať zo stavu v čase rozhodnutia, navyše aktuálne posúdenie SSU bude mať vplyv aj na mieru zvýšenia SSU v zmysle § 5 ods. 5 ZBSSU. Vzhľadom na široký okruh dotknutých odvetví (traumatológia, neurológia, psychiatria a sexuológia) považuje za vhodné ustanoviť na vypracovanie znaleckého posudku znaleckú organizáciu, ktorá bude schopná zabezpečiť jednotný znalecký posudok. Čo sa týka mimoriadneho zvýšenia SSU v zmysle § 5 ods. 5 ZBSSU nejde o otázku medicínsku (lekári zohľadňovali základné bodové hodnotenie + jeho prípadné zvýšenie v zmysle § 10 ods. 4 ZBSSU), ale o otázku právnu, keď súd má na základe úvahy dospieť k záveru či nastali také mimoriadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali ešte ďalšie mimoriadne zvýšenie SSU a ak áno, rozhodnúť v akom rozsahu (od 1% do 50%). Žalobkyňa k záležitosti zvýšenia pristupuje paušálne a požaduje maximálne hodnoty, avšak nepreukázala mimoriadne aktivity vyplývajúce z akejkoľvek oblasti (výnimočný športovec, politik, ekonóm, sudca, moderátor, herec a pod.), keďže takéto aktivity žalobkyne zmarené neboli, nie je možné jej priznať maximálne mimoriadne zvýšenie SSU. Žalovaná vníma mimoriadne zvýšenie ňou akceptované vo výške 40% za odôvodnené, pričom je ochotná uhradiť ho po ustálení základného počtu bodov.

Na pojednávaní 27.2.2019 žalovaná uviedla, že s nárokom uplatneným pôvodne v konaní 27C/238/2016 (sexuálna disfunkcia) nesúhlasia, nakoľko je už toto poškodenie zahrnuté v predchádzajúcich znaleckých posudkoch, pričom sa jedná o následok iného závažnejšieho poškodenia - konkrétne položka 253 v ZP MUDr. Denisy Mészárosovej, a v takomto prípade sa už toto menej závažné poškodenie nemá pre budúcnosť hodnotiť. Čo sa týka ZP MUDr. Denisy Mészárosovej o SSU, tento je podľa žalovanej nesprávny, SSU by malo byť ohodnotený o 1.100 bodov menej (ostatok náhrady bol žalobkyňi vyplatený). Poukázala ďalej na skutočnosť, že v dobe od vyhotovenia prvého ZP ohľadom SSU v marci 2012 MUDr. Mészárosovou, sa výrazným spôsobom zlepšil stav žalobkyne, čo je zrejme z lekárskeho správ z obdobia po októbri 2012. Namietla tiež správnosť ZP ohľadom bolestného, keď neuznáva položky v celkovej sume 1.005 bodov (vo finančnom vyjadrení suma cca. 16.000 eur).

Uznesením č. 37C/138/2013-331 z 26.4.2019 bola do konania ustanovená znalecká organizácia LEGE ARTIS, znalecká organizácia, s.r.o. (znalecká organizácia z odboru zdravotníctvo a farmácia), ktorej úlohou bolo 1/ stanoviť aký bol zdravotný stav žalobkyne pred úrazom, 2/ stanoviť kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne po úraze, uviesť či zistené následky poškodenia zdravia, následky na psychickom stave a sexuálnych funkciách sú trvalé, 3/ stanoviť nanovo základné bodové ohodnotenie bolestného a SSU v čase ustálenia po zlepšení zdravotného stavu žalobkyne, ktoré začalo od októbra 2012 a pokračovalo v nasledujúcich rokoch (posledný posudok bol vypracovaný pred zlepšením stavu), vzhľadom na rozpory znaleckého posudku MUDr. Götzla a MUDr. De Rigga. Pri hodnotení SSU uviesť prípadnú prítomnosť poškodení na zdraví podľa pol. č. 297, 302b a 393c sadzieb bodového ohodnotenia za SSU pri úrazoch uvedených v prílohe č. 1 ZBSSU, a ak sú prítomné, posúdiť správnosť bodového ohodnotenia v znaleckom posudku MUDr. Mészárosovej, 4/ určiť ako je žalobkyňa obmedzená v samostatnosti a nakoľko je odkázaná na pomoc druhých v bežných denných činnostiach, v základných hygienických potrebách a pod., 5/ zistiť, aký je psychický stav žalobkyne v súčasnosti a aké zmeny u žalobkyne vznikli v psychickej oblasti, prípadne či vznikli duševné poruchy, poruchy sexuálnych funkcií. Ak vznikli, určiť výšku bodového ohodnotenia SSU z hľadiska jednotlivých porúch. Vyjadriť sa k možnosti zahrnutia zistených porúch sexuálnych funkcií pod položku č. 253. Vyjadriť sa k možnosti zhodnotenia stavu žalobkyne ako strata sexuálnych funkcií, k možnosti osobitného ohodnotenia takéhoto stavu v roku 2011 alebo neskôr, a k vhodnosti a správnosti podriadenia takéhoto stavu v rámci položky č. 323a (prípadne akejkoľvek inej položky) sadzieb, ako to vykonala MUDr. Caisová, 6/ v prípade že znalecká organizácia zistí dôvody zvýšenia základného bodového ohodnotenia bolestného uviesť, pri ktorých položkách je podľa jej názoru zvýšenie dôvodné s odôvodnením pri každej položke zvlášť a v akej percentuálnej miere od 0% do 100%, 7/ pri každej položke SSU uviesť zvlášť prípadné zvýšenie SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU s odôvodnením každého prípadného zvýšenia, 8/ uviesť iné závažné skutočnosti.

Znalecká organizácia podala dňa 26.4.2019 ZP č. 33/2019 v ktorom uviedla, že žalobkyňa pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009 utrpela početné zranenia, následne bola dlhodobo hospitalizovaná s komplikáciami stavu. Znalec MUDr. Miroslav Götzl vo svojom ZP č. 58/2010 z 10.4.2010 hodnotil

bolestné u žalobkyne sumou 2.075 bodov. Znalec MUDr. Július De Riggo, PhD. vo svojom ZP č. 9/2011 zo dňa 21.3.2011 hodnotil bolestné u žalobkyne sumou 3.080 bodov. Znalec MUDr. De Riggo, PhD. vo svojom ZP č. 9/2011 z 21.3.2011 hodnotil SSU u žalobkyne sumou 7.715 bodov. V znaleckom posudku ďalej znalecká organizácia podrobne opisuje zranenia ktoré žalobkyňa utrpela pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009, spôsob ich liečby, a opis trvalých následkov, jednalo sa súhrnne o ťažké zranenia s dobou práceneschopnosti a dobou liečby presahujúcou 6 mesiacov a s trvalými následkami na zdravotnom stave. Na otázku č. 1/ znalecká organizácia uviedla že zdravotný stav žalobkyne pred úrazom bol po fyzickej aj psychickej stránke úplne normálny, bez chronických ochorení, bez nutnosti liečby, bez obmedzení na zdravotnom stave. Na otázku č. 2/ znalecká organizácia uviedla že k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne došlo najneskôr 2.9.2015 (v čase vypracovania posudku Psychiatrickou nemocnicou Philippa Pinela), zistené následky poškodenia zdravia, následky na psychickom stave a sexuálnych funkciách sú trvalé. Na otázku č. 3/ znalecká organizácia bolestné stanovila uvedením čísla položky, diagnózy, počtu bodov, zvýšenia a počtu bodov spolu za jednotlivú položku (napr. položka č. 224, diagnóza Pomliaždenie mozgu, počet bodov 170, bez zvýšenia, spolu 170 bodov; položka č. 226, diagnóza Poúrazové krvácanie do mozgu vpravo aj vľavo, počet bodov 340, bez zvýšenia, spolu 340 bodov), celkový počet bodov za všetky položky bolestného: 2.075. Na otázku č. 3/ znalecká organizácia SSU stanovila uvedením čísla položky, diagnózy, počtu bodov, zvýšenia a počtu bodov spolu za jednotlivú položku, celkový počet bodov za všetky položky SSU: 10.445

Na otázku č. 4/ znalecká organizácia uviedla, že žalobkyňa je schopná zvládať jednoduché samoobslužné úkony, orientovať sa v známom prostredí, je sediaci na vozíku, prejde za opory niekoľko krokov, používa plienky na noc pre močovú inkontinenciu, cez deň dokáže už močenie kontrolovať, stolicu kontroluje. V základných hygienických potrebách potrebuje asistenciu druhej osoby vzhľadom ku psychickému a fyzickému obmedzeniu, cez deň si číta, je na internete. Nedokáže sa v známych podmienkach orientovať a prispôbiť svoje konanie v situáciách, kedy je potrebné zvažovať postupnosť a nadväznosť jednotlivých úkonov k dosiahnutiu cieľa, plánovať svoje konanie, sledovať výsledky čiastkových úkonov a podľa nich postupovať. V dôsledku zistených porúch psychických funkcií bez podpory a pomoci inej osoby zlyháva aj v bežných každodenných situáciách, bez trvalej asistencie opatrovníka nie je schopná vykonávať samostatne všetky bežné denné činnosti. Na otázku č. 5/ znalecká organizácia uviedla že stav žalobkyne je v súčasnosti možné hodnotiť ako Demenciu poúrazovú F.02.8 podľa MKCH 10 a Organickú poruchu osobnosti správania zavinená chorobou, poškodením a dysfunkciou mozgu (Organický psychosyndróm) F.07.9 podľa MKCH 10 - z uvedených dôvodov je neschopná fungovať na premorbídnej úrovni, jej schopnosť uplatniť sa v rodinnom, partnerskom, pracovnom, politickom, kultúrnom a športovom živote je znížená, až takmer nemožná. Podľa ZBSSU vyššie uvedené poruchy predstavujú Vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy - položka 253, kde SSU sa určuje na 1.560 bodov, čo je maximálna hodnota v rámci tejto položky (organické zmeny sú takého stupňa, že napriek čiastočnému zlepšeniu psychického stavu je stále neschopná samostatného fungovania najmä v zložitejších situáciách mimo známeho prostredia a je permanentne odkázaná na opatrovateľskú a asistenčnú starostlivosť. Tento kognitívny deficit ako aj osobnostné poruchy predstavujú ustálený stav, ktorý už nie je možné psychiatrickou liečbou ovplyvniť, ide o trvalé zníženie kognitívnych funkcií a porúch osobnosti, kde k ustáleniu psychického stavu došlo najneskôr v roku 2015 (v čase znaleckého vyšetrenia znaleckým ústavom). Podľa § 10 ods. 4 ZBSSU toto bodové hodnotenie bolo zvýšené o 100 percent (o 1.560 bodov) vzhľadom na výrazné obmedzenie možnosti poškodenej uplatniť sa v živote a v spoločnosti, celkovo SSU u žalobkyne z hľadiska psychiatrického bolo stanovené na 3.120 bodov. U žalobkyne následkom úrazu a z toho vzniknutejších nepriaznivých telesných a psychologických faktorov sa rozvinula Sexuálna dysfunkcia zavinená somatickými a psychickými činiteľmi - strata sexuálnych funkcií, podľa ZBSSU táto porucha je hodnotená najbližšou vhodnou položkou, ktorou je položka 323a - Porušenie súvislosti panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a s poruchou funkcie dolných končatín u žien do 45 rokov, kde SSU je hodnotené na 850 bodov - pred úrazom bola žalobkyňa sexuálne neaktívna, nemala zážitok sexuálnej aktivity, mala snúbenca, s ktorým plánovala svadbu, úraz jej znemožnil do budúcnosti, nielen somatosexuálne aktívne žiť, ale obmedzil aj možnosti nájsť si partnera a rozvíjať psychosexuálne kontakty a spolužitie, ako aj naplniť reprodukčné funkcie (u žalovanej okrem organického postihnutia a poruchy osobnosti narúša jej psychické zdravie aj neschopnosť praktizovať pohlavný styk, realizácia riadneho pohlavného styku je aj vzhľadom na celkový telesný stav prakticky nemožná, a tým je neschopná naplňať aj svoj pohlavný život). Neschopnosť samotného pohlavného styku je však kategória podriadená neschopnosti naplnenia pohlavného - sexuálneho života ako jednej zo základných potrieb a zmyslu života v rámci realizácie partnerského resp. manželského vzťahu aj s jeho pre človeka špecifickou nadstavbou - vzhľadom na to nie je možné akceptovať, že uvedená porucha sexuálnych

funkcií môže byť zaradená do akejkoľvek položky sľaby nadradenej tejto položke. Podľa § 10 ods. 4 ZBSSU bodové hodnotenie bolo zvýšené o 100% vzhľadom na obmedzenie možností uplatniť sa v živote a v spoločnosti (1.700 bodov). K strate sexuálnych funkcií došlo u žalobkyne v momente úrazu, teda v januári 2009, k ustáleniu najneskôr v roku 2015, v čase vypracovania znaleckého posudku znaleckou organizáciou. Na otázku č. 6/ znalecká organizácia uviedla že boli zistené dôvody navýšenia položiek č. 207b, 212b, 212d pri základnom hodnotení bolestného o 50% pre bolestivejší spôsob liečby a nutnosť operácie. Na otázku č. 7/ znalecká organizácia uviedla že zvýšenie SSU je uvedené pri každej položke zvlášť v tabuľke hodnotenia SSU.

Uznesením č. 37C/138/2013-396 z 11.11.2019 súd priznal znaleckej organizácii znalečné vo výške 1.765,84 eur.

Žalobkyňa sa k znaleckému posudku vyjadrila podaním došlým súdu dňa 10.12.2019, v ktorom uviedla, že znalecká organizácia ohodnotila bolestné vo výške 2.075 bodov, čo je totožné so ZP č. 58/2010 vypracovaným MUDr. Götzlom, ale o 1.005 bodov menej ako bolestné ohodnotil MUDr. De Riggo, PhD v ZP č. 9/2011 (ktorý bolestné ohodnotil vo výške 3.080 bodov). Pri porovnaní znaleckých posudkov MUDr. De Rigga a LEGE ARTIS, s.r.o. rozdiel v bodovom hodnotení bolestného spočíva najmä v neohodnotení položiek č. 8 (zlomenina lebečnej spodiny) vo výške 200 bodov, a č. 226 (poúrazové krvácanie do mozgu vpravo aj vľavo) vo výške 2 x 340 bodov = 680 bodov + 100% zvýšenie = 1.360 bodov znaleckou organizáciou, pričom ZP znaleckej organizácie neobsahuje zdôvodnenie prečo tieto položky (najmä položku č. 226) neohodnotila. Znalecká organizácia ohodnotila SSU celkom vo výške 10.445 bodov (vrátane psychických a sexuálnych následkov), v rámci tohto hodnotenia znalecká organizácia stanovila SSU z hľadiska psychiatrického na 3.120 bodov (zahŕňa aj stratu sexuálnych funkcií ohodnotených najbližšou vhodnou položkou č. 323a vo výške 850 bodov, ktorá bola zvýšená o 100%); bodové hodnotenie psychických a sexuálnych trvalých následkov vo výške 3.120 bodov je zhodné s ich hodnotením v lekárskom posudku MUDr. Caisovej. Podľa znaleckej organizácie v prípade žalobkyne ide prípad hodný osobitného zreteľa (§ 5 ods. 5 ZBSSU).

Žalovaná sa k znaleckému posudku vyjadrila podaním došlým súdu dňa 30.12.2019, v ktorom uviedla, že znalecká organizácia určila bodové hodnotenie bolestného v rozsahu 2.075 bodov (totožne ako znalec MUDr. Götzl). V rámci náhrady škody za bolestné bolo žalovanou uhradených 30.005 eur za 2.075 bodov (ešte pred začatím tohto konania), je zrejmé, že žaloba je v časti žalovanej sumy 14.532 eur nedôvodná - žalobkyňa si totiž uplatňuje náhradu za bolestné v zmysle posudku MUDr. De Rigga, ktorý priznal 3.080 bodov (pri hodnote bodu 14,46 eur rozdiel zodpovedá žalovanej sume 14.532 eur, ktorý žalovaná neuznala). Pokiaľ ide o náhradu škody za SSU bolo žalovanou uznaných a uhradených 5.680 bodov (pri hodnote bodu 15,38 eur), t. j. 87.359 eur, žalobkyňa si však uplatňuje (v zmysle posudku MUDr. Mészárosovej) 6.780 bodov, t. j. 1.100 bodov x 15,38 eur navyše (v hodnote 16.918 eur), a navyše si uplatnila podľa hodnotenia MUDr. Caisovej ďalších 1.700 bodov za pol. č. 323a) pri hodnote bodu 17,66 eur t.j. celkovo 30.022 eur (v tejto časti bolo konanie spojené s pôvodným konaním z dôvodu hospodárnosti, pričom žalovaná s pridelením tejto položky nesúhlasila). Uviedla, že predmetom tohto konania je 1/ bolestné, v zmysle posudku MUDr. De Rigga (ktorý udelil 3.080 bodov) a pri hodnote bodu 14,46 eur tak rozdiel 1.005 bodov zodpovedá žalovanej sume 14.532 eur (oproti posudku MUDr. Götzla, ktorý pridil 2.075 bodov), 2/ SSU za položky v zmysle posudku MUDr. Mészárosovej 6.780 bodov t. j. 1.100 bodov x 15,38 eur navyše v hodnote 16.918 eur (oproti uznaných a uhradených 5.680 bodov), 3/ SSU podľa hodnotenia MUDr. Caisovej, t. j. ďalších 1.700 bodov za pol. č. 323a), už pri hodnote bodu 17,66 eur t. j. celkovo 30.022 eur, 4/ mimoriadne zvýšenie SSU 52.138,20 eur + 15.011 eur, t. j. spolu 67.149,20 eur. Ďalej poukázala na rozpis uplatnených položiek podľa posudku MUDr. Mészárosovej a položiek uznaných znaleckou organizáciou LEGE ARTIS: pol. č. 251c - žaloba 500 bodov, znalecká organizácia 375 bodov, č. 253 - žaloba 3.120 bodov, znalecká organizácia 3.120 bodov, č. 289 - žaloba 60 bodov, znalecká organizácia 30 bodov, č. 297 - žaloba 1.000 bodov, znalecká organizácia 1.000 bodov, č. 301b - žaloba 1.000 bodov, znalecká organizácia 1.000 bodov, č. 302b - žaloba 500 bodov, znalecká organizácia 0 bodov, č. 393c - žaloba 600 bodov, znalecká organizácia 100 bodov. Znalecká organizácia teda ohľadne položiek už uplatnených podľa posudku MUDr. Mészárosovej (6.780 bodov) priznala iba 5.625 bodov (žalovanou bolo uznaných a uhradených 5.680 bodov, ešte pred podaním žaloby), v tejto časti považuje žalovaná žalobu za nedôvodnú (v požadovanej sume 16.918 eur), nakoľko znalecká organizácia priznala z uplatnených nárokov totožné alebo ešte menej ako bolo žalovanou uznané a uhradené. Čo sa týka položky č. 253 (pridelená 2x) žalovaná namietala, že pol. č. 253 nie je predmetom konania, nakoľko bolo oboma stranami zhodne prijaté, že za túto položku patrí poškodenej žalobkyňi maximálna hodnota t. j. 1.560 bodov zvýšená na dvojnásobok, t. j. spolu 3.120 bodov, žalobkyňa si preto žiadny doplatok za uvedenú položku neuplatňovala, čím odškodnenie za pol. č. 253 nie je predmetom konania. Ďalej namietala priznanie tejto položky 2x, nakoľko za položku č. 253 je možné prideliť bodové

hodnotenie v rozmedzí od 260 do 1.560 bodov, táto položka (vážne mozgové alebo duševné poruchy vzniknuté po ťažkom poranení hlavy) zahŕňa všetky mozgové alebo duševné poruchy ktoré po ťažkom poranení vzniknú a je určená maximálna hranica 1.560 bodov, ktorú môže ešte lekár zvýšiť od 1 do 100% (v zmysle § 10 ods. 4 ZBSSU) - nie je však možné množenie tejto položky s tvrdením, že u poškodenej žalobkyne boli jednak mozgové poruchy a jednak duševné poruchy, a priznať 2x 3.120 bodov. V súdnom prípade ide o vážny úraz hlavy, ktorý zanechal následky ktoré ale nemôžu byť hodnotené vyšším počtom bodov ako 1.560 (+ prípadné zvýšenie). Pri položke č. 323a je nesprávne uplatnená (okrem nároku ako takého) aj hodnota bodu, ktorú si žalobkyňa uplatnila ako hodnotu za rok 2016 t. j. 17,66 eur, SSU za túto položku vzniklo už v čase nehody t. j. 26.1.2009, a ustálené bolo najneskôr už v čase 15.9.2015 (t. j. vtedy bolo možné najneskôr vykonať bodové hodnotenie SSU), hodnota bodu teda nezodpovedá žalobou uplatnenému nároku. Podľa žalovanej položky 323a nie je hodnotiteľná osobitne, nakoľko má pôvod v neurologickom poškodení mozgu, ktoré však bolo odškodnené položkou č. 253 v hodnote 3.120 bodov, pričom táto položka je hodnotená tak vysokým počtom bodov, nakoľko je zohľadnené, že má svoje typické sekundárne následky. V danom prípade nastala o.i. spastická kvadruparéza, ktorá má celý rad negatívnych sekundárnych následkov, ktoré však nie je možné kúskovať a osobitne bodovať, nakoľko ide o odvodené následky spojené s iným hlavným následkom, ktorý bol už odškodnený. Čo sa týka mimoriadneho zvýšenia SSU súd má dospieť k záveru či nastali také mimoriadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali ešte ďalšie mimoriadne zvýšenie SSU a rozhodnúť v akom rozsahu (od 1% do 50%), pokiaľ by žalobkyňi boli zmarené mimoriadne aktivity vyplývajúce z akejkoľvek oblasti (výnimočný športovec, politik, ekonóm, sudca, moderátor, herec a pod.), bola by žalobkyňa na tieto okolnosti poukazovala pri odôvodňovaní maximálnej miery mimoriadneho zvýšenia. Nakoľko však u žalobkyne takéto aktivity zmarené neboli, nie je možné jej priznať maximálne mimoriadne zvýšenie SSU. Maximálne zvýšenie SSU sa uplatňuje pri úplne bezvládných osobách resp. so zmarenými výnimočnými aktivitami pred nehody, čo však nie je situácia žalobkyne (napriek existencii závažných obmedzení, na odškodnenie ktorých ale slúži základné bodové hodnotenie a zvýšenie lekárom); mimoriadne zvýšenie akceptované žalovanou vo výške 40% považuje za odôvodnené a podložené.

Znalecká organizácia v podaní došlom súdu 29.5.2020 uviedla, že čo sa týka položky č. 253 (pridelená 2x), jej medicínske zdôvodnenie podrobne uviedli v posudkovej a záverečnej časti posudku, na jej započítaní 2x trvá. Čo sa týka položky č. 323a, u žalobkyne sa následkom úrazu a z toho vzniknúcich nepriaznivých telesných a psychologických faktorov rozvinula Sexuálna dysfunkcia zavinená somatickými a psychickými činiteľmi - strata sexuálnych funkcií - túto poruchu hodnotí najbližšou vhodnou položkou, ktorou je položka 323a - Porušenie v súvislosti panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a s poruchou funkcie dolných končatín u žien do 45 rokov, kde SSU hodnotí na 850 bodov - úraz znemožnil žalobkyňi do budúcnosti somatosexuálne aktívne žiť, obmedzil aj možnosti nájsť si partnera a rozvíjať psychosexuálne kontakty a spoluzitie, ako aj naplniť reprodukčné funkcie; na použitie tejto položky trvá, neakceptuje, že uvedená porucha sexuálnych funkcií môže byť zaradená do akejkoľvek položky akoby nadradenej tejto položke. Bodové hodnotenie zvýšila o 100% vzhľadom na obmedzenie možností uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktoré menovaná mala vo veku v ktorom utrpela poškodenie na zdraví (teda na 1.700 bodov). K strate sexuálnych funkcií došlo u žalobkyne v momente úrazu 26.1.2009, k ustáleniu najneskôr v roku 2015 v čase vypracovania znaleckého posudku znaleckou organizáciou, pričom pre potreby hodnotenia SSU došlo k strate sexuálnych funkcií vtedy, keď ich strata bola po odbornej stránke zhodnotená ako ustálená, teda 2.9.2015 (vtedy je možné hodnotiť položku č.323a prvýkrát, t. j. najskôr. Čo sa týka položky č. 8 (zlomenina lebečnej spodiny) túto znalecká organizácia nehodnotila samostatne, pretože poranenie lebečnej spodiny popísané na vyšetrení počítačovou tomografiou (CT) vpravo u poškodenej na prvotnom CT nespôsobilo poškodenej samostatné poškodenie, ale jeho následky sú zahrnuté v položkách č. 224 a 226. Položku č.226 (poúrazové krvácanie do mozgu vpravo aj vľavo) hodnotili maximálnym počtom bodov bez navýšenia - v tomto hodnotení je zahrnuté poškodenie orgánu ako celku (síce na oboch stranách, ale jedného orgánu). Na pojednávaní dňa 20.7.2020 žalovaná uviedla, že akceptujú mimoriadne zvýšenie SSU pri ustálení obodovania vo výške 40%.

Žalovaná sa vo veci vyjadrila podaním došlým súdu 31.8.2020, v ktorom uviedla, že čo sa týka bolestného znalecká organizácia určila bodové hodnotenie bolestného v rozsahu 2.075 bodov (totožné ako znalec MUDr. Götzl); s týmto záverom znaleckej organizácie žalovaná súhlasí. Z titulu bolestného bola žalovanou vykonaná úhrada 30.005 eur za 2.075 bodov x 14,46 eur (28.993 eur dňa 2.8.2010 + 1.012 eur dňa 1.10.2010). Z titulu náhrady škody za SSU bolo žalovanou uznaných a uhradených 5.680 bodov pri hodnote bodu 15,38 eur, t. j. 87.359 eur, žalobkyňa si však uplatňuje (v zmysle posudku MUDr. Mészárosovej) 6.780 bodov t. j. 1.100 bodov (x 15,38 eur) navyše v hodnote 16.918 eur, navyše

si uplatňuje (podľa hodnotenia MUDr. Caisovej) ďalších 1.700 bodov za položku č. 323a) už pri hodnote bodu 17,66 eur, t. j. celkovo 30.022 eur. Predmetom konania tak je:

1/ bolestné v zmysle posudku MUDr. De Rigga, ktorý udelil 3.080 bodov a pri hodnote bodu 14,46 eur tak rozdiel 1.005 bodov zodpovedá žalovanej sume 14.532 eur (oproti posudku MUDr. Götzla ktorý pridelil 2.075 bodov);

2/ SSU v zmysle posudku MUDr. Mészárosovej 6.780 bodov, t. j. ešte 1.100 bodov x 15,38 eur navyše v hodnote 16.918 eur (oproti uhradených 5.680 bodov);

3/ SSU uplatnené podľa hodnotenia MUDr. Caisovej, t.j. ďalších 1.700 bodov za pol. č. 323a, avšak pri hodnote bodu 17,66 eur, t.j. celkovo 30.022 eur;

4/ mimoriadne zvýšenie SSU 52.138,20 eur + 15.011 eur, t. j. spolu 67.149,20 eur.

Čo sa týka bodu 2 žalovaná uviedla, že doposiaľ uhradila za SSU spolu 87.359 eur za 5.680 bodov (43.649 eur dňa 1.7.2011, 2.307 eur dňa 3.10.2011, a 41.403 eur dňa 24.8.2012), a to za pol. č. 251c, 253, 289, 297 (posudok 1.000 bodov, uhradených 500 bodov), 301b, 302b (posudok 500 bodov, uhradených 350 bodov), 393c (posudok 600 bodov, uhradených 150 bodov). Sporné položky SSU tvorí 1.100 bodov x 15,38 eur t.j. 16.918 eur (č. 297 v rozsahu 500 bodov, č. 302b v rozsahu 150 bodov, a č. 393c v rozsahu 450 bodov) - znalecké dokazovanie posudkom znaleckej organizácie sporné položky (ktoré sú predmetom konania) ohodnotil spolu na 1.100 bodov (1000 + 0 + 100) pričom žalovanou bolo za tieto položky uhradených 1.000 bodov (500 + 350 + 150); rozdiel je teda iba 100 bodov x 15,38 eur, t.j. 1.538 eur. ZP znaleckej organizácie určil, že zo žalovaných 1.100 bodov SSU bolo 1.000 bodov uplatnených nedôvodne, preto vo zvyšku uplatneného nároku za SSU (16.918 eur) by mal byť nárok zamietnutý, nakoľko netvoril predmet konania, a nové položky priznané posudkom neboli nikdy v konaní uplatnené (ak by uplatnené boli teraz, vznáša žalovaná námietku premlčania). Rozpis uplatnených položiek podľa posudku MUDr. Mészárosovej a položiek uznaných znaleckou organizáciou LEGE ARTIS je nasledovný:

pol. č. 251c - žaloba 500 bodov - LEGE ARTIS 375 bodov

pol. č. 253 - žaloba 3.120 bodov - LEGE ARTIS 3.120 bodov

pol. č. 289 - žaloba 60 bodov - LEGE ARTIS 30 bodov

pol. č. 297 - žaloba 1.000 bodov - LEGE ARTIS 1.000 bodov

pol. č. 301b - žaloba 1.000 bodov - LEGE ARTIS 1.000 bodov

pol. č. 302b - žaloba 500 bodov - LEGE ARTIS 0 bodov

pol. č. 393c - žaloba 600 bodov - LEGE ARTIS 100 bodov.

Znalecká organizácia teda ohľadne položiek uplatnených podľa posudku MUDr. Mészárosovej (6.780 bodov) priznala iba 5.625 bodov, keď žalovaným bolo uznaných a uhradených 5.680 bodov (ešte pred podaním žaloby); znalecká organizácia teda priznala menej bodov ako bolo žalovanou uhradené, preto v tejto časti považuje žalobu za nedôvodnú (nie je možné poňať žalobný návrh iba ako sumu bodov ktoré sú uplatnené, a následne priznať sumu bodov, ktoré znalecký posudok poškodenému udelí, nakoľko za uplatneným bodovým hodnotením sú konkrétne sporné položky resp. ich časti).

Čo sa týka položky č. 253 (pridelená 2x) žalovaná uviedla, že táto položka nie je predmetom konania, nakoľko obe strany sporu zhodne prijali, že za túto položku patrí poškodenej žalobkyňi maximálna hodnota 1.560 bodov, zvýšená na 2násobok, t.j. spolu 3.120 bodov, teda žalobkyňa si žiadny doplatok za uvedenú položku neuplatňovala. V rámci riešenia tejto položky namieta žalovaná jej priznanie 2x, nakoľko táto položka (vážne mozgové alebo duševné poruchy vzniknuté po ťažkom poranení hlavy) zahŕňa všetky mozgové alebo duševné poruchy, ktoré po ťažkom poranení vzniknú a zákonom je určená maximálna hranica 1.560 bodov, ktorú môže ešte lekár zvýšiť od 1% do 100% - znalecká organizácia ale za položku č. 253 pridelila 6.240 bodov, čo je z právneho hľadiska v rozpore so znením zákona, nie je to možné odôvodniť tvrdením že u poškodenej boli jednak mozgové poruchy, a jednak duševné poruchy (a priznať 2 x 3.120 bodov); aj MUDr. Caisová aj MUDr. Mészárosová ju obe priznali iba 1x.

Čo sa týka položky č. 323a žalovaná uviedla, že znalecká organizácia uviedla, že na jej pridelení trvá, a táto bola zhodnotená ako ustálená najskôr 2.9.2015 (vypracovanie znaleckého posudku), stav sa však nehodnotí ako ustálený momentom vypracovania znaleckého posudku, ale momentom kedy už poškodený reálne pociťuje negatívne dôsledky SSU, aj samotná znalecká organizácia uviedla že k strate sexuálnych funkcií došlo u žalobkyne hneď v momente úrazu, teda 26.1.2009. Nakoľko ide o položku z pripojeného konania sp. zn. 27C/238/2016 (o ktorej premlčaní či nepremľčaní odvolací súd ešte nerozhodoval), trvá žalovaná na námietke premlčania pri položke č. 323a (vznesenej ešte vo vyjadrení z 8.3.2017, žaloba bola podaná až 18.10.2016). Pri tejto položke je nesprávne uplatnená aj hodnota bodu, keď žalobkyňa ju uplatnila za rok 2016 vo výške 17,66 eur, ale nie je preukázané že žalované SSU za položku č. 323a vzniklo v roku 2016, ale vzniklo už v čase nehody (26.1.2009), pričom za rok 2011 (kedy bolo SSU hodnotené prvýkrát) bola hodnota bodu 15,38 eur, navyše v tejto situácii je stav žalobkyne prirovnaný k položke č. 323a nesprávny a nezohľadňuje realitu. Podľa žalovanej ZP

znaleckej organizácie neobsahuje podklady, ktoré by vysvetlili kedy bol zdravotný stav ohľadne pol. č. 323a ustálený do takej miery, že ho už bolo možné obodovať, resp. z akého dôvodu nebolo možné túto položku obodovať napr. v rokoch 2011 až 2012.

Podľa žalovanej žalobkyňa nárok na úrok z omeškania nemá, keď aj viaceré rozhodnutia NS SR priznanie úrokov z omeškania v obdobných prípadoch voči poisťovateľovi vylučujú, do omeškania by sa poisťovňa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody. Čo sa týka trov konania navrhovala žalovaná, aby súd rozhodol o náhrade trov konania pomerne podľa pomeru úspechu strán v konaní, tak ako určuje § 255 a nasl. CSP.

Žalobkyňa v podaní došlo súdu 8.9.2020 uviedla, že sa žalobou, v znení jej zmeny zo 7.12.2015, pripustenej Uznesením OS Trnava č. k. 37C/183/2013-237 z 13.1.2016, a v znení Uznesenia OS Trnava č.k. 37C/138/2013-311 zo 17.8.2018 (ktorým bolo ku konaniu spojené konanie vedené súdom pod sp. zn. 27C/238/2016) domáha náhrady škody na zdraví, a to 1/ náhrady za bolesť v sume 14.532 eur, 2/ náhrady za SSU v sume 46.940 eur, s 5,00% úrokom z omeškania ročne zo sumy 30.022 eur od 3.8.2016 do zaplatenia (súčet sumy 16.918 eur predstavujúcej náhradu za SSU uplatnenú v konaní vedenom pod sp. zn. 37C/183/2015, a sumy 30.022 eur s úrokom z omeškania predstavujúcej náhradu za SSU pôvodne uplatnenú v konaní vedenom pod sp. zn. 27C/238/2016), a 3/ zvýšenia náhrady za SSU v sume 67.149,20 eur (ide o súčet sumy 52.138,20 eur, predstavujúcej zvýšenie náhrady za SSU uplatnené v konaní vedenom pod sp. zn. 37C/183/2015, a sumy 15.011 eur, predstavujúcej zvýšenie náhrady za SSU pôvodne uplatnené v konaní vedenom pod sp. zn. 27C/238/2016). Žalobkyňa pri uplatnení náhrady vychádzala z počtu 3.080 bodov za bolestné stanovené v ZP znalca MUDr. De Rigga, PhD., a z počtu 8.480 bodov za SSU stanovené v ZP znalkyne MUDr. Mészárosovej (6.780 bodov) a v lekárskom posudku MUDr. Caisovej (1.700 bodov). V konaní je nesporné, že žalobkyňa pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009 utrpela ťažké ublíženie na zdraví, keď do nej narazilo vozidlo Ford Transit EČV: GA 315Cl, je tiež nesporné že v konaní je daná pasívna legitímácia žalovanej; medzitimným rozsudkom OS Trnava č.k. 37C/138/2013-245 z 20.6.2016, v spojení s rozsudkom KS v Trnave č.k. 10Co/395/2016-290 z 6.12.2017 bol ustálený právny základ nároku, a to najmä vo vzťahu k spornej otázke, či došlo k premlčaniu nároku žalobkyne (súdy ustálili záver, že nárok žalobkyne je oprávnený, neprišlo k premlčaniu nároku). Žalobkyňa trvá na nároku na náhradu za bolesť v sume 14.532 eur, vychádzajúc z počtu 3.080 bodov stanovených v ZP znalca MUDr. De Rigga, PhD. V konaní podala ZP aj znalecká organizácia (následne aj odborné vyjadrenie), v ktorých ustálila hodnotenie bolesti na počet 2.075 bodov. V reakcii na námietky žalobkyne ohľadne položiek č. 8 a 226 poukázala znalecká organizácia na to, že poranenie lebečnej spodiny nespôsobilo u žalobkyne samostatné poškodenie a jeho následky sú zahrnuté v položkách 224 a 226 (túto hodnotila znalecká organizácia maximálnym počtom bodov bez navýšenia). Aj napriek tomu žalobkyňa považuje za správnejšie a logicky zdôvodniteľnejšie bodové hodnotenie bolesti uvedené v ZP znalca MUDr. De Rigga, PhD., nakoľko zlomenina lebečnej spodiny je poranením dôležitej kostnej štruktúry hlavy, a ide o iný orgán, ako je mozog človeka, ktoré poškodenia hodnotila znalecká organizácia pod položkami 224 a 226. V danom prípade je však položka pomliaždenie mozgu či krvácanie do mozgu inou orgánovou štruktúrou ako je lebečná spodina, a preto pomliaždenie mozgu či krvácanie do mozgu nemôže zahŕňať aj zlomeninu lebečnej spodiny. V prípade hodnotenia položky 226 znalec MUDr. De Riggo, PhD. je táto počítaná dva razy, nakoľko poškodenie v pravej a ľavej polovici mozgu má rozličné dôsledky na celkový stav pacienta. V prípade SSU vychádza žalobkyňa pri svojom nároku z celkového počtu 8.480 bodov, pričom minimálne takýto počet bodov bol potvrdený, keďže znalecká organizácia hodnotila SSU až počtom 10.445 bodov; žalobkyňa sa domáha náhrady škody na zdraví ktoré utrpela pri dopravnej nehode, nedomáha sa náhrady škody za jednotlivé položky, ale náhrady škody za celkové poškodenie zdravia ako také. Po určení celkového počtu bodov už následne nie je podstatné, za aké konkrétne položky bolo toto bodové hodnotenie stanovené, ale je rozhodujúci celkový počet bodov bodového hodnotenia, podľa ktorého sa následne stanoví celková náhrada škody (§ 5 ods. 1 ZBSSU, podľa ktorého pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za SSU sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo SSU v lekárskom posudku, v konečnom dôsledku nie je rozhodujúce aké položky boli alebo neboli v lekárskom posudku hodnotené, ale rozhodujúci je len celkový počet bodov, preto polemika ohľadne správnosti hodnotenia tej ktorej konkrétnej položky má význam len vo vzťahu k správne stanoveniu konečného celkového počtu bodov). Zo žaloby je zrejmé, že predmetom konania je nárok žalobkyne na náhradu škody na zdraví pri dopravnej nehode z 26.1.2009, nie je rozhodujúce aké konkrétne položky boli hodnotené v lekárskom posudku predloženom spolu s podanou žalobou, resp. aké konkrétne položky boli hodnotené následne v ZP vyhotovenom v konaní, nakoľko tieto skutočnosti nemenia predmet konania (žalobkyňa si vždy, aj po podaní ZP, uplatňuje náhradu za tú istú škodu na

zdraví, ktorú utrpela pri dopravnej nehode); skutočnosť, že poškodenie zdravia znalecká organizácia hodnotila hodnotením niektorých iných položiek, predstavuje len iné odborné posúdenie rovnakej škody. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že nárok žalobkyne uplatnený v konaní za 8.480 bodov SSU je dôvodný, nakoľko pokiaľ ide o celkový rozsah bodového hodnotenia v konaní bolo preukázané SSU ešte vo väčšom rozsahu, ako to žalobkyňa požadovala. Námieta premlčania žalovanej vznesená z dôvodu, že znalecká organizácia hodnotila niektoré poškodenia zdravia inými položkami je nedôvodná. Čo sa týka položky č. 323a (analogicky hodnotená sexuálna disfunkcia) znalecká organizácia uviedla že dátum ustálenia tejto položky a ustálenia zdravotného stavu ohľadne tejto položky bol stanovený na 2.9.2015; žalovaná poukazuje na to, že sexuálne funkcie stratila žalobkyňa samotným úrazom. Podľa odborného vyjadrenia znaleckej organizácie sa sexuálna dysfunkcia u žalobkyne vyvinula nielen v dôsledku somatických činiteľov, ale aj v dôsledku psychických činiteľov, pričom strata sexuálnych funkcií nespočíva len v strate schopnosti somatosexuálne žiť, ale aj v obmedzení možnosti nájsť si partnera, rozvíjať psychosexuálne kontakty a spolužitie a tým realizovať partnerský či manželský vzťah - podstata sexuálnej dysfunkcie teda nespočíva len v strate fyziologických sexuálnych funkcií, ale v neschopnosti utvárať párové väzby. Záver znaleckej organizácie o celkovom ustálení zdravotného stavu žalobkyne k 2.9.2015 je odôvodnený, pretože celkový zdravotný stav, a najmä stav psychický, sa u žalobkyne vyvíjal dlhšiu dobu. Pokiaľ ide o nárok na zvýšenie náhrady za SSU uviedla, že žalobkyňa utrpela poškodenie zdravia vo veku 25 rokov na prahu produktívneho obdobia života, žalobkyňa v tomto období života utrpela rozsiahle poškodenie zdravia, ktoré ju prakticky vyradilo z aktívnej účasti v jej uplatnení sa v ktorejkoľvek podstatnej oblasti života (rovina osobná, pracovná, rodinná, spoločenská, oblasť záľub a užívania voľného času), keď žalobkyňa vykonáva len základné životné potreby pre prežívanie, aj to za pomoci a asistencie druhých osôb. V konaní bolo preukázané, že v dôsledku trvalého vážneho poškodenia zdravia došlo u žalobkyne k podstatnej a drastickej zmene spôsobu života, ktorého kvalita bola degradovaná na minimálnu úroveň a znížená na úroveň prevažne pasívnej formy spôsobu života. Prihliadnuc na tieto skutočnosti, najmä na rozsah poškodenia zdravia, nezvratnú podstatnú degradáciu kvality života žalobkyne v porovnaní so spôsobom života pred úrazom, s prihliadnutím na v podstate pasívnu formu života žalobkyne v súčasnosti a s prihliadnutím na vek a obdobie života, v ktorých žalobkyňa poškodenie zdravia utrpela, nie je dôvod spochybňovať dôvodnosť maximálne možného zvýšenia náhrady za SSU. Čo sa týka úroku z omeškania uviedla, že právu poisteného na plnenie zodpovedá povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému, pri ktorej má poisťovateľ postavenie dlžníka a poškodený postavenie veriteľa. Pokiaľ poisťovateľ nesplní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody, dostáva sa v zmysle § 517 ods. 1 O.z. do omeškania. Pokiaľ ide o náhradu trov konania uviedla, že samotný úspech strany v konaní nie je možné hodnotiť mechanicky len porovnaním toho, akú sumu si žalobca uplatnil a aká suma mu bola priznaná, ale je potrebné prihliadať aj na ďalšie skutočnosti a to na priebeh konania, na predmet konania, druh uplatneného nároku a okolnosti prípadu, či rozhodnutie nezáviselo od úvahy súdu, prípadne či nezávisela výška plnenia od odborných znalostí a bola určená na základe znaleckého posudku alebo na základe úvahy súdu. Aby boli zachované spravodlivosť a účinnosť súdnej ochrany, musí súd na jednotlivé prípady nazerať individuálne, preto je potrebné vykladať ustanovenie § 255 ods. 1 CSP práve v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania a zohľadňovať najmä kritérium spravodlivosti. Výška náhrady za SSU závisí od bodového hodnotenia, ktoré stanovuje lekár (osoba s odbornými znalosťami), pokiaľ bol v konaní predložený ZP, a tento určil nižšie bodové hodnotenie, nemožno túto skutočnosť hodnotiť pri rozhodovaní o náhrade trov konania na ťarchu žalobkyne. Za neúspech žalobkyne je možné považovať len nepriznanie tej časti nároku, ktorej nepriznanie mohla resp. mala žalobkyňa predvídať už pri podaní návrhu a takýto predpoklad žalobkyne možno od nej spravodlivo požadovať vzhľadom na povahu nároku.

Žalovaná v záverečnej reči uviedla, že nesúhlasí s tým, že predmetom konania boli aj novozistené položky a následky, ktoré v konaní doposiaľ uplatnené neboli, žalobkyňa si uplatňovala konkrétne zdravotné postihnutia, ktoré jej neboli uhradené, a ktoré aj vyčíslila konkrétnymi sumami (nie je možné k veci pristúpiť tak, že poškodený si uplatní následok za obmedzenie nohy, žalovaný sa bráni, je vykonané znalecké dokazovanie, to dá za pravdu žalovanému, že následok na nohe nie je žiadny, ale zároveň znalec uvedie, že niečo sa vyskytlo na ruke, tak sa tie body z nesprávne uplatneného nároku na nohe použijú na novozistenom následku na ruke); nie je totiž možné prekryť nesprávne uplatnené nároky nárokmi inými - novými, ktoré neboli v konaní uplatnené. Ďalej uviedla, že nesúhlasí s priznaním 100% náhrady trov konania žalobkyne, nakoľko § 255 CSP je založený jednoznačne na zásade úspešnosti strán v konaní (znenie niekdajšieho § 142 ods. 3 O.s.p. bolo vypustené).

Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu veci, podľa ktorého žalobkyňa pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009 utrpela ťažké ublíženie na zdraví, ktoré spôsobil vodič

motorového vozidla Ford Transit, ev.č. GA-315Cl; za škodu na zdraví žalobkyni zodpovedá nepoistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a § 420 O.z., nároky poškodenej/žalobkyne na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté ZPZP, pričom priamy nárok proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov (žalovaná) na plnenie nárokov z garančného fondu je daný podľa § 24 ods. 2 písm. b/ a ods. 3 ZPZP. V dôsledku úrazu žalobkyňa utrpela zlomeninu lebečnej spodiny, zlomeninu sánky, zlomeninu nosových kostí, vyrazenie zubov, stlačenie hrudníka, zlomeninu 1. rebra vpravo a vľavo, krvácanie do hrudníka, zlomeninu oblúka C6, zlomeninu krížovej kosti vľavo, zlomeninu femuru vľavo, zlomeninu prstov a poúrazové krvácanie do mozgu s následkom obojstranného kostného defektu, centrálnej spastickej kvadruparézy, ťažkej poruchy kognitívnych funkcií, stredne ťažkej poruchy reči a ťažkej funkčnej pľúcnej poruchy. Doposiaľ uvedené skutočnosti medzi stranami sporu neboli sporné.

Medzitýmnym rozsudkom OS Trnava č. k. 37C/138/2013-245 z 20.6.2016, v spojení s rozsudkom KS v Trnave č.k. 10Co/395/2016-290 zo 6.12.2017, bolo rozhodnuté, že základ žalobného návrhu žalobkyne je opodstatnený - v súvislosti s namietaným premlčaním uplatnených nárokov žalobkyne.

Bolestné žalobkyne bolo hodnotené v ZP znalca MUDr. Götzla stanovené na 2.075 bodov, následne bol vypracovaný ZP znalca MUDr. De Rigga, PhD., ktorý stanovil bodové hodnotenie bolestného na 3.080 bodov. Žalobkyni bola zo strany žalovanej poskytnutá náhrada za 2.075 bodov v celkovej sume 30.005 eur (pre stanovenie náhrady za bolesť je rozhodujúci rok 2009 - v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 12284/2009-01 z 12.5.2009 bola pre rok 2009 platná hodnota bodu 14,46 eur). Žalobkyňou požadovanej náhrady za bolesť za 3.080 bodov (t. j. 1.005 bodov navyše, stanovené znalcom MUDr. De Rigom - rozšírenie žaloby v tomto smere bolo pripustené uznesením č.k. 37C/138/2013-237 z 13.1.2016) by zodpovedala suma 44.537 eur (3.080 bodov x 14,46 eur). Znaleckým posudkom znaleckej organizácie bolo bolestné ohodnotené počtom 2.075 bodov, teda tak ako bolo stanovené znalcom MUDr. Götzlom, a ako už bolo pred podaním žaloby žalovaným uhradené. Súd sa v tejto časti plne stotožnil s hodnotením bolestného znaleckou organizáciou, a teda nezistil že by žalovaná z titulu bolestného mala platiť ďalšie odškodnenie (žalobkyňou požadované za 1.005 bodov vo výške 14.532 eur).

Žalobkyňa si uplatnila v konaní sp. zn. 37C/138/2013 SSU vo výške 16.918 eur (rozšírenie žaloby v tomto smere bolo pripustené uznesením č. k. 37C/138/2013-237 z 13.1.2016), a to za 1.100 bodov x 15,38 eur (pre stanovenie náhrady za SSU je rozhodujúci rok 2011 - v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S4820/200-OL-2011 z 18.5.2011 bola pre rok 2011 platná hodnota bodu 15,38 eur), žalovaná uhradila žalobkyni sumu 87.359 eur za 5.680 bodov, podľa ZP MUDr. Meszárošovej (od ktorého odvíja žalobkyňa svoj nárok) bolo SSU hodnotené 6.780 bodmi; súd sa však plne stotožnil s hodnotením SSU znaleckou organizáciou. V tejto súvislosti uviedol, že žalovaná uznala a uhradila v plnej výške položky č. 251c (500 bodov), 253 (3.120 bodov), 289 (60 bodov), 301b (1.000 bodov).

Rozporné ostali položky č.

297 - posudok MUDr. Meszárošovej 1.000 bodov, posudok znaleckej organizácie 1.000 bodov, žalovanou uhradených 500 bodov - rozpor/ostáva uhradiť 500 bodov,

302b - posudok MUDr. Meszárošovej 500 bodov, posudok znaleckej organizácie 0 bodov, žalovanou uhradených 350 bodov, - rozpor/ostáva uhradiť 0 bodov,

393c - posudok MUDr. Meszárošovej 600 bodov, posudok znaleckej organizácie 100 bodov, žalovanou uhradených 150 bodov - rozpor/ostáva uhradiť 0 bodov.

Súd sa zaoberal iba položkami uplatnenými v žalobnom návrhu, nakoľko znalecká organizácia hodnotila aj iné položky, ktoré neboli uvedené v ZP MUDr. Meszárošovej, a neboli uplatnené v konaní - žalobkyňa v tomto smere nenavrhol rozšírenie žaloby, preto sa súd týmito „neuplatnenými“ položkami nemohol zaoberať. Z uvedeného mal za zrejmé, že žalobkyňa má z titulu SSU (uplatnené v konaní 37C/138/2013) nárok na priznanie náhrady za „spornú“ položku č. 297 na 1.000 bodov, žalovaná jej za túto položku uhradila 500 bodov - ostáva teda zaplatiť za 500 bodov, čo vo finančnom vyjadrení je suma 484,63 eur (500 bodov x 15,38 eur); sporné položky č. 302b (posudok znaleckej organizácie 0 bodov, žalovanou uhradených 350 bodov), a č. 393c (posudok znaleckej organizácie 100 bodov, žalovanou uhradených 150 bodov) súd už nebral do úvahy, aj keď žalovaná za ne zaplatila viac ako bolo určené podľa posudku znaleckej organizácie, nakoľko takto kompenzovať, resp. započítavať plnenie nie je možné.

Žalobkyňa si uplatnila v konaní 27C/238/2016 SSU, ktoré bolo spojené s konaním 37C/138/2013, SSU vo výške 30.022 eur, a to za 1.700 bodov (podľa posudku MUDr. Caisovej, položka č. 323a - porušenie súvislosti panvového prstenca u žien do 45 rokov, použitá analogicky pre poruchu sexuálnych funkcií; totožne hodnotila túto položku aj znalecká organizácia) x 17,66 eur - žalovaná neuhradila žalobkyni z tejto položky žiadnu sumu. SSU za túto položku bolo prvýkrát hodnotené v ZP MUDr. Caisovej, ktorý bol vypracovaný 1.3.2016, príčinou hodnotenia SSU spočívajúcej v poruche sexuálnych funkcií však bol úraz 26.1.2009, preto hodnota bodu mala byť odvíjaná od hodnoty bodu za rok 2011, kedy bol celkový stav

žalobkyne ustálený (bez ohľadu na dobu vypracovania „nového“ znaleckého posudku), teda hodnota bodu mala byť 15,35 eur (tak ako pri ostatných položkách SSU). Z uvedeného je potom zrejmé, že žalobkyňa má z titulu SSU (uplatnené v konaní 27C/238/2016) nárok na priznanie náhrady za položku č. 323a na 1.700 bodov, žalovaná jej za túto položku neuhradila žiadnu sumu, ostáva teda zaplatiť za 1.700 bodov, čo vo finančnom vyjadrení je suma 26.146 eur (1.700 bodov x 15,38 eur). K tomuto nároku vznesla žalovaná opätovne námietku premlčania, o nepremičaní celého nároku žalobkyne však už súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom OS Trnava č. k. 37C/138/2013-245 z 20.6.2016, v spojení s rozsudkom KS v Trnave č. k. 10Co/395/2016-290 zo 6.12.2017 tak, že základ žalobného návrhu žalobkyne je opodstatnený, závery tohto rozhodnutia sa tak týkajú aj nároku uplatneného žalobkyňou v rámci konania pôvodne vedeného pod sp. zn. 27C/238/2016. Navyiac súd uvádza, že k premlčaniu nemohlo dôjsť ani s ohľadom na skutočnosť, že táto položka SSU bola prvýkrát hodnotená až v ZP vypracovanom dňa 1.3.2016 (MUDr. Caisová), a v tejto časti bola žaloba na súd podaná dňa 18.10.2016, teda v rámci plynutia trojročnej premlčacej lehoty.

Žalobkyňa žiada v konaní o mimoriadne zvýšenie SSU 50%, spolu vo výške 67.149,20 eur. Vychádza pri tom z konštrukcie, že v konaní 37C/138/2013 má nárok na SSU v počte 6.780 bodov po 15,38 eur, t. j. sumu 104.276,40 eur, a teda 50%-tné mimoriadne zvýšenie SSU je 52.138,20 eur, a v pôvodnom konaní 27C/238/2016 má nárok na SSU v počte 1.700 bodov po 17,66 eur, a teda 50%-tné mimoriadne zvýšenie SSU je 15.011 eur. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o mimoriadnom zvýšení SSU vychádzal z počtu uplatnených bodov žalobkyňou, ktoré však nemohli presiahnuť počet bodov priznaných znaleckou organizáciou (nakoľko nemohol prekročiť návrh žalobkyne), a dospel k záveru, že ustálený počet bodov za SSU pôvodne uplatnených v konaní 37C/138/2013 je 5.780 bodov (za položku č. 251c - 500 bodov, č. 253 - 3.120 bodov, č. 289 - 60 bodov, č. 301b - 1.000 bodov, č. 297 - 1.000 bodov, č. 393c - 100 bodov), a pôvodne uplatnených v konaní 27C/238/2016 je 1.700 bodov (za položku č. 323a), spolu teda počet 7.480 bodov, čo pri hodnote bodu 15,38 eur predstavuje sumu 115.042,40 eur. Žalobkyňa bola síce v čase nehody mladou osobou, nebola však výnimočnou osobnosťou v oblasti športu, kultúry, spoločenského života a pod., v dôsledku čoho by úraz spôsobil zvlášť mimoriadne negatívne následky - žalovaná vyslovila súhlas s navýšením mimoriadneho zvýšenia SSU o 40%, čo súd prvej inštancie považoval za korektné a postačujúce. Vo finančnom vyjadrení je potom 40%-tné navýšenie mimoriadne zvýšenie SSU zodpovedajúce sume 46.016,96 eur.

Žalobkyňa žiada o priznanie úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 30.022 eur (položka č. 323a uplatnená pôvodne v konaní 27C/238/2016 - poruchu sexuálnych funkcií) od 3.8.2016 do zaplatenia. Žalovaná dňa 2.8.2016 oznámila, že tento nárok odmieta plniť. Súd z uvedeného nároku priznal žalobkyňu sumu 26.146 eur.

Žalovaná navrhla vykonať ďalší dôkaz, a to vyjadrenie znaleckej organizácie na otázku, či bolo možné z medicínskeho hľadiska obodovať položku č. 323a v roku 2011/2012, resp. čo bránilo takémuto hodnoteniu v rokoch 2011/2012. Tento dôkaz súd nevykonal, nakoľko ZP a následné vyjadrenie znaleckej organizácie na túto otázku dávajú jednoznačnú odpoveď; dovtedajšie dokazovanie na preukázanie rozhodujúcich skutočností (skutkového a právneho stavu) nebolo už potrebné, toto dokazovanie by pre súd nemalo žiadnu zásadnú hodnotu. Iba súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP), nie je teda povinnosťou súdu vykonať všetky dôkazy označené stranami sporu či ich zástupcami.

Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie. Porušenie právnej povinnosti spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, pričom k porušeniu právnej povinnosti dochádza v dôsledku protiprávneho konania. Pod pojmom škody treba rozumieť ujmu ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná v peniazoch. Príčinná súvislosť znamená že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku, existencia príčinnej súvislosti musí byť preukázaná (nemožno ju len predpokladať). Pri ujme spôsobenej na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti a SSU poškodeného; ide o nároky nemajetkovej povahy ktoré sú viazané výlučne na osobu poškodeného. Uvedeným nárokom je spoločné, že sa nepriznávajú vo forme opakujúcich sa dávok, ale jednorazovo, na základe lekárskeho posudku, pri určení ich výšky sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorými sa bolesť a SSU v lekárskom posudku (ktorý sa vydáva len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený) ohodnotili, pričom výška týchto nárokov sa určuje sumou 2%-tá z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zistennej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na ich náhradu za jeden bod. Náhrada za bolesť musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov. SSU je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné

úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh, náhrada za SSU tiež musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Predpokladom mimoriadneho zvýšenia SSU zodpovedajúcej základnému počtu bodov zisteného lekárom je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú záver, že obmedzenie poškodeného nie je možné vyjadriť len základným odškodnením za SSU, ktoré už samé predstavuje náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh; v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd náhradu za SSU zvýšiť najviac o 50%.

Po vykonaní dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh žalobkyne je dôvodný iba čiastočne. Dôvodil, že medzi stranami bolo nesporné, že žalobkyňa pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009 utrpela ťažké ublíženie na zdraví, ktoré spôsobil vodič motorového vozidla Ford Transit, ev.č. GA-315CI; za škodu na zdraví žalobkyni zodpovedá nepoistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a § 420 O.z., nároky žalobkyne na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté ZoPZP, pričom priamy nárok proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov (žalovaná) na plnenie nárokov z garančného fondu je daný podľa § 24 ods. 2 písm. b/, a ods. 3 ZoPZP. V dôsledku úrazu žalobkyňa utrpela ťažké zranenia, a to zlomeninu lebečnej spodiny, zlomeninu sánky, zlomeninu nosových kostí, vyrazenie zubov, stlačenie hrudníka, zlomeninu 1. rebra vpravo a vľavo, krvácanie do hrudníka, zlomeninu oblúka C6, zlomeninu krížovej kosti vľavo, zlomeninu femuru vľavo, zlomeninu prstov a pórúrazové krvácanie do mozgu s následkom obojstranného kostného defektu, centrálnej spastickej kvadruparézy, ťažkej poruchy kognitívnych funkcií, stredne ťažkej poruchy reči a ťažkej funkčnej pľúcnej poruchy.

Hodnota jedného bodu pre účely odškodnenia bolestného 14,46 eur (výška náhrady na rok 2009), a pre účely odškodnenia SSU (a jeho mimoriadneho zvýšenia) 15,38 eur (výška náhrady na rok 2011) nebola medzi stranami sporu rozporovaná.

Medzitýmnym rozsudkom Okresného súdu Trnava č. 37C/138/2013-245 z 20.6.2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. 10Co/395/2016-290 zo dňa 6.12.2017, bolo rozhodnuté že základ žalobného návrhu žalobkyne je opodstatnený, v súvislosti s namietaným premlčaním uplatnených nárokov žalobkyne.

Žalovaná doposiaľ uhradila žalobkyni bolestné vo výške 30.005,00 eur a SSU vo výške 87.359,00 eur, predmetom konania zostali nároky žalobkyne z titulu 1/ bolestného v zmysle posudku MUDr. Júliusa De Rigga, ktorý udelil 3.080 bodov a pri hodnote bodu 14,46 eur tak rozdiel 1.005 bodov zodpovedá žalovanej sume 14.532 eur (oproti posudku MUDr. Miroslava Götzla ktorý pridilil 2.075 bodov; takýto počet bodov udelila aj znalecká organizácia), 2/ SSU v zmysle posudku MUDr. Denisy Mészárosovej 6.780 bodov, t.j. 1.100 bodov x 15,38 eur navyš v hodnote 16.918,00 eur (oproti uhradených 5.680 bodov), 3/ SSU uplatnené podľa hodnotenia MUDr. Danice Caisovej, t. j. 1.700 bodov (takýto počet bodov udelila aj znalecká organizácia) za pol. č. 323a, pri žalobkyňou požadovanej hodnote bodu 17,66 eur, t.j. celkovo 30.022,00 eur, 4/ mimoriadne zvýšenie SSU 52.138,20 eur + 15.011 eur, t.j. spolu 67.149,20 eur, 5/ úrok z omeškania.

Pokiaľ ide o bolestné, toto bolo hodnotené v znaleckom posudku znalca MUDr. Miroslava Götzla na 2.075 bodov, následne bol vypracovaný znalecký posudok znalca MUDr. Júliusa De Rigga, PhD., ktorý stanovil bodové hodnotenie na 3.080 bodov. Žalobkyni bola žalovanou poskytnutá náhrada za 2.075 bodov v celkovej sume 30.005 eur (pre stanovenie náhrady za bolesť je rozhodujúci rok 2009 - v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 12284/2009-01 z 12.5.2009 bola pre rok 2009 platná hodnota bodu 14,46 eur). Žalobkyňou požadovanej náhrade za bolesť za 3.080 bodov (t.j. 1.005 bodov navyš, stanovené znalcom MUDr. Júliusom De Rigom - rozšírenie žaloby v tomto smere bolo pripustené uznesením č. 37C/138/2013-237 z 13.1.2016) by zodpovedala suma 44.537 eur (3.080 bodov x 14,46 eur). Znaleckým posudkom znaleckej organizácie bolo bolestné ohodnotené počtom 2.075 bodov, teda tak ako bolo stanovené znalcom MUDr. Miroslavom Götzlom, a ako už bolo pred podaním žaloby žalovaným uhradené. Súd sa v tejto časti plne stotožnil s hodnotením bolestného znaleckou organizáciou, a teda nezistil že by žalovaný z titulu bolestného mal platiť ďalšie odškodnenie (žalobkyňou požadované za 1.005 bodov vo výške 14.532 eur), v tejto časti preto žalobu zamietol.

Čo sa týka SSU pôvodne uplatneného v konaní 37C/138/2013, toto si žalobkyňa uplatnila vo výške 16.918 eur (rozšírenie žaloby bolo pripustené uznesením č. 37C/138/2013-237 z 13.1.2016), a to za 1.100 bodov x 15,38 eur (pre stanovenie náhrady za SSU je rozhodujúci rok 2011, v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S4820/200-OL-2011 z 18.5.2011 bola pre rok 2011 platná hodnota bodu 15,38 eur), žalovaná uhradila žalobkyni sumu 87.359 eur za 5.680 bodov, podľa znaleckého posudku MUDr. Denisy Meszárosovej (od ktorého odvíja žalobkyňa svoj nárok) bolo SSU hodnotené 6.780 bodmi,

z čoho žalovaná uznala a uhradila v plnej výške položky č. 251c (500 bodov), 253 (3.120 bodov), 289 (60 bodov), a 301b (1.000 bodov). Rozporné ostali položky

č. 297 - posudok MUDr. Meszárošovej 1.000 bodov, posudok znaleckej organizácie 1.000 bodov, žalovaným uhradených 500 bodov - rozpor / ostáva uhradiť 500 bodov,

č. 302b posudok MUDr. Meszárošovej 500 bodov, posudok znaleckej organizácie 0 bodov, žalovaným uhradených 350 bodov, - rozpor / ostáva uhradiť 0 bodov,

č. 393c posudok MUDr. Meszárošovej 600 bodov, posudok znaleckej organizácie 100 bodov, žalovaným uhradených 150 bodov - rozpor / ostáva uhradiť 0 bodov,

Súd sa pri určení výšky náhrady zaoberal iba položkami uplatnenými v žalobnom návrhu/jeho rozšírení, nakoľko znalecká organizácia hodnotila aj iné položky, ktoré neboli uvedené v znaleckom posudku MUDr. Denisy Meszárošovej, a ktoré neboli uplatnené v konaní - žalobkyňa v tomto smere nenavrholo rozšírenie žaloby, preto sa súd týmito „neuplatnenými“ položkami nemohol zaoberať. Z uvedeného je potom zrejmé, že žalobkyňa má z titulu SSU (uplatnené v konaní 37C/138/2013) nárok na priznanie náhrady za „spornú“ položku č. 297 na 1.000 bodov, žalovaný jej za túto položku uhradil 500 bodov, ostáva teda zaplatiť za 500 bodov, čo vo finančnom vyjadrení je suma 484,63 eur (500 bodov x 15,38 eur); sporné položky č. 302b (posudok znaleckej organizácie 0 bodov, žalovaným uhradených 350 bodov), a č. 393c (posudok znaleckej organizácie 100 bodov, žalovaným uhradených 150 bodov) súd už nebral do úvahy, aj keď žalovaný za ne zaplatil viac ako bolo určené podľa posudku znaleckej organizácie, nakoľko takto kompenzovať, resp. započítavať plnenie podľa názoru súdu už nie je možné, keď žalovaný uznal tento nárok v rozsahu akom ho plnil. Z uvedených dôvodov súd v tejto časti priznal žalobkyni sumu 484,63 eur, a vo zvyšku nárok vo výške 16.433,37 eur zamietol.

Čo sa týka SSU pôvodne uplatneného v konaní 27C/238/2016 (bolo spojené s konaním 37C/138/2013), toto si žalobkyňa uplatnila vo výške 30.022 eur, a to za 1.700 bodov (podľa posudku MUDr. Danice Caisovej, položka č. 323a - porušenie súvislosti panvového prstenca u žien do 45 rokov, použitá analogicky pre poruchu sexuálnych funkcií; totožne hodnotila túto položku aj znalecká organizácia) x 17,66 eur - žalovaná neuhradila žalobkyni z tejto položky žiadnu sumu. SSU za túto položku bolo prvýkrát hodnotené v znaleckom posudku MUDr. Danice Caisovej, ktorý bol vypracovaný dňa 1.3.2016 - príčinou hodnotenia SSU spočívajúcej v poruche sexuálnych funkcií však bol pôvodný úraz, preto hodnota bodu mala byť odvíjaná od hodnoty bodu za rok 2011, kedy bol stav žalobkyne ustálený (bez ohľadu na dobu vypracovania „nového“ znaleckého posudku), teda hodnota bodu mala byť 15,35 eur (tak ako pri ostatných položkách SSU). Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa má z titulu SSU (uplatnené v konaní 27C/238/2016) nárok na priznanie náhrady za položku č. 323 na 1.700 bodov, žalovaná jej za túto položku neuhradila žiadnu sumu - ostáva teda zaplatiť za 1.700 bodov, čo vo finančnom vyjadrení je suma 26.146 eur (1.700 bodov x 15,38 eur). K tomuto nároku vzniesol žalobca opätovne námietku premlčania, o nepremlčaní celého nároku žalobkyne však už súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom OS Trnava č. 37C/138/2013-245 z 20.6.2016, v spojení s rozsudkom KS v Trnave č. k. 10Co/395/2016-290 zo 6.12.2017 tak, že základ žalobného návrhu žalobkyne je opodstatnený, závery tohto rozhodnutia sa tak týkajú aj nároku uplatneného žalobkyňou v rámci konania pôvodne vedeného pod sp. zn. 27C/238/2016. Navyše súd uvádza, že k premlčaniu nemohlo dôjsť ani s ohľadom na skutočnosť, že táto položka SSU bola prvýkrát hodnotená až v znaleckom posudku vypracovanom dňa 1.3.2016, a v tejto časti bola žaloba na súd podaná dňa 18.10.2016, teda v rámci plynutia trojročnej premlčacej lehoty. Z uvedených dôvodov súd v tejto časti priznal žalobkyni sumu 26.146 eur, a vo zvyšku nárok vo výške 3.876 eur (rozdiel medzi uplatnenou hodnotou bodu 17,66 eur a priznanou hodnotou bodu 15,38 eur) zamietol.

Čo sa týka mimoriadneho zvýšenia SSU, toto žalobkyňa žiada vo výške 50%, spolu v sume 67.149,20 eur, vychádzajúc z počtu bodov 6.780 (v konaní 37C/138/2013) x 15,38 eur = 104.276,40 eur, a teda 50%-tné mimoriadne zvýšenie SSU je 52.138,20 eur, a z počtu bodov 1.700 (v konaní 27C/238/2016) x 17,66 eur = 30.022 eur, a teda 50%-tné mimoriadne zvýšenie SSU je 15.011 eur. Súd pri rozhodovaní o mimoriadnom zvýšení SSU vychádzal z počtu uplatnených bodov žalobkyňou, ktoré však nemohli presiahnuť počet bodov priznaných znaleckou organizáciou (nakoľko nemohol prekročiť návrh žalobkyne), a dospel k záveru, že ustálený počet bodov za SSU pôvodne uplatnených v konaní 37C/138/2013 je 5.780 bodov (za položku č. 251c - 500 bodov, č. 253 - 3.120 bodov, č. 289 - 60 bodov, č. 301b - 1.000 bodov, č. 297 - 1.000 bodov, č. 393c - 100 bodov) a pôvodne uplatnených v konaní 27C/238/2016 je 1.700 bodov (za položku č. 323a), spolu teda počet 7.480 bodov, čo pri hodnote bodu 15,38 eur (keď pri položke č. 323a neakceptoval dôvod vychádzať so žalobkyňou požadovanej hodnoty bodu 17,66 eur) predstavuje sumu 115.042,40 eur. Žalobkyňa bola síce v čase nehody mladou osobou, nebola však výnimočnou osobnosťou v oblasti športu, kultúry, politiky, spoločenského života a pod., v dôsledku čoho by úraz spôsobil obzvlášť mimoriadne negatívne následky (súd týmto nijako

nezľahčuje poľutovaniahodný stav žalobkyne) - žalovaný vyslovil súhlas s navýšením mimoriadneho zvýšenia SSU o 40%, čo súd považuje v danom prípade za korektné a postačujúce. Vo finančnom vyjadrení je potom 40%-tné navýšenie mimoriadne zvýšenie SSU zodpovedajúce sume 46.016,96 eur. Z uvedených dôvodov súd v tejto časti priznal žalobkyni sumu 46.016,96 eur, a vo zvyšku nárok vo výške 21.132,24 eur zamietol.

S poukazom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 72.647,59 eur (0 eur z titulu bolestného, 484,63 eur z titulu SSU uplatneného v konaní 37C/138/2013, 26.146 eur z titulu SSU uplatneného v konaní 27C/238/2016, 46.016,96 eur mimoriadne zvýšenie SSU). Vo zvyšku (4.532 eur z titulu bolestného, 16.433,37 eur z titulu SSU uplatneného v konaní 37C/138/2013, 3.876 eur z titulu SSU uplatneného v konaní 27C/238/2016, 21.132,24 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia SSU) potom súd návrh/žalobu zamietol.

Čo sa týka úroku z omeškania na tento má žalobkyňa nárok vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania (ku dňu 3.8.2016 vo výške 0%) zvýšenej o 5 percentuálnych bodov, preto súd rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26.146 eur (suma ktorá bola žalobkyni priznaná za položku č. 323a, ktorú žalobkyňa požadovala pôvodne v konaní 27C/238/2016 vo výške 30.022 eur) od 3.8.2016 (deň nasledujúci po oznámení žalovaného že tento nárok odmieta plniť) do zaplatenia; časť žaloby ohľadom úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.876 eur od 3.8.2016 do zaplatenia súd potom zamietol (nakoľko nepriznal samotný nárok v plnej výške).

Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že ich priznal žalobkyni v rozsahu 100%.

V danej veci rozhodnutie o výške priznaného plnenia žalobkyni záviselo od znaleckého dokazovania, a zároveň aj od úvahy súdu - z komentára k ustanoveniu § 255 ods. 1 CSP síce vyplýva, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania v ktorých výška plnenia závisí od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, ale v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku; nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. (Doc. JUDr. Marek Števček, PhD. a kolektív autorov, Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, C.H.BECK, str. 926). Vzhľadom na uvedené, keďže žalobe žalobkyne bolo čiastočne vyhovené, patrí jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

O náhrade trov štátu rozhodol v súlade s ustanovením § 259 CSP v spojení s čl. 4 CSP tak, že zaviazal žalovanú (procesne neúspešnú v konaní) povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania štátu za úhradu nákladov za vypracovanie znaleckých posudkov ohľadom zisťovania duševného stavu žalobkyne, a za účelom posúdenia zranení ktoré utrpela žalobkyňa pri dopravnej nehode a ich následkov vrátane bodového ohodnotenia za bolestné a SSU. Súd priznal uznesením č. 37C/138/2013-108 z 2.4.2014 znalcovi MUDr. Márovi Strakovi znalečné vo výške 455,68 eur, uznesením č. 37C/138/2013-199 zo 16.10.2015 Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela Pezinok, znaleckej organizácii, znalečné vo výške 920,32 eur, a uznesením č. 37C/138/2013-396 z 11.11.2019 spoločnosti LEGE ARTIS, znalecká organizácia, s.r.o. znalečné vo výške 1.765,84 eur. Žalovaný uhradil z titulu preddavkov na vykonanie znaleckého dokazovania sumu 600 eur + 1.500 eur.

O povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške 4.358,50 eur žalovanou súd rozhodol v zmysle ust. § 6 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. i/, a § 2 ods. 2 prvá veta zák. č. 71/1992Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, nakoľko žalobkyňa je v tomto konaní oslobodená od platenia súdneho poplatku, pričom uvedená povinnosť prechádza v rozsahu prisúdenej sumy (72.647,59 eur) na žalovanú.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná, a to voči jeho I. výroku iba v časti priznania úrokov z omeškania (vo výške 5 % ročne zo sumy 26.146 eur od 3.8.2016 do zaplatenia) a voči III. a IV. výroku, s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti zamietnutím žaloby v časti úrokov z omeškania 5 % ročne zo sumy 26.146 eur od 3.8.2016 do zaplatenia a rozhodnutím o trovách konania pomerne podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 2 CSP. Uviedla odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP. Vytkla súdu prvej inštancie, že ju zaviazal na zaplatenie o.i. úrokov z omeškania 5 % ročne zo sumy 26.146 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, a to aj napriek tomu, že omeškanie poisťovateľa pri povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle ZPZP je konštantnou judikatúrou NS SR rozhodované tak, že takéto nároky zamietajú, a napriek tomu, že na túto judikatúru poukazovala. V odôvodnení rozhodnutia súd žiadnym spôsobom nevysvetlil z akého dôvodu úroky z omeškania priznal, dokonca ani nezodpovedal prečo rozhodol v rozpore s judikatúrou NS SR. Poukázala na rozhodnutie KS Trnava 26Co/233/2017 zo dňa 13.3.2018 ako aj na najaktuálnejšie rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22.11.2018, sp. zn. 1Cdo/212/2017 z 26.2.2019 ako

sp. zn. 7Cdo/109/2018 z 27.5.2020, ktoré priznanie úrokov z omeškania v obdobných prípadoch voči poisťovateľovi vylučujú. NS SR teda opakovane v otázke úroku z omeškania rozhodol tak, že takýto nárok voči poisťovateľovi nie je daný a prezentoval právny názor, že "do omeškania by sa poisťovňa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z."

Listom z 2.8.2016 bolo predsa žalobkyni (prostredníctvom jej právneho zástupcu) uvedené na požiadavku na mimosúdne vysporiadanie (z 27.7.2016) nielen to, že jej ďalší nárok uhradený nebude ale zároveň bolo aj kvalifikovane vysvetlené a zdôvodnené, z akých dôvodov nebolo možné k plneniu pristúpiť, tak ako to má na mysli § 11 ods. 6 písm. b/ ZPZP. Žalobkyňa si uvedené nároky uplatnila listom doručeným dňa 27.7.2016, t. j. jej žiadosti bola poskytnutá odpoveď s odôvodnením takmer okamžite t. j. v lehote 3 mesiacov, ktorú pre tieto účely zákon poskytuje.

Bola názoru, že súd má rozhodovať o trovách konania podľa pomeru úspechu aj v takých prípadoch, kde o výške nároku rozhoduje znalec alebo úvaha súdu. Právna úprava § 255 CSP je v tomto smere jednoznačná a výklady v súlade niekdajším už neúčinným znením § 142 ods. 3 O.s.p. sú skôr želaním advokátskej obce ale z platného znenia CSP rozhodne nevyplývajú. Poukázala na niektoré aktuálne rozhodnutia odvolacích súdov (KS Nitra sp. zn. 5Co/123/2019 z 12.8.2020, KS Žilina sp. zn. 7Co/223/2019 z 30.10.2019; KS Trenčín sp. zn. 5Co/105/2019 z 11.9.2019, KS Nitra sp. zn. 6Co/398/2015 z 20.9.2017; KS Trenčín sp. zn. 17Co/114/2017 z 25.4.2018). Mala za to, že musí existovať zodpovednosť za rozsah žalovaných súm, ktoré by mal žalobca vždy zodpovedne zvážiť a nie poňať žalobný návrh maximalisticky a následne alibisticky poukazovať na znalecký posudok či úvahu súdu, ktoré dajú nároku zodpovedajúci rámec. Výsledok je však do istej miery predvídateľný - najmä potom ako v rámci ešte predsúdneho riešenia veci žalovaný uvedie námietky voči uplatňovaným nárokom. Práve tento zodpovedný odhad má v konečnom dôsledku vplyv na povinnosť úhrady trov konania, nakoľko nová úprava trov v CSP je postavená na zásade úspešnosti strán. Úprava náhrady trov konania v § 255 CSP je iná ako v O.s.p. a hlavne je jasná bez možnosti akýchkoľvek pokrivených výkladov (dokonca výkladov s odkazom na vypustené ustanovenia O.s.p.).

Pokiaľ by totiž niektorí členovia rekodifikačnej komisie (na ktorých komentár prvostupňový súd poukazuje) skutočne mali za to, že duch znenia pôvodného § 142 ods. 3 O.s.p. sa má používať aj za účinnosti CSP, nebolo nič jednoduchšie ako to, aby rekodifikačná komisia toto ustanovenie zachovala aj v CSP. Nie je obhájiteľný postup, pri ktorom rekodifikačná komisia na jednej strane zakotví v CSP jednoznačné znenie vychádzajúce iba zo zásady úspechu v konaní a zo zásady zodpovednosti za výsledok (pritom znenie pôvodného § 142 ods. 3 O.s.p. vypustí) a na strane druhej by potom práve táto rekodifikačná komisia podávala komentár, ktorý by rozvádzať, že toto jednoznačné znenie nemali úplne v úmysle zakotviť v CSP až takto jednoznačne a že ustanovenia O.s.p., ktoré sami vypustili, tak sa má vlastne podľa nich postupovať ako keby vypustené neboli. Takýto výklad a prístup k písanému právu považuje žalovaná v právnom štáte za neprijateľný. Vypustenie pôvodného znenia § 142 ods. 3 O.s.p. a jeho neaplikovanie do súčasnej podoby CSP nie je možné vykladať inak ako tak, že zákonodarca nechcel uvedené situácie riešiť odlišne od všetkých ostatných sporových konaní. Pokiaľ by sa pristúpilo na takýto výklad ust. § 255 CSP, a to napriek tomu, že je svojím obsahom jednoznačné, potom by sa mohlo vniesť do CSP akékoľvek ustanovenie platné v minulosti v O.s.p., nakoľko by na ich aplikáciu postačoval komentár v CSP k tomuto ustanoveniu. Pokiaľ sa už vychádza z filozofie, že "nemožno ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou žalobcu za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti" nie je žalovanej zrejme z akého dôvodu nie je už ad absurdum zaťažovať takouto procesnou zodpovednosťou žalovaného, ktorý na rozdiel od žalobcu nemal žiadny možný vplyv na výšku uplatňovaného nároku, bránil sa dôkaznými prostriedkami a argumentáciou, ktoré mu následne čiastočne dali za pravdu. Z pohľadu žalovaného nie je toto absurdné? Výklad, ktorý použil súd prvého stupňa vníma žalovaná ako nerovný prístup k stranám konania t. j. k zvýhodneniu žalobkyne v tom smere, že § 255 CSP bol aplikovaný v rozpore s jeho jednoznačným znením tak, že jej priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100% pričom nesprávnosť žalobkyňou uplatnených súm pripísal na procesnú zodpovednosť žalovaného.

Ťažko je možné sa stotožniť s odôvodnením, že pokiaľ žalobkyni bude priznané v konaní menej ako sa pôvodne domáhala v žalobe, nemožno túto skutočnosť hodnotiť pri rozhodovaní o náhrade trov konania na ťarchu žalobkyne, nakoľko nemohla predvídať výsledok úvahy súdu ... Logicky sa ponúka otázka: A na ťarchu koho by sa táto skutočnosť mala hodnotiť? Na ťarchu žalovaného? Akým spôsobom žalovaný prispel k tomu, že ošetrojúci lekár priznal svojmu pacientovi vyššie neobjektívne hodnotenie, ktoré mu nebolo žalovaným preplatené a následný znalecký posudok v súdnom konaní názor žalovaného potvrdí? Akým spôsobom žalovaný prispel k tomu, že žalobca si uplatní maximálne zvýšenie SSU t. j. o 50% a

nevykoná triezve zváženie čo má a čo nemá šancu na úspech? Pokiaľ má žalobca pocit, že mu vyššie bodové hodnotenie ošetrojúcim lekárom spôsobilo škodu vo forme neúspechu v konaní a následnej povinnosti uhradiť trovy konania, má predsa možnosť domáhať sa náhrady škody voči tomuto lekárovi. V žiadnom prípade však nevníma popísané situácie v tom smere, že pokiaľ ide o trovy konania nebudú zaťažovať žalobcu ale žalovaného. Má za to, že CSP je koncipovaný zámerne práve v tom smere, že každý zodpovedá za mieru svojho úspechu či neúspechu.

Pri rozhodovaní o trovách konania teda žiada, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu a postupoval podľa aktuálne platnej právnej úpravy § 255 CSP, ktorá je založená striktne na pomere úspechu resp. neúspechu strán v konaní. Žalovaný predsa nemôže niesť zodpovednosť resp. ťarchu za to, že si žalobca nesprávne uplatnil výšku škody na zdraví, že z tohto titulu vznikol spor a že následne dokazovanie čiastočne podporí názor žalovaného. V konaní boli uplatnené položky, ktoré v skutočnosti nemajú žiadny základ v zdravotnej dokumentácii ako aj nesprávne bodované a navyšované položky. Tieto úvahy však považuje žalovaná vzhľadom na znenie § 255 CSP za nadbytočné a poukázala príkladom na jedno z aktuálnych rozhodnutí KS Trenčín sp.zn. 17Co/114/2017 z 25.4.2018, kde sa zásada pomeru úspechu či zodpovednosti za výsledok prezentuje názorom odvolacieho súdu v bode 15. nasledovne: „ Od účinnosti CSP nie je možné pri rozhodovaní o trovách konania zohľadniť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku, či úvahy súdu. tak ako to upravovalo predtým platné ust. § 142 ods. 3 O.s.p. Právna úprava náhrady trov konania podľa CSP je striktne založená na miere úspechu strany v konaní“.

Z opatrnosti, pokiaľ by odvolací súd neuznal uvedenú argumentáciu, namietla aj formuláciu priznaných trov konania. Pokiaľ ide o konkrétne vyčíslenie výšky trov konania, vníma rozhodnutie prvostupňového súdu ako nesprávne, nakoľko nezohľadňuje osobitosti tohto prípadu, čo opätovne nespravodlivým spôsobom znevýhodňuje žalovanú. Prvostupňový súd totiž zaviazal žalovanú v bode III. rozsudku na náhradu trov konania žalobkyňi v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (72.647,59 eur). Takýmto výrokom súd nezohľadnil, že množstvo úkonov (na začiatku pôvodne 2 konaní) bolo za situácie, keď žalované sumy boli oveľa nižšie ako suma 72.647,59 eur. Z obsahu spisu je predsa zrejmé, že žalobkyňa si žalobou z 9.4.2013 uplatnila mimoriadne zvýšenie SSU vo výške 52.138,20 eur, čo bolo zmenené až dňa 9.12.2015, kedy bol návrh rozšírený o ďalších 31.450 eur. Žalovaná má za to, že za úkony (v konaní 37C/138/2013) vykonané v čase od 9.4.2013 do 9.12.2015 by bolo nespravodlivé určiť ako základ na výpočet úkonu priznanú sumu 72.647,59 eur, nakoľko v čase vykonania týchto úkonov bola hodnota sporu iba vo výške 52.138,20 eur. Obdobne aj pri druhej podanej žalobe zo dňa 18.10.2016 si žalobkyňa uplatňovala iba 45.033 eur, pričom k spojeniu vecí došlo až 17.8.2018. Za úkony (v konaní 27C/238/2016) vykonané v čase od 18.10.2016 do 17.8.2018 by bolo nespravodlivé určiť ako základ na výpočet úkonu výslednú priznanú sumu 72.647,59 eur, nakoľko v čase vykonania týchto úkonov bola hodnota sporu iba vo výške 45.033 eur. Predmetná vec bola špecifická v tom, že sa žalobné nároky rozširovali ako aj v tom, že došlo k spojeniu dvoch pôvodne samostatných konaní. Prvostupňové rozhodnutie túto skutočnosť pri rozhodovaní o trovách konania nezohľadnilo a priznalo 100% trov konania žalobkyňi zo všetkých úkonov z výslednej priznanej sumy, nezohľadňujúc, že množstvo úkonov žalobkyne bolo vykonaných v čase, kedy hodnota sporu nedosahovala výšku priznanej sumy.

Do pomeru priznanej náhrady trov konania by mal byť zahrnutý aj prípadne zamietnutý úrok z omeškania. Úrok z omeškania by mal byť v plnom rozsahu zamietnutý a rovnako mal byť premietnutý do pomeru úspechu žalobkyne vo veci. V tomto smere poukázala na rozhodnutie KS Nitra sp. zn. 5Co/123/20 19 z 12.8.2020. KS Prešov sp. zn. 10Co/26/2017 resp. rozsudok NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2004 publikovaný v zbierke súdnych rozhodnutí NS SR. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že aj úrok z omeškania resp. iné príslušenstvo je možné vyčíslť ku dňu vyhlásenia rozhodnutia a toto sa rovnako podieľa na pomere úspechu žalobcu v konaní a má vplyv na rozhodnutie o trovách konania. Uplatňovanie úroku z omeškania je výslovne otázka právna a vzhľadom na judikatúru NS SR mohla žalobkyňa jeho uplatnenie vopred zvážiť.

3. Proti tomuto rozsudku v jeho druhom a treťom výroku, v ktorých súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalobkyňi právo na náhradu trov konania z prisúdenej sumy 72 647,59 eur /závislý výrok od výroku II./, podala včas odvolanie aj žalobkyňa s návrhom, aby rozsudok zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi náhradu za bolesť v sume 14.532 eur, náhradu za SSU v sume 46.940 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 30.022 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, zvýšenie náhrady za SSU v sume 67.149,20 eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyňa má voči žalovanej právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100%, žalobkyňa má voči žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Podané odvolanie odôvodnila

ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, teda tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobkyňa naďalej trvá na nároku na náhradu za bolesť v sume 14.532 eur, vychádzajúc z počtu 3.080 bodov stanovených v znaleckom posudku č. 9/2011 znalca MUDr. Júliusa De Rigga, PhD. V konaní podala znalecký posudok č. 33/2019 spoločnosť LEGE ARTIS znalecká organizácia, s. r. o. (ďalej len „znalecká organizácia“), a následne aj odborné vyjadrenie č. 6/2020. V ňom ustálila hodnotenie bolesti na počet 2.075 bodov. V reakcii na námietky žalobkyne ohľadne položiek č. 8 a 226, ktorú uviedla v podanom odbornom vyjadrení, poukázala znalecká organizácia na to, že poranenie lebečnej spodiny nespôsobilo u žalobkyne samostatné poškodenie a jeho následky sú zahrnuté v položkách 224 a 226. Položku 226 hodnotila znalecká organizácia maximálnym počtom bodov bez navýšenia a je v tom zahrnuté poškodenie orgánu ako celku na oboch jeho stranách. Žalobkyňa naďalej považuje za správnejšie a najmä logicky zdôvodniteľnejšie bodové hodnotenie bolesti uvedené v znaleckom posudku č. 9/2011 znalca MUDr. Júliusa De Rigga, PhD.

Zlomenina lebečnej spodiny je poranením dôležitej kostnej štruktúry hlavy a ide jednoznačne o iný orgán, ako je mozog človeka, ktoré poškodenia hodnotila znalecká organizácia pod položkami 224 a 226. Lebečná spodina nie je súčasťou štruktúry mozgu a preto hodnotenie poranenia mozgu nemôže zahŕňať aj poranenie iného orgánu ako mozgu samotné, v danom prípade lebečnej spodiny. Takéto zdôvodnenie je nelogické a v rozpore s ust. § 9 ods. 8 ZBSSU, podľa ktorého ak je poškodenie na zdraví už svojimi znakmi zahrnuté v položke iného poškodenia na zdraví, bolesť za takéto poškodenie na zdraví sa nehodnotí osobitne. V danom prípade je však položka pomliaždenie mozgu či krvácanie do mozgu inou orgánovou štruktúrou, ako je lebečná spodina a preto pomliaždenie mozgu či krvácanie do mozgu nemôže zahŕňať aj zlomeninu lebečnej spodiny. Znaky zlomeniny lebečnej spodiny nie sú prítomné v poranení spočívajúcom v pomliaždení mozgu či krvácaní do mozgu.

V prípade hodnotenia položky 226 znalec MUDr. Július De Riggo, PhD. pomerne podrobne zdôvodnil svoj postup, keď hodnotil túto položku osobitne pre každú polovicu mozgu a z dôvodu viacerých operácií, komplikácií a zvýšenej bolestivosti zvýšil hodnotenie tejto položky na dvojnásobok v zmysle § 10 ods. 4 ZBSSU. Znalec v predmetnom znaleckom posudku k tomu uvádza: "V opakovaných operáciách pri položke 226 sú zahrnuté operácie: zavedenie snímača vnútro lebkového tlaku, dekompresívne kraniektómie - odstránenie častí lebky za účelom uvoľnenia tlaku, návrat odstránených častí lebky a ich opätovné odstránenie pre infekciu. Položka 226 je počítaná dva razy nakoľko poškodenie v pravej a ľavej polovici mozgu má rozličné dôsledky na celkový stav pacienta. Je rozdielne, či je pacient poškodený na pohybe na jednej alebo oboch stranách tela. Závažnosť tohto sa prejavuje aj v prístupe k liečeniu aj v možnosti vyliečenia sa." Takéto zdôvodnenie postupuje z racionálneho hľadiska plne akceptovateľné a je tiež v súlade so zásadami pre hodnotenie bolesti podľa § 9 ZBSSU. Pokiaľ ide o bodové hodnotenie bolestného, toto zákon zveruje posúdeniu hodnotiaceho lekára. Každý lekár či znalec hodnotiaci daný prípad počtom bodov zohľadňuje určité individuálne preferencie, ktoré nie je možné presne striktné a exaktné medicínsky rovnako odôvodniť. Do určitej miery je tak hodnotenie ovplyvnené subjektívnym prístupom konkrétneho lekára či znalca a nie je možné ho presne objektívne a exaktné overiť či posudzovať. Stále je však potrebné akceptovať fakt, že možnosť ustálenia bodovej hodnoty bolestného zákon zveruje hodnotiacemu lekárovi. Ak je však ten istý prípad rôznymi lekármi či znalcami hodnotený rozdielne, potom je vo vzťahu k poškodenému vzhľadom na istý subjektívny prvok tohto hodnotenia spravodlivé, aby sa bralo do úvahy hodnotenie, ktoré vyznieva pre poškodeného najpriaznivejšie. Obdobný právny názor bol zaujatý napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/187/2016-386 zo 17.8.2017.

V prípade hodnotenia SSU vychádza žalobkyňa pri svojom nároku z celkového počtu 8.480 bodov. Minimálne takýto počet bodov bol v konaní nepochybne potvrdený, keďže znalecká organizácia hodnotila vo svojom znaleckom posudku SSU až počtom 10.445 bodov. Žalobkyňa sa podanými žalobami domáha náhrady škody na zdraví v peniazoch ako celku, ktorú utrpela pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009, nedomáha sa vydania bodového hodnotenia, či určenia diagnóz, ktoré pri dopravnej nehode utrpela, ani sa nedomáha náhrady škody za jednotlivé položky, ale náhrady škody za celkové poškodenie zdravia ako také. Predmetom konania je škoda na zdraví. Systém hodnotenia jednotlivých položiek v lekárskom posudku podľa prílohy ZBSSU predstavuje spôsob, ako stanoviť výšku náhrady škody na zdraví. Samotná suma náhrady škody stanovená týmto spôsobom následne predstavuje náhradu škody za celkové poškodenie zdravia poškodeného pri škodovej udalosti. Po určení celkového počtu bodov, či už pri hodnotení bolesti alebo pri hodnotení SSU, už následne nie je podstatné, za aké konkrétne položky bolo toto bodové hodnotenie stanovené, ale je rozhodujúci len celkový počet bodov bodového hodnotenia, podľa ktorého sa následne stanoví celková náhrada škody. Aj z ust. § 5 ods. 1 ZBSSU je zrejmé, že v konečnom dôsledku nie je rozhodujúce, aké položky boli alebo

neboli v lekárskom posudku hodnotené, ale rozhodujúci je len celkový počet bodov, ktorými sa bolesť ohodnotila v lekárskom posudku. Polemika ohľadne správnosti hodnotenia tej ktorej konkrétnej položky má význam len vo vzťahu k správne stanoveniu konečného celkového počtu bodov. Následne pri stanovení výšky náhrady je však právne bezvýznamné, ktoré konkrétne položky boli v rámci bodového hodnotenia hodnotené, nakoľko rozhodujúci je len celkový počet bodov, ktorým sa bolesť hodnotila. Z podanej žaloby je zrejmé, že predmetom konania je nárok žalobkyne na náhradu škody na zdraví pri dopravnej nehode z 26.1.2009. Nie je rozhodujúce, aké konkrétne položky boli hodnotené v lekárskom posudku predloženom spolu s podanou žalobou, resp. aké konkrétne položky boli hodnotené následne v znaleckom posudku vyhotovenom v konaní. Tieto skutočnosti totiž nijakým spôsobom nemenia predmet konania, nakoľko žalobkyňa si vždy aj po podaní znaleckého posudku uplatňuje náhradu za tú istú škodu na zdraví, ktorú utrpela pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009. Navyše hodnotenie jednotlivých konkrétnych položiek a prostredníctvom toho stanovenie celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť a SSU hodnotí, zveruje ZBSSU lekárovi. Teda ide o otázku odbornú, na ktorú žalobkyňa nemá dosah a nie je v jej kompetencii ovplyvniť správnosť či nesprávnosť konkrétneho bodového hodnotenia v lekárskom posudku. Aj v znaleckom posudku vyhotovenom v konaní znalecká organizácia hodnotila poškodenia zdravia žalobkyne vo vzťahu k jej úrazu zo dňa 26.1.2009, rovnako ako to urobil lekár v lekárskom či znaleckom posudku predloženom spolu s podanými žalobami. Skutočnosť, že poškodenie zdravia znalecká organizácia hodnotila hodnotením niektorých iných položiek, predstavuje len iné odborné posúdenie stále tej istej, teda rovnakej škody. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že nárok žalobkyne uplatnený v konaní za 8.480 bodov SSU je určite dôvodný, nakoľko pokiaľ ide o celkový rozsah bodového hodnotenia, v konaní bolo preukázané SSU žalobkyne ešte vo väčšom rozsahu, ako to žalobkyňa požadovala. Nepriznanie určitej časti náhrady škody na zdraví iba z dôvodu, že znalecká organizácia hodnotila niektoré poškodenia zdravia inými položkami, je v tomto smere scestné a rozhodne nedôvodné. Základnou premisou pre rozhodnutie o výške náhrady škody na zdraví vo svojej základnej podstate, musí byť založené na porovnaní aktivít a spôsobe života pred poškodením zdravia a stavom ktorý nastal ako dôsledok poškodenia. Pre určenie skutočnej a primeranej náhrady škody na zdraví / bez ohľadu na akýkoľvek formalizovaný tabuľkový systém/ je potrebné zhodnotiť, ako sa prejavili trvalé následky zranení v jednotlivých sférach života poškodeného a nakoľko sú stratené jeho možnosti s predchádzajúcim rozsahom a kvalitou jeho uplatnenia. Týmto odvolaním napadnutý postup súdu narúša princíp právnej istoty, t. j. legitímne očakávanie, že spor bude rozhodnutý spravodlivo. Okrem iného takýmto postupom súdu náhrada za SSU nie je primeraná a to s ohľadom na povahu následkov v rozsahu v akom sú obmedzené možnosti žalobkyne uplatniť sa v živote a spoločnosti. Výklad základného princípu náhrady škody, t. j. jej primeranosti musí byť v súlade s hodnotami, ktoré sú nimi chránené. V opačnom prípade ide o zjavné zneužitie práva, ktoré nemôže požívať právnu ochranu.

Nárok na zvýšenie náhrady za SSU ZBSSU ponecháva podľa § 5 ods. 5 na úvahe súdu. Žalobkyňa nesúhlasí s názorom súdu, že v jej prípade je dôvodné len zvýšenie v rozsahu 40%. Poškodenie zdravia spôsobilo v jej živote radikálnu zmenu a znamená zásadnú degradáciu kvality života v plnom spektre jej činnosti a záujmov. Žalobkyňa bola pred úrazom pri dopravnej nehode zdravým človekom bez zdravotných ťažkostí. Po dopravnej nehode je z nej doživotný invalid s fatálnymi mozgovými poruchami, je odkázaná na pohyb na invalidnom vozíku, s inkontinenciou moču, odkázaná na nosenie plienok. Je doživotne odkázaná na starostlivosť druhých ľudí, a to aj pokiaľ ide o úplne základné samoobslužné každodenné úkony, ako sú presuny, polohovanie, obliekanie, umývanie, kúpanie, príprava a podávanie jedla, nakupovanie, domáce práce a pod. Došlo k podstatnému narušeniu jej súkromného, rodinného a partnerského života. U žalobkyne došlo k trvalej invalidizácii a nemožnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Rozsiahlym obmedzeniam a strate možností uplatnenia došlo aj v oblasti jej voľnočasových aktivít, ako bolo pravidelné vykonávanie športových činností, návšteva športových, kultúrnych, tanečných či iných spoločenských podujatí. Znalci znaleckej organizácie potvrdili, že prognóza vývoja zdravotného stavu žalobkyne je nepriaznivá a z jej dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu vyplývajú pre žalobkyňu mnohé riziká. Žalobkyňa utrpela poškodenie zdravia vo veku 25 rokov na prahu produktívneho obdobia svojho života. Bola v období mladosti, keď človek naplno využíva svoje dobre fyzické a psychické možnosti na svoj rozvoj, rozvoj svojej produktívnej činnosti, rozvoj partnerského vzťahu a rodiny a pod. Miera uplatnenia človeka v takomto mladom veku je skutočne rozsiahla a širokospektrálna, a dá sa povedať, že dosahuje maximálny rozsah. Žalobkyňa v tomto období života utrpela rozsiahle poškodenie zdravia, ktoré ju prakticky vyradilo z aktívnej účasti v jej uplatnení sa v ktorejkoľvek podstatnej oblasti života. Či už ide o rovinu osobnú, pracovnú, rodinnú, spoločenskú, či oblasť záľub a užívania voľného času, žalobkyňa stratila možnosť aktívne sa tohto života zúčastňovať. Jednoznačne to potvrdil aj znalecký posudok znaleckej organizácie, ktorý popísal súčasný spôsob života žalobkyne. Ten obsahuje návštevy stacionára a okrem toho už žalobkyňa vykonáva len základné životné potreby pre svoje

prežívanie, aj to za pomoci a asistencie druhých osôb. Žalobkyňa nevie poriadne vykonávať ani pomerne pasívne činnosti, ako je čítanie či rozprávanie. Dokazovaním v konaní bolo jednoznačne preukázané, že v dôsledku trvalého vážneho poškodenia zdravia došlo u žalobkyne k podstatnej a drastickej zmene spôsobu života, ktorého kvalita bola degradovaná na minimálnu úroveň a znížená na úroveň prevažne pasívnej formy spôsobu života nielen v dôsledku obmedzení pohyblivosti jednotlivých končatín či tela žalobkyne, ale tiež v dôsledku vážneho poškodenia mozgu a duševného zdravia žalobkyne. Prihliadnuc na tieto skutočnosti, najmä na rozsah poškodenia zdravia, nezvratnú podstatnú degradáciu kvality života žalobkyne v porovnaní so spôsobom života pred úrazom, s prihliadnutím na v podstate pasívnu formu života žalobkyne v súčasnosti a s prihliadnutím na vek a obdobie života, v ktorých žalobkyňa poškodenie zdravia utrpela, nie je žiaden dôvod spochybňovať dôvodnosť maximálne možného zvýšenia náhrady za SSU.

V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na právny názor uvedený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 3Cdo/209/2017 z 21.6.2018, kde sa uvádza: "Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, zo ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodeného je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade iného poškodeného (naopak) na druhú spomenutú stránku; rozhodujúcou však zostáva ich jednota .... Vo všeobecnosti treba pripustiť, že v niektorom individuálnom prípade pôjde o tak mimoriadne závažné poškodenie zdravia osoby spoločensky dosiaľ nijako osobitne neangažovanej (napríklad v prípade mimoriadne ťažkého poškodenia zdravia v detskom veku), ktoré - aj s prihliadnutím na minimalizovanú predpokladanú budúcu kvalitu jej života - odôvodní priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v hornej hranici stanoveného limitu (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Takéto zvýšenie je aj podľa názoru dovolacieho súdu vyhradené prípadom straty životných príležitostí po celý zvyšok života, v ktorých je poškodený takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií sú bezmála alebo celkom zmarené. Dovolací súd v súvislosti s tým pripomína, že súčasná právna úprava za relevantnú okolnosť z hľadiska určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považuje aj vek poškodeného (na ktorý žalobca v danom prípade osobitne poukazuje). Zohľadnenie veku poškodeného predpokladá ustanovenie § 10 ods. 4 veta prvá zákona č. 437/2004 Z. z. To isté hľadisko treba mať bezpochyby na zreteli tiež pri úvahe o opodstatnenosti aplikácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Invalidita - hľadisko priamo v tomto ustanovení uvádzané - skutočne nevyjadruje stupeň angažovania sa poškodeného v spoločnosti pred poškodením jeho zdravia. To však ešte samo o sebe neznamená, že aj ďalšie (v zákone síce výslovne neuvedené, avšak v praxi súdov považované za relevantné) hľadiská musia byť tiež bez vzťahu k tomu, aké bolo predchádzajúce uplatnenie poškodeného v spoločenskej sfére. Na druhej strane ale nemožno celkom vylúčiť prípad, v ktorom zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia blížiac sa až k hornému limitu (50 %) nebude v prevažnej miere odôvodnené individuálnymi (najmä medicínskymi) zisteniami týkajúcimi sa realizácie poškodeného v oblasti bežného života každého človeka (pri uspokojovaní jeho životných, biologických potrieb), ale skôr bude odôvodňované zisteniami súdu o osobitne vysokej (až mimoriadnej) miere predchádzajúceho uplatnenia sa poškodeného a jeho nasadenia v oblasti spoločenskej, kultúrnej, umeleckej, vedeckej alebo politickej. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. sa teda neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou. "

Aplikujúc závery uvedeného rozhodnutia má žalobkyňa za to, že u nej je dôvodné zvýšenie náhrady za SSU na jeho maximálnej hornej hranici. U žalobkyne ide o tak závažné poškodenie zdravia, že s prihliadnutím na úplne minimalizovanú budúcu kvalitu jej života (ak sa vôbec o nejakej kvalite dá ešte uvažovať) stratila všetky životné príležitosti počas celého zvyšku jej života, je vyradená zo života a predpoklady pre plnenie životných funkcií sú celkom zmarené. Táto nesporná skutočnosť v korelácii s mimoriadne mladým vekom žalobkyne umožňuje súdu bez akýchkoľvek pochybností stanoviť zvýšenie

odškodnenia na jeho hornej hranici, ako to vyplýva aj z vyššie citovaného rozhodnutia NS SR. Náhrada za SSU je náhradou jednorazovou, ktorou sa neodškodňuje len súčasný ťažký zdravotný stav, ale má sa zohľadniť aj to, že táto náhrada sa poskytuje za celý budúci život žalobkyne, ktorý prežije v trvalej ťažkej degradácii jeho kvality, ktorá sa bude časom ešte zhoršovať vzhľadom na nepriaznivú prognózu a mnohé zdravotné riziká. S prihliadnutím na tieto závažné skutočnosti má žalobca za to, že je namieste zvýšenie náhrady za SSU až v rozsahu 50%.

Žalobkyňa podala odvolanie aj proti výroku náhrade trov konania, nakoľko ide o závislý výrok súdu od rozhodnutia vo veci samej, Žalobkyňa nenapadá tento výrok čo do priznania nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len čo do výpočtového základu, ktorý vzhľadom na podané odvolanie nie je právoplatne určený. Na základe uvedených skutočností a právnych predpisov navrhla odvolaciemu súdu aby zmenil rozsudok okresného súdu podľa odvolacieho petitu, tak aby žalobkyňa bola predovšetkým priznaná skutočná škoda na zdraví, ktorá bude vyjadrovať primeranú náhradu za škodu na zdraví spôsobenú dopravnou nehodou z 26.1.2009.

4. Žalovaná sa vyjadrila k odvolaniu žalobkyne tak, že navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok v jeho zamietajúcej časti. Odvolanie žalobkyne považuje z viacerých pohľadov za nedôvodné. Žalobkyňa sa jednak domáha náhrady škody na zdraví (bolestné), ktoré bolo znaleckou organizáciou vylúčené ako nedôvodné, ďalej si uplatňuje následky poškodenia zdravia (SSU) a to aj takých poškodení, ktoré neboli vôbec predmetom konania a čo je prekvapivé pri zdôvodňovaní mimoriadneho zvýšenia popisuje svoj stav, ktorý je však už roky v rozpore s realitou.

Znalecký posudok znaleckej organizácie LEGE ARTIS určil bodové hodnotenie bolestného v rozsahu 2.075 bodov t. j. totožne ako znalec MUDr. Götzl, s ktorým sa už v minulosti stotožnili. Keďže znalecká organizácia zotrvala aj v odbornom vyjadrení č. 6/2020 na bodovom hodnotení bolestného v rozsahu 2.075 bodov, plne s uvedeným záverom znaleckej organizácie súhlasí. Bolestné - spolu vykonaná úhrada zo strany žalovanej 30.005 eur za 2075 bodov: 28.993 eur dňa 2.8.2010 (2.005 bodov x 14,46 eur) a 1.012 eur dňa 1.10.2010 (70 bodov x 14,46 eur). Všetky dôvodné nároky ohľadne bolestného boli žalobkyňou uhradené ešte v roku 2010 t. j. takmer 3 roky pred začatím tohto konania. Pokiaľ ide o žalobkyňou namietaný rozsah prideleného počtu bodov za bolestné (pôvodne priznané MUDr. De Riggom) a to konkrétne pri nepriznaní položky č. 8 (zlomenina spodiny lebečnej) a iné bodové hodnotenie položky č. 226 (krvácanie do mozgu), žalovaná uviedla, že ide jednak o otázku odbornú a z časti o otázku právnu. Dôvody nepriznania položky č. 8 znalecká organizácia plne zdôvodnila a na jej vysvetlenie plne odkazuje. Dopĺňa, že aplikácia § 9 ods. 8 ZBSSU nepovoľuje v podobných prípadoch priznanie položky č. 8 z jednoznačných dôvodov. U žalobkyne totiž došlo k pomliaždeniu mozgu (pol. č. 224) ako aj ku krvácaniu do mozgu (pol. č. 226). Keďže z medicínskeho hľadiska je zrejmé, že k týmto poškodeniam mozgu nemôže dôjsť bez poškodenia lebky je zrejmé, že sa s ním už počítá v hodnotení poškodení mozgu, nie je možné poškodenie lebky (ktoré je v takomto prípade zákonitý) hodnotiť ešte zvlášť. Obdobne je to pri otvorených zlomeninách, kde sa osobitne nehodnotí roztrhnutie svalstva či kože (ktoré zlomená kosť poškodila), nakoľko je to zohľadnené v bodovom hodnotení otvorenej zlomeniny, keďže poškodenie svalstva a kože je vždy sprevádzajúce takýto typ zlomeniny. Žalobkyňa nespomenula, že LEGE ARTIS jej priznala aj pomliaždenie mozgu (pol. č. 224), ktorú jej ale MUDr. De Riggo nepriznal. Pokiaľ ide o krvácanie do mozgu (pol. č. 226) je potrebné poukázať predovšetkým na to, že mozog je jeden orgán a nie je možné prideliť položku č. 226 dvakrát z dôvodu, že krvácanie bolo ako do pravej tak aj ľavej časti mozgu. Rozsah krvácania do mozgu sa má v zmysle ZBSSU zohľadniť v rámci bodového rozpätia (85-340 bodov), ktoré zákon k tejto položke priznáva. Aj z veľkého bodového rozpätia je zrejmé, že lekár sa môže vypoariadať s rozsahom krvácania a inými okolnosťami, ktoré zohľadní pridelením bodov zodpovedajúcim zistenému stavu pacienta. Nie je možné pristúpiť k hodnoteniu tak, že keďže krvácanie bolo rozsiahle (v ľavej aj pravej časti mozgu) tak sa pridelí táto položka dvakrát. Takýmto spôsobom by došlo k obchádzaniu vôle zákonodarcu, ktorý jednoznačne pri tejto položke stanovil, že maximálny počet bodov za krvácanie do mozgu je 340 (nie 2 x 340).

Nakoniec považuje za neseriózný pokus žalobkyne pokiaľ ide o poukazovanie na závery rozsudku KS v Prešove č. k. 6Co/187/2016-386 zo dňa 17.8.2017 (bod 36), v ktorom KS Prešov zaujal právny názor, aby sa v situácii pri rozdielnom hodnotení zvýšenia SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU bralo do úvahy to hodnotenie, ktoré zvyšuje SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU pre poškodeného priaznivejšie. Odhliadnuc od veľmi otáznej správnosti rozhodnutia KS Prešov je zrejmé, že uvedené sa týka iba zvýšenia SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU, ktoré je zverené lekárovi a závisí od úvahy lekára. Žalobkyňa však tento „princíp“ používa pri rozhodovaní, ktoré bodové hodnotenie bolestného poškodenému priznať pri nezhode znalcov, čo však považuje žalovaná za neprijateľné. V uvedenej veci boli predsa vydané tri

bodové hodnotenia bolestného pričom názorové nezhody lekárov boli riešené priamou úlohou znaleckej organizácie LEGE ARTIS, ktorá bodové hodnotenie určila totožne ako predtým MUDr. Götzl.

Žalovaná má jednoznačne za to, že znalecká organizácia LEGE ARTIS poskytla súdu dostatočné množstvo podnetov na to, aby zaujal pri každej jednej položke právny názor o tom, ktorý z posudkov hodnotil bolestné správne a v súlade so zákonom resp. ktorý názor znalca je nepodložený zdravotnou dokumentáciou a pod. Pokiaľ by sa totiž takýto postup (ako uviedol KS Prešov) prijal ako správny, znamenalo by to, že by sa pri poškodení zdravia nikdy nezistil objektívny stav a bodové hodnotenie, ktoré poškodenému reálne patrí. Stačilo by, aby bol vydaný jeden akokoľvek nesprávny znalecký posudok, ktorý prizná 3-násobok reálne prináležiacich bodov a už nebude možné tento stav z pohľadu žalovaného zmeniť, nakoľko pri názorovom strete dvoch znalcov by sa súd priklonil k tomuto pre poškodeného priaznivejšiemu hodnoteniu. Uvedený prístup by žalovaná vnímala ako zmarenie objektivity.

Na základe všetkých uvedených skutočností nárok na ďalšie bolestné vo výške 14.532 eur navrhuje žalovaná žalobkyni nepriznať t. j. potvrdiť prvostupňový zamietací rozsudok pri tomto nároku.

Pokiaľ ide o náhradu škody za SSU zo strany žalovanej bolo pôvodne uznaných a uhradených 5.680 bodov pri hodnote bodu 15,38 eur t. j. 87.359 eur. V zmysle prvostupňového rozsudku bolo žalobkyni uhradených 23.10.2020 ešte ďalších 72.647,59 eur t. j. spolu za SSU v sume 160.006,59 eur.

Z podaného odvolania je zrejmá tendencia žalobkyne na zľahčovanie a degradáciu prístupu k nároku na náhradu škody na zdraví s tvrdením, že je jedno aké zranenia či následky si uplatní, dôležitá je iba anonymná suma bodov a je jedno za aké zdravotné poškodenia sa tieto body uplatňujú. Takýto postoj vníma žalovaná ako neprípustný, pretože obsahom sporu nie je anonymné bodové hodnotenie ale konkrétne zdravotné poškodenia, ktoré sú medzi stranami sporné. Žaloba predsa nemôže byť postavená na neurčitom návrhu ktorý by odkazoval aj na v budúcnosti zistenú škodu na zdraví s tvrdením, že aj takáto v budúcnosti zistená škoda bola predmetom konania už od počiatku. Uvedené považuje za neprípustné, nakoľko predmet konania musí byť určený konkrétne t. j. konkrétnymi zraneniami či zdravotnými následkami (položkami), ktoré sú aj vyčíslené v žalobe a žalovaný im z rôznych dôvodov oponuje (tvoria podstatu sporu). Nie je možné poňať žalobný návrh iba ako sumu bodov, ktoré sú uplatnené a následne priznať sumu bodov, ktoré znalecký posudok poškodenému udelí, nakoľko za uplatneným bodovým hodnotením sú konkrétne sporné položky resp. ich časti, ktoré viedli k podaniu žaloby a vzniku sporu t. j. existujú konkrétne nezhody na konkrétne uplatnené položky, ktoré tvoria predmet sporu. Nie je možné k takémuto typu nároku pristúpiť tak, že žalobca si uplatní napr. 2.000 bodov za sporné položky (týkajúce sa napríklad hlavy) a znalec v konaní zistí, že všetky položky, ktoré si žalobca uplatnil sú nedôvodné (žalovaný ich namietal oprávnenne) ale znalec zároveň prideli iných 2.000 bodov za položky, ktoré nie sú predmetom konania (týkajúce sa napr. poškodenia rúk či chrbtice), poškodený si ich nikdy neuplatnil ani u žalovaného a ani na súde žalobou. Takýto stav nie je možné hodnotiť tak, že keďže žalobca si uplatnil 2.000 bodov a znalec mu priznal „iných“ 2.000 bodov tak je potrebné žalobe v plnom rozsahu vyhovieť. Takýto prístup by žalovaná vnímala ako nespravodlivý, nakoľko spor ohľadne škody na zdraví má svoj vývoj a príčiny, ktoré sa majú v súdnom konaní spravodlivo zistiť a určiť, ktorá zo strán má pri konkrétnych uplatnených zraneniach či následkoch (položkách) pravdu a ktorá nie. Predmet konania a sporné otázky musia byť vždy vopred dané a nároky mimo podanej žaloby nie je možné priznať, pokiaľ nie sú uplatnené vôbec resp. sú uplatnené neskoro.

V predmetnom spore si žalobkyňa uplatnila SSU za nepriznané položky č. 297 (porucha expresie reči), č. 302b (srdcové poruchy) a č. 393c (obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu), pričom podstata sporu spočívala v tom, že žalobkyňa žiadala za uvedené položky spolu 2.100 bodov (v zmysle posudku MUDr. Mészárošovej) pričom zo strany žalovanej bolo uhradených iba 1.000 bodov. Rozdiel t. j. 1.100 bodov tvoril predmet konania za sporné SSU. Znalecká organizácia určila, že správne bodové hodnotenie za uvedené 3 položky bolo 1.100 bodov t. j. iba v časti 100 bodov uplatnených žalobou (1.000 bodov za uvedené položky bolo mimosúdne uhradené pred podaním žaloby). Zvyšných 1.000 bodov za uvedené položky je potrebné zamietnuť a nie tvrdiť, že tieto „body“ boli uplatnené správne, nakoľko znalecká organizácia duplicitne priznala pol. č. 253 t. j. duševné a mozgové poruchy po ťažkom poranení hlavy, ktorá má prekryť všetky nesprávne uplatnené následky. K nesprávosti duplicitne priznanej pol. č. 253 sa už žalovaná vyjadrovala v predchádzajúcich vyjadreniach. Žalovaná je jednoznačne toho názoru, že druhá položka č. 253 okrem toho, že nie je predmetom konania, bola aj pridelená v rozpore so ZBSSU, čím došlo k navodeniu dojmu, že celkové hodnotenie bolo o 3.120 bodov vyššie. Správnosť uplatnenia zdravotných nárokov zaťažuje žalobkyňu a prípadné nesprávne takéto bodové hodnotenie nie je možné dávať na ťarchu žalovanej. Žalovaná má právo vedieť čo je predmetom konania a akým konkrétnym uplatneným nárokom čelí za účelom možnosti kvalifikovanej obrany. Nie je možné zo strany žalobkyne tvrdiť, že síce niektoré ňou uplatnené poškodenia zdravia boli nedôvodné a žalovaná ich namietala správne, ale aj tak má nárok na celú žalovanú sumu lebo po siedmych rokoch vedenia sporu sa zistili

úplne iné následky a je jedno či boli predmetom konania alebo nie ... Voči takémuto prístupu žalobkyne má žalovaná zásadné výhrady. V tomto ohľade prvostupňový súd rozhodol správne (správne vymedzil predmet konania), jedine s čím nemožno súhlasiť je právny názor, že preplatky na SSU nie je možné započítať resp. zohľadniť v konečnom rozhodnutí. Je bežnou praxou, že pokiaľ sa pred rozhodnutím zistí, že došlo pri niektorých položkách k preplatkom SSU, zohľadní súd takéto preplatky v konečnom rozhodnutí a posúdi takýto prejav len ako prostriedok procesnej obrany žalovaného v zmysle § 147 ods. 2 CSP.

Prvostupňový súd priznal žalobkyni mimoriadne zvýšenie SSU o 40% (z 50% maximálne možných) pričom žalobkyňa podala odvolanie domáhajúc sa práve maximálneho možného zvýšenia. Súd by mal vychádzať zo stavu poškodeného v čase rozhodnutia, pričom žalobkyňa v podanom odvolaní pri mimoriadnom zvýšení SSU v podstatnej miere popisuje svoj stav, ktorý ale už v čase rozhodnutia nebol realitou. Právny zástupca, ktorý odvolanie písal zjavne vychádzal zo stavu žalobkyne bezprostredne po úraze, keď uviedol, že žalobkyňa je doživotný invalid s fatálnymi mozgovými poruchami, je odkázaná na pohyb na invalidnom vozíku, s inkontinenciou moču, odkázaná na nosenie plienok. Ďalej uvádza, že žalobkyňa je doživotne odkázaná na starostlivosť druhých ľudí, a to aj pokiaľ ide o úplne základné samoobslužné každodenné úkony, ako sú presuny, polohovanie, obliekanie, umývanie, kúpanie, príprava a podávanie jedla a že má problémy s čítaním. Žalovaná poukazuje na to, že uvedené vykreslenie stavu žalobkyne sa v súčasnosti nezakladá na realite. Stav žalobkyne je síce vážny, ale uvedený popis nemá veľa spoločného s realitou, čo vyplýva zo všetkých aktuálnejších lekárskeho správ, preto žalovaná zlepšený zdravotný stav nepovažovala za sporný. Napr. z prepúšťacej lekárskej správy NRC Kováčová z 2.10.2019 vyplýva, že žalobkyňa sa pohybuje sama jedine za pomoci paličky a prejde cca 500 metrov (žiadne odkázanie na invalidný vozík - iba na veľké vzdialenosti je podporne využívané 4-koľosové chodítko). Ďalej je v správe uvedené, že žalobkyňa stolicu aj močenie vykonáva fyziologicky, sfinktery kontroluje a toaletu vykonáva samoobslužne a nie je prítomná žiadna inkontinencia. V hygiene je plne sebestačná, dokáže sa sama polohovať a nakoniec, že výživu a tekutiny prijíma sama bez pomoci. V záverečnom zhodnotení stavu sa dokonca uvádza, že v denných činnostiach je s pomôckami pomalším tempom sebestačná. Rovnako nie je pravdivé tvrdenie, že by mala problémy s čítaním, nakoľko sama žalobkyňa na pojednávaní opakovane uvádzala, že číta veľa kníh. Nie je zrejme z akého dôvodu je stav žalobkyne v odvolaní popisovaný absolútne nepresne resp. roky neaktuálne, ale žalovaná to vníma ako nedopatrenie podaného odvolania. Odvolací súd by mal mať pre svoje rozhodnutie aktuálne informácie a mal by mať možnosť posudzovať aktuálny stav poškodenej v čase rozhodnutia (nie spätne), čo je jednou zo základných zásad vyplývajúcich zo súdnej praxe pri hodnotení SSU. Pri tomto type nároku je potrebné zohľadniť, že už nejde o otázku medicínsku (lekári zohľadňovali základné bodové hodnotenie + jeho prípadné zvýšenie v zmysle § 10 ods. 4 ZBSSU), ale o otázku právnu. Súd má na základe úvahy dospieť k záveru či nastali také mimoriadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali ešte ďalšie mimoriadne zvýšenie SSU a ak áno, rozhodnúť v akom rozsahu od 1 % do 50 % je to pre konkrétny prípad primerané. Pre porovnanie takýchto rôznych osôb nie je možné porovnanie poškodených s rôznymi diagnózami. Pre objektívne porovnanie je potrebné si aspoň teoreticky predstaviť napr. 10 poškodených s totožnými diagnózami a obmedzeniami ako má žalobkyňa, kedy úlohou súdu je zväžiť aké percentuálne zvýšenie je u každého z nich namieste, pričom by mal u každého dôjsť k inému číslu (napriek totožným obmedzeniam). U každého takéto poškodeného je totiž iný vek, iné sociálne prostredie, iné rodinné a spoločenské pomery pred a po nehode, prípadne iné aktivity v akejkoľvek oblasti pred nehodou, ktoré by boli v dôsledku úrazu zmarené, iné povolanie, ktoré je zmarené a pod. Toto sú všetko právne otázky, ktoré invalidné osoby s totožnými diagnózami rozlišujú a je úlohou súdu po zistení skutkového stavu ich následne posúdiť a transparentnou úvahou uviesť či vôbec a ak áno o koľko percent sa konkrétne SSU bude zvyšovať. Žalobkyňa k celej záležitosti pristupuje paušálne a požaduje maximálne hodnoty bagatelizujúc skutkový stav a úvahu súdu. Pokiaľ by žalobkyni boli zmarené mimoriadne aktivity vyplývajúce z akejkoľvek oblasti (výnimočný športovec, politik, ekonóm, sudca, moderátor, herec a pod.), bola by žalobkyňa rozhodne na tieto okolnosti poukazovala pri odôvodňovaní maximálnej miery mimoriadneho zvýšenia. Keďže tu takéto aktivity zmarené neboli, nie je možné napr. priznať žalobkyni maximálne mimoriadne zvýšenie SSU, nakoľko by to bolo voči takýmto ostatným osobám nespravodlivé. To či bude SSU mimoriadne zvýšené alebo nie a ak áno tak o koľko % závisí aj od iných skutočností ako je invalidita. Po preskúmaní širšieho sociálneho prostredia, v ktorom poškodený žije, rodinné a spoločenské pomery pred a po nehode, prípadne preukázanie mimoriadnych aktivít v akejkoľvek oblasti pred nehodou, ktoré by boli v dôsledku úrazu zmarené a pod. je možné konštatovať, že žalobkyňa nemá nárok na maximálne zvýšenie t. j. o 50%. Pri maximálnom zvýšení SSU sa žalovaná stretáva pri úplne bezvládných osobách resp. so zmarenými výnimočnými aktivitami pred nehodou. Toto však nie je situácia, v ktorej sa žalobkyňa

nachádzala napriek existencii závažných obmedzení, na odškodnenie ktorých ale slúži základné bodové hodnotenie a zvýšenie lekárom. Zákonná úprava § 5 ods. 5 ZBSSU totiž uvádza, že v prípade invalidity súd môže (nemusi zvýšiť vôbec) zvýšiť najviac o 50%. To znamená, že súd v spojitosti s ostatnými informáciami môže mimoriadne zvýšenie v zmysle zákona aj zamietnuť napriek invalidite. Ak by súd uznal, že za primerané by považoval aj mimoriadne zvýšenie SSU, zákon umožňuje zvýšenie vykonať v rozsahu od 1% do 50%. V tomto smere žalovaná vníma mimoriadne zvýšenie ňou akceptované vo výške 40% za odôvodnené a podložené. Úhrada mimoriadneho zvýšenia bola poukázaná vo výške 40% z jej strany po prvostupňovom rozhodnutí dňa 23.10.2020. Na podporu jej názoru poukázala na aktuálne rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 213/2017 z 30.9.2019, ktorým bolo priznané mimoriadne zvýšenie poškodenému iba vo výške 20%, pričom bol ešte v nižšom veku ako žalobkyňa a po ťažkom poranení chrbtice s neurologickými dôsledkami. NS SR zároveň uviedol, že sa majú zohľadňovať aj prípadné mimoriadne aktivity pred úrazom, ktoré by úraz zmaril. Pokiaľ ide na žalobkyňou poukazované rozhodnutie NS SR č.k. 3Cdo/209/20 17 z 21.6.2018 uviedla, že práve toto rozhodnutie dáva jej ako aj prvostupňovému rozhodnutiu za pravdu v tom, že sa majú pri rozhodovaní posudzovať aj osobitné stránky u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho dovtedajšie spoločenské pôsobenie. Pokiaľ by obdobný úraz utrpela veková rovesníčka žalobkyne a popri tom by bola zároveň aj významnou postavou kultúry, športu, politiky, vedy a pod., mala by mať nárok na rovnaké zvýšenie SSU ako žalobkyňa? Podľa názoru žalovanej ako aj názoru prezentovaného v citovanom rozhodnutí NS SR by mal byť medzi takýmito osobami rozdiel, nakoľko jednou z posudzovaných okolností je aj zohľadňovanie prípadných mimoriadnych aktivít pred úrazom, ktoré by úrazom mali byť zmarené. Pokiaľ by sa teda žalobkyňi priznalo maximálne možné mimoriadne zvýšenie SSU, nebolo by už možné spravodlivo odškodiť podobné prípady ako žalobkyňa (vek, zdravotné postihnutie), kde by sa navyše jednalo o výnimočné dovtedajšie spoločenské pôsobenie takýchto osôb.

Žalovaná uviedla súhrn vykonaných úhrad na bolestnom a SSU: Bolestné spolu úhrada 30.005 eur za 2.075 bodov: 28.993 eur dňa 2.8.2010 (2.005 bodov x 14,46 eur), 1.012 eur dňa 1.10.2010 (70 bodov x 14,46 eur); SSU spolu úhrada 87.359 eur za 5.680 bodov: 43.649 eur dňa 1.7.2011 (2.838 bodov x 15,38 eur), 2.307 eur dňa 3.10.2011 (150 bodov x 15,38 eur), 41.403 eur dňa 24.8.2012 (2.692 bodov x 15,38 eur), 72.647,59 eur dňa 23.10.2020 (v zmysle prvostupňového rozsudku). Spolu tak už bolo žalobkyňi z titulu bolestného a SSU zo strany žalovanej uhradených 190.011,59 eur, čo považuje za náhradu primeranú jej poškodeniu zdravia. O náhradu ďalších nárokov žalobkyne (náklady liečenia a strata na zárobku po skončení PN) sa vedú na tunajšom súde ďalšie súdne spory.

5. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej vyjadrila tak, že nárok na úrok z omeškania poškodeného z náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla, voči poisťovateľovi zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, je potrebné posudzovať komplexne s prihliadnutím na to, aké právne povinnosti má poisťovateľ voči poškodenému a kedy sa s plnením uvedených povinností dostane do omeškania. Pritom je potrebné mať na zreteli, že každému právu jedného subjektu zväčša zodpovedá právna povinnosť iného subjektu. Právna povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému, ktorá vyplýva najmä z ust. § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 ZPZP je základnou a najpodstatnejšou právnou povinnosťou poisťovateľa, ktorá mu z uvedeného právneho predpisu vyplýva. Teda poisťovateľ nie je povinný len začať prešetrovanie poistnej udalosti, skončiť ho v lehote 3 mesiacov a oznámiť výsledky prešetrovania poškodenému v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ ZPZP, ale poisťovateľ je predovšetkým povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť. Keďže v zmysle § 442 ods. 3 sa škoda uhrádza v peniazoch, ide o peňažnú povinnosť poisťovateľa. Vyššie uvedená peňažná povinnosť poisťovateľa plniť peňažné plnenie zodpovedajúce náhrade škody poškodenému je právnou povinnosťou, pri ktorej má poisťovateľ postavenie dlžníka a poškodený postavenie veriteľa. Uvedené plnenie náhrady škody musí byť zaplatené riadne a včas, ako to ukladá ustanovenie § 559 ods. 2 O.z. Pokiaľ poisťovateľ nesplní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody riadne a včas, dostáva sa v zmysle § 517 ods. 1 O.z. do omeškania. Je v tejto súvislosti potrebné zdôrazniť, že poisťovateľ sa s plnením tejto konkrétnej peňažnej povinnosti v prípade jej neplnenia riadne a včas dostane do omeškania bez ohľadu na to, či zašle alebo nezašle oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ ZPZP. Právna povinnosť poskytnúť peňažné plnenie poškodenému zodpovedajúce náhrade škody nie je totožná s právnou povinnosťou poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení resp. o dôvodoch neplnenia. Ide o dve odlišné právne povinnosti poisťovateľa, ktoré síce spolu súvisia, ale sú to relatívne dve samostatné právne povinnosti. Splnením povinnosti poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení resp. o dôvodoch neplnenia nezaniká povinnosť poisťovateľa poškodenému plniť náhradu škody, ktorá mu

oprávnene patrí, a túto náhradu plniť riadne a včas. Ust. § 11 ods. 8 ZPZP upravuje nárok poškodeného na úrok z omeškania len v súvislosti s porušením povinností poisťovateľa v zmysle § 11 ods. 6 ZPZP, teda porušením povinností poisťovateľa súvisiacich so včasným a riadnym prešetrením poistnej udalosti. Uvedené ustanovenie sa však nijakým spôsobom nezaobrá dôsledkami omeškania poisťovateľa v súvislosti s omeškaním pri jeho samotnej povinnosti plniť samotnú náhradu. Dôsledky omeškania v súvislosti so samotnou povinnosťou poisťovateľa plniť nie sú riešené ust. § 11 ods. 8 ZPZP (to rieši len dôsledky omeškania poisťovateľa v súvislosti s jeho povinnosťou začať a včas ukončiť šetrenie poistnej udalosti), ani iným ustanovením tohto zákona. Preto je nevyhnutné na dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť samotnú náhradu škody aplikovať všeobecný predpis, ktorým je ust. § 517 ods. 2 O.z., podľa ktorého ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ od dlžníka právo popri plnení požadovať aj úroky z omeškania. Ak teda poisťovateľ nesplní právnu povinnosť plniť oprávnenú náhradu škody poškodenému včas a riadne, dostáva sa s plnením tejto povinnosti do omeškania a poškodenému vzniká nárok uplatňovať si voči poisťovateľovi aj nárok na úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 O.z., bez ohľadu na to, či poisťovateľ riadne a včas splnil aj inú svoju právnu povinnosť podľa § 11 ods. 6 ZPZP začať včas prešetrovanie poistnej udalosti a toto prešetrovanie aj včas ukončiť. Ust. § 11 ods. 8 ZPZP nevyklučuje vznik nároku poškodeného na úrok z omeškania pri samotnom omeškaní s poskytnutím peňažného plnenia náhrady škody zo strany poisťovateľa a preto nie je možné na základe tohto ustanovenia v takomto prípade nárok na úrok z omeškania u poškodeného vylúčiť. Ustanovenie § 11 ods. 8 ZPZP nestanovuje, že poškodený má nárok na úrok z omeškania len v prípade v ňom uvedenom. Nesprávnosť výkladu dotknutých ustanovení ZPZP zo strany žalovanej vyplýva aj z toho, že takýmto výkladom predmetného ustanovenia možno dospieť k absurdným dôsledkom. Ak by sme vychádzali z tohto právneho názoru, potom by poisťovateľ uvedením akéhokoľvek dôvodu (aj absurdného či protiprávneho) a jeho oznámením poškodenému mohol odmietiť a zdržiavať plnenie, ktoré poškodenému riadne a právom patrí a vyhýbať sa tak plneniu svojej základnej povinnosti poskytnúť poškodenému plnenie náhrady škody, a to bez akýchkoľvek právnych následkov. Ďalším absurdným dôsledkom takéhoto výkladu predmetného ustanovenia by bol prípad, keď by si síce poisťovateľ riadne splnil povinnosť podľa § 11 ods. 6 ZPZP a poškodenému by oznámil výšku plnenia, ktoré by mu mal na základe vlastného prešetrovania poskytnúť, ale po tomto oznámení výšky plnenia by mu uvedené plnenie neposkytol. Aj v tomto prípade by si poisťovateľ splnil povinnosti stanovené v ust. § 11 ods. 6 ZPZP, ale plnenie vo výške, ktorú sám poisťovateľ stanovil, by už neposkytol. Ide skutočne o výklad, ktorý je v zrejmom rozpore so základným účelom a zmyslom ZPZP, ktorým je okrem iného včasné poskytnutie spravodlivej náhrady škody osobám poškodeným prevádzkou motorových vozidiel. Pri poskytnutí primeranej náhrady škody poškodenej osobe totiž nezohráva významnú úlohu len poskytnutie samotnej náhrady škody, ale taktiež včasnosť tohto poskytnutia náhrady škody. Názor NS SR prezentovaný v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22.11.2018 nepovažuje žalobkyňa za správny z hľadiska systematického a z hľadiska vzájomného vzťahu všeobecnej právnej úpravy v O.z. a špeciálnej právnej úpravy v ZPZP. V tomto smere je oveľa výstižnejším a príliehavejším právny názor, ktorý zaujal pri obdobnej právnej úprave NS ČR, ktorý v rozsudku sp. zn. 25Cdo/895/2008 zo 17.12.2009 uvádza: "Námitku dovolateľky ohľadne výše úrokov z prodlení, resp. aplikácie nařízení vlády č. 142/1994 Sb., neshledal dovolací soud opodstatněnou, neboť ustanovení § 9 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb. upravuje úrok z prodlení výlučně jako sankci za nesplnění povinnosti uložené pojistiteli v odst. 3 tohto ustanovení, t. j. povinnosti provést ve stanovené lhůte šetření škodní události. O tento případ se však v dané věci nejedná; předmětem sporu je nárok na výplatu pojistného plnění, u nějž prodlení pojistitele (žalované) nastává uplynutím 15. dne od ukončení šetření škodní události (§ 9 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb.), a protože zákon č. 168/1999 Sb. neobsahuje speciální úpravu pro případ prodlení s poskytnutím pojistného plnění, nepřichází v úvahu jiný způsob určení výše úroku z prodlení než aplikace ustanovení § 517 odst. 2 obč. zák. a nařízení vlády č. 142/1994 Sb. " Okresný súd nie je automaticky viazaný akýmkoľvek súdnym rozhodnutím NS SR a už vôbec nie je povinný preberať jeho právny názor bez toho, aby sa so závermi takéhoto rozhodnutia kriticky vysporiadal. Právny názor, z ktorého NS SR v uvedenom rozhodnutí vychádza, zásadným spôsobom popiera tri základné funkcie úroku z omeškania, ktoré inštitút úroku z omeškania podľa právnej teórie obsahuje. Ide o funkcie preventívnu, represívnu a satisfakčnú. Právnym názorom NS SR v spomínanom rozhodnutí dochádza priamo k popretiu zmienených funkcií tohto právneho inštitútu. Poisťovateľ sa totiž povinnosti plniť opodstatnené nároky poškodeného môže veľmi jednoducho vyhnúť prostredníctvom akejkoľvek odpovede poškodenému bez toho, aby mu hrozil postih v podobe úroku z omeškania. Takýto výklad totálne demotivuje poisťovateľov pristupovať k prešetrovaniu poistných udalostí zodpovedne a kvalifikovane. NS SR v uvedenom rozhodnutí opomenul prihliadnúť na to, že v prípade ust. § 11 ods. 8 ZPZP nejde o legislatívnu medzeru v tom zmysle, že právny poriadok upravuje len povinnosť platiť úrok z omeškania v prípade nesplnenia

povinností poisťovateľa v zmysle § 11 ods. 6 ZPZP a neupravuje povinnosť platiť úrok z omeškania v prípade nesplnenia samotnej povinnosti poisťovateľa plniť náhradu škody poškodenému. Tento prípad je totiž pokrytý právnou úpravou na základe § 1 ods. 2 ZPZP, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (v tomto prípade § 517 ods. 2 O.z.). Toto ustanovenie tak vyslovene zakladá subsidiaritu O.z. v prípadoch, kedy samotný ZPZP jeho aplikáciu nevylučuje. V danom prípade ustanovenie § 11 ods. 8 ZPZP nijako nevylučuje aplikáciu ust. § 517 ods. 2 O.z., nakoľko z neho nevyplýva, že poisťovateľovi vzniká povinnosť platiť úrok z omeškania len v prípade stanovenom v § 11 ods. 8 ZPZP a v iných prípadoch už nie. Okrem už uvedeného je potrebné zohľadniť aj argumentum a foriori. Ak je poisťovateľ v zmysle § 11 ods. 8 ZPZP sankcionovaný úrokom z omeškania za nesplnenie nepeňažnej povinnosti podľa § 11 ods. 6 ZPZP, o to viac by mal byť sankcionovaný úrokom z omeškania v prípade nesplnenia oveľa závažnejšej právnej povinnosti, a to samotnej právnej povinnosti plniť poškodenému náhradu škody.

Rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/145/Z017 z 22.11.2018 bolo napokon vo vyššie naznačenom smere podrobené veľmi vecnej a racionálnej kritike odbornej verejnosti (viď KOSTROŠ, A.: Má poškodený nárok na náhradu úrokov z omeškania podľa zákona o PZP? (Analýza rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017); Justičná revue, 71, 2019, č. 4).

Žalobkyňa trvá na tom, čo už ohľadne náhrady trov konania uviedla v záverečnom vyjadrení. Úprava náhrady trov konania v CSP vychádza z princípu zohľadňovania úspechu strany v civilnom spore. Samotný úspech strany v konaní však nie je možné hodnotiť mechanicky len porovnaním toho, akú sumu si žalobca uplatnil podanou žalobou a aká suma mu bola v konečnom rozhodnutí priznaná. Je potrebné prihliadať aj na ďalšie skutočnosti a to na priebeh konania, na predmet konania, druh uplatneného nároku a okolnosti prípadu, či rozhodnutie nezáviselo od úvahy súdu, prípadne či nezávisela výška plnenia od odborných znalostí a bola určená na základe znaleckého posudku alebo na základe úvahy súdu. Hodnotenie úspechu v konaní musí byť prísne individuálne s prihliadnutím na konkrétnu právnú úpravu vzťahujúcu sa k samotnému uplatnenému nároku ako aj na všetky relevantné okolnosti prípadu. Pri mechanickom prístupe k hodnoteniu úspechu v konaní totiž veľmi jednoducho môže dôjsť k porušeniu základného princípu, na ktorom stojí civilné sporové konanie a ktorý je vyjadrený v čl. 2 CSP. Podľa uvedeného ustanovenia totiž ochrana ohrozených alebo porušených práva právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná. Aby boli zachované uvedené základné atribúty súdnej ochrany, a to jej spravodlivosť a účinnosť, musí súd na jednotlivé prípady konaní nazerať individuálne, pretože jednotlivé konania sa líšia svojimi okolnosťami a uplatnené nároky, ktoré je možné v súdnom konaní uplatniť, sa líšia svojou povahou, charakterom i konkrétnosťou právnej úpravy. Preto je potrebné vykladať ustanovenie § 255 ods. 1 CSP práve v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania a zohľadňovať najmä kritérium spravodlivosti.

V tejto súvislosti žalobkyňa poukazuje na to, že výška náhrady za SSU závisí v zmysle ZBSSU primárne od bodového hodnotenia SSU. Toto bodové hodnotenie stanovuje hodnotiaci lekár, teda osoba s odbornými znalosťami, ktorými samotný sťažovateľ nedisponoval a nevedel sám pri podaní žaloby vyhodnotiť dôvodnosť výšky týchto uplatnených nárokov, pokiaľ tieto záviseli od bodového hodnotenia. Pokiaľ bol v konaní predložený znalecký posudok, a tento určil nižšie bodové hodnotenie, nemožno túto skutočnosť hodnotiť pri rozhodovaní o náhrade trov konania na ťarchu žalobkyne.

Ak sa má hodnotiť úspešnosť žalobkyne v konaní, je potrebné uviesť, na posúdení ktorých otázok bolo závislé rozhodnutie súdu a od čoho závisí rozhodnutie súdu. Je potrebné pritom zohľadniť, či k záverom, môže dospieť žalobkyňa, alebo či tieto závery sú závislé na odbornom posúdení. V súlade s princípom právnej istoty, na ktorý odkazuje čl. 1 ods. 1 a 2 CSP je za neúspech žalobkyne možné považovať len nepriznanie tej časti nároku, ktorej nepriznanie mohla resp. mala žalobkyňa predvídať už pri podaní žalobného návrhu a takýto predpoklad žalobkyne možno od nej spravodlivo požadovať vzhľadom na povahu nároku. Podľa toho je následne potrebné posúdiť aj úspech žalobkyne v konaní.

Obdobné princípy platia aj pri rozhodovaní o nároku žalobkyne na zvýšenie náhrady za SSU podľa § 5 ods. 5 ZBSSU. Dôvodnosť a výšku tohto nároku nevie žalobkyňa pri podaní žaloby presne určiť, nakoľko v zmysle uvedeného ustanovenia dôvodnosť a výšku tohto nároku určuje súd svojím rozhodnutím na základe vlastnej úvahy. V zmysle uvedeného ustanovenia v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za SSU zvýšiť najviac o 50%. Už zo samotného znenia predmetného ustanovenia je zrejmé, že samotná dôvodnosť ani výška tohto nároku nie je presne definovaná. Sú stanovené len kritériá pre úvahu kedy a v rozsahu akej výšky možno tento nárok priznať. Uvedený nárok môže stanoviť až súd, ktorý rozhodne svojou úvahou. V súčasnej právnej úprave civilného procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, podľa ktorého sa môže plná náhrada trov konania priznať v prípadoch, ak síce nebol žalobcovi priznaný nárok v celej uplatnenej výške, avšak určenie výšky tohto nároku bolo závislé od znaleckého dokazovania alebo od samotnej úvahy

súdu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov takúto výslovnú úpravu obsahoval v ustanovení § 142 ods. 3). Uvedený princíp však má byť aj po rekonštrukcii civilného procesného práva naďalej uplatňovaný na základe interpretácie všeobecného ustanovenia § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 CSP.

Uvedený právny názor sa presadzuje aj v aktuálnej rozhodovacej praxi odvolacích súdov. Konkrétne poukázala napr. na uznesenie KS v Bratislave č. k. 5Co/99/2017-359 z 31.3.2017, rozsudok KS Košice č. k. 1 Co/125/2017-346 zo 14.3.2018, alebo na rozhodnutie KS v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017, v ktorom sa uvádza: "Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody "iba" odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu.

Uvedený názor zodpovedá aj interpretácii § 255 ods. 1 CSP v publikácii Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, ktoré vydalo vydavateľstvo C. H. BECK v roku 2016, a ktorej autormi súd viacerí členovia rekonštrukčnej komisie civilného procesného práva.

Ústavný súd Slovenskej republiky v aktuálnom náleze sp. zn. II. ÚS 399/2019 z 15.4.2020 uvádza, že ani nová práva úprava civilného sporového konania nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy.

Pokiaľ ide o vôľu samotného zákonodarcu, užitočnou je v tomto smere dôvodová správa k CSP, ktorá k tejto otázke uvádza: "V tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške. "

Znenie jednotlivých zákonných ustanovení nie je vždy možné vykladať len prísne v zmysle ich exaktného jazykového či gramatického vyjadrenia. Je potrebné prihliadať aj na účel a cieľ týchto zákonných ustanovení, ako na to vo viacerých rozhodnutiach poukázal aj ÚS SR.

6. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovanej k odvolaniu žalobkyne uviedla, že aj naďalej zastáva názor, že hodnotenie položiek 8 a 226 je dôvodné, je medicínsky pevne zdôvodnené v znaleckom posudku Č. 9/2011 znalca MUDr. Júliusa De Rigga, PhD. a nechýba tomuto bodovému hodnoteniu ani logický základ. Pokiaľ ide o položku 8 týkajúcu sa zlomeniny lebečnej spodiny, trvá na tom, že ide o poranenie inej orgánovej štruktúry ako je mozog človeka. Lebečná spodina nie je súčasťou štruktúry mozgu a preto hodnotenie poranenia mozgu nemôže zahŕňať aj poranenie iného orgánu ako mozgu samotného, v danom prípade lebečnej spodiny. To napokon zohľadnil aj zákonodarcu, keď poranenie zlomeniny lebečnej spodiny zahrnul v prílohe č. 1 zákona ZBSSU do skupiny poškodení zdravia medzi poranenia hlavy, kým pomliaždenie mozgu zaradil do skupiny poškodení zdravia medzi poranenia nervovej sústavy. Príklad otvorenej zlomeniny uvádzaný žalovaným nie je príliehavým ani analogickým k vyššie uvedenej spornej otázke. V prvom rade príloha č. 1 ZBSSU neupravuje osobitne bodové hodnotenie pre otvorené zlomeniny kosti, ale diferenciáciu jednotlivých zlomenín kostí upravuje podľa iných kritérií (napr. či ide o zlomeninu s posunom kosti alebo bez posunu, či ide o trieštivú zlomeninu, resp. či si zlomenina vyžiadala liečenie operáciou a pod.) Okrem toho príloha č. 1 vyhlášky zahŕňa zlomeninu niektorej kosti napr. ruky ako aj ranu na ruke do jednej skupiny poškodení zdravia medzi poranenia ruky (na rozdiel od zlomeniny lebečnej spodiny a pomliaždenia mozgu). Taktiež závažnosť zlomeniny lebečnej spodiny sa nedá čo sa týka závažnosti porovnávať s porušením kožného krytu pri otvorenej zlomenine. Aj z týchto skutočností teda vyznievajú závery a zdôvodnenia znalca MUDr. De Rigga, PhD. ako presvedčivejšie. V prípade hodnotenia položky 226 zoopakovala vážny argument znalca MUDr. De Rigga, PhD., podľa

ktorého v jeho hodnotení položky 226 boli zahrnuté operácie: zavedenie snímača vnútro lebkového tlaku, dekompresívne kraniektómie - odstránenie častí lebky za účelom uvoľnenia tlaku, návrat odstránených častí lebky a ich opätovné odstránenie pre infekciu, ako aj obojstranné poškodenie v pravej a ľavej polovici mozgu, ktoré majú rozličné dôsledky na celkový stav pacienta a je ich možné preto oddeliť i odlíšiť. Je rozdielne, či je pacient poškodený na pohybe na jednej alebo oboch stranách tela. Závažnosť tohto sa prejavuje aj v prístupe k liečeniu aj v možnosti vyliečenia sa. Tieto skutočnosti neboli v bodovom hodnotení bolesti vykonanom znaleckou organizáciou nijakým spôsobom zohľadnené.

Pri dôvodoch odvolania žalobkyne týkajúcich sa náhrady za SSU žalovaná vníma ako neprípustný postoj, podľa ktorého je dôležitá iba anonymná suma bodov bez ohľadu na to, aké položky za aké zranenia túto sumu bodov tvoria. Nie je možné poňať žalobný návrh iba ako sumu bodov. Žaloba nemôže byť postavená na neurčitom návrhu, ktorý by odkazoval aj na v budúcnosti zistenú škodu. Predmetom sporu sú len sporné položky. Žalovaný v tejto časti vyjadrenie zavádza. Skutočnosť, že pri stanovení náhrady za SSU sa vychádza z celkového počtu bodov (t. j. z celkovej sumy bodov), ktorý hodnotí SSU poškodeného neznamena, že poškodený sa v konaní neurčito domáha potencionálne v budúcnosti vzniknutej škody na zdraví. Žalobkyňa podala žalobný návrh, ktorý vychádzal z určitého rozsahu jej poškodenia zdravia, ktorý bol definovaný samotnou škodovou udalosťou, pri ktorej toto poškodenie zdravia vzniklo. Tento rozsah bol laicky vymedzený aj v texte podanej žaloby a medicínsky v priloženej zdravotnej dokumentácii žalobkyne. Bodové hodnotenie SSU, ktoré bolo viacnásobne podávané v konaní, sa týkalo len poškodenia zdravia, ktoré bolo definované už pri podaní žaloby v jej obsahu a prílohách. Nešlo o poškodenie zdravia, ktoré by pri podaní žaloby neexistovalo a vzniklo až po podaní žaloby a žalobkyňa by aj na takéto „v budúcnosti vzniknuté poškodenie zdravia“ vzťahovala svoj nárok na náhradu pri konečnom návrhu. Nešlo o novo objavené poškodenie zdravia. Všetky poškodenia zdravia, ktoré znalci v konaní hodnotili, boli dané už pri podaní žaloby a ich rozsah bol vymedzený aj v podanej žalobe či už okolnosťami vzniku, ich vymenovaním alebo ich opisom v zdravotnej dokumentácii. V konaní už prebiehal len spor, aké má byť konečné celkové bodové hodnotenie SSU. Tento spor bol založený na tom, ako parciálne hodnotiť zdravotný stav žalobkyne a jeho jednotlivé aspekty konkrétnymi položkami SSU. Ide viac menej o spor odborný medicínsky, ktorý však nič nemení na tom, že sa stále vzťahuje k tomu istému poškodeniu zdravia a jeho rozsahu vymedzeného už v podanej žalobe.

Samozrejme, že ak by žalobkyňi vzniklo ďalšie poškodenie zdravia po podaní žaloby, ktoré by v čase žaloby neexistovalo, nemohla by byť náhrada za toto poškodenie zdravia predmetom konania bez dispozitívneho procesného úkonu žalobkyne. V danom prípade si však žalobkyňa neuplatnila inú náhradu za inú škodu, ale len náhradu za škodu existujúcu už v čase podania žaloby a vymedzenú v podanej žalobe. Aj keď boli niektoré poškodenia zdravia hodnotené inými položkami, neznamena to, že tieto poškodenia zdravia vznikli až následne v priebehu konania. Tieto poškodenia zdravia tu existovali už pri podaní žaloby, akurát v procese ich hodnotenia znalcami či lekármi mali títo na hodnotenie jednotlivých položiek za tieto poškodenia zdravia rozdielne názory. Prístup žalovanej je mimoriadne formalistický a samozrejme sleduje snahu minimalizovať rozsah náhrady. V danom prípade je však nespochybniteľné, že žalobkyňa si počas celého konania neuplatnila náhradu za inú škodu na zdraví než za tú, ktorú popísala v podanej žalobe, a to bez ohradu na to, či táto škoda bola hodnotená takými či inými položkami.

NS SR už vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/170/2008 z 29.10.2009 konštatoval, že okolnosti hodné osobitného zreteľa by mali byť posudzované s ohľadom na individuálneho poškodeného, bez ohľadu na to, či jeho spôsob života pred poškodením vykazoval znaky vysokého spoločenského angažovania v oblastiach umenia, vedy, športu či politiky, alebo viedol tzv. bežný život. Uprednostňovanie určitých spoločensky preferovaných povolání a voľnočasových aktivít nazeraných ako vysoko kultúrne pred iným zamestnaním (v tomto prípade povolaním baníka) a bežnými rodinnými aktivitami (záhrada, vnúčence) je nekorektné nielen z hľadiska etiky, ale, a to najmä, je v konečnom dôsledku porušením zásady rovnosti účastníkov občianskeho konania a ochrany slabšieho prítomnej osobitne vo veciach pracovných, rodinných a najnovšie vo veciach ochrany spotrebiteľa.

Aj s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie pre určenie výšky zvýšenia náhrady za SSU podľa § 5 ods. 5 ZBSSU nemôže byť rozhodujúce, či žalobkyňa pred úrazom vykazovala mimoriadne aktivity ako výnimočný športovec, politik, ekonóm, sudca, moderátor, herec a pod., ako to uvádza žalovaná. Je zjavné, že takéto nazeranie optikou žalovanej je v zjavnom rozpore so zásadou rovnosti účastníkov civilného konania.

Pokiaľ ide o opis zdravotného stavu žalobkyne v podanom odvolaní, SSU ako pojem nie je súhrnným pomenovaním jednotlivých poškodení zdravia, ktoré boli žalobkyňi diagnostikované. Tento pojem totiž označuje v zmysle § 2 ods. 2 ZBSSU stav v súvislosti s týmito jednotlivými poškodeniami zdravia, v ktorom je poškodený obmedzený v životných úkonoch a pri uspokojovaní jeho životných a

spoločenských potrieb. Rovnako je dôležité zdôrazniť, že od dopravnej nehody už ubehlo obdobie 12 rokov. Za takéto dlhé obdobie sa v zdravotnom stave žalobkyne udiali aj isté zmeny, ktoré boli v konaní dokumentované zdravotnou dokumentáciou. Náhrada za SSU je však náhradou, ktorá sa poskytuje za stav poškodeného, v ktorom mal alebo má obmedzené možnosti uplatnenia sa v živote a v spoločnosti a má podľa možnosti satisfakčným spôsobom nahradiť ujmu za celé obdobie degradácie kvality života žalobkyne od ustálenia zdravotného stavu žalobkyne po dopravnej nehode až do konca jej života. Z uvedeného je zrejmé, že táto náhrada má byť aj náhradou za obdobie doteraz uplynutých 12 rokov od dopravnej nehody, v ktorých žalobkyňa utrpela zjavnú ujmu spočívajúcu v širokosiahlych obmedzeniach, strate kvality života; degradácii jej dôstojnosti ako človeka, rôznych fyzických či psychických strastiach. Aj preto bol v podanom odvolaní opísaný zdravotný stav žalobkyne určitým spôsobom, pretože náhrada za SSU má byť aj satisfakciou za obdobie žalobkyne, kedy bola bezvládna, plienkovaná, úplne imobilná a pod. Zároveň má táto náhrada odškodniť žalobkyňu i za všetky budúce strasti v jej živote; za jej ťažkú telesnú invalidizáciu, za stratu duševného zdravia, za to, že do konca života bude žiť život pod stigmou duševne narušeného človeka, to všetko samozrejme s nepriaznivou prognózou vývoja jej zdravotného stavu do budúcnosti. Môžno samozrejme teoretizovať, ktorému človeku s akým predchádzajúcim uplatnením sa má priznať 30%, 40% alebo 50% zvýšenia náhrady za SSU. Ak však necháme bokom teoretické úvahy, vidíme pred sebou prípad žalobkyne, život 25 - ročného mladého dievčaťa s celým svojím životom pred sebou, ktorému sa v jednom krátkom životnom momente zmenila a doslova spadla celá jej budúcnosť, všetky jej sny a plány. Dnes je z perspektívneho mladého dievčaťa na začiatku produktívnej etapy jej života doživotný mrzák so zjavne narušeným psychickým zdravím bez perspektívy akéhokoľvek relevantného uplatnenia sa v živote s tým, že je odkázaná na sústavnú pomoc, opateru a dozor svojich najbližších. Z tohto pohľadu je požadované zvýšenie náhrady za SSU plne dôvodné a oprávnené a rozhodne neodporuje princípu proporcionality.

7. Žalovaná k vyjadreniu žalobkyne uviedla vo vzťahu k bolestnému, že pri uplatňovaní položky č. 8 a duplicitne aj pol. č. 226 pri danom poškodení mozgu, ktoré u žalobkyne nastalo (pomliaždenie mozgu a krvácanie do mozgu) je vždy prítomné aj poškodenie lebky (bez poškodenia lebky uvedené poškodenie mozgu nie sú možné) a z uvedeného dôvodu s nimi bodové hodnotenie za poškodenie mozgu už počíta. K SSU uviedla, že žalobkyňa pri podanej žalobe zotrváva na názore, že postačí, že si uplatňuje škodu na zdraví a predmetom žaloby sa tak podľa jej názoru automaticky stanú aj trvalé následky, ktoré neboli žalobou uplatnené, ale boli zistené až v priebehu konania. S takýmto prístupom žalovaná nesúhlasí, poškodený totiž nemôže podať žalobu z dôvodu, že jeho SSU nebolo podľa jeho názoru odškodnené dostatočne mimosúdne a v žalobe by nekonkretizoval sporné položky, ktoré podľa názoru žalobcu mali byť ešte uhradené. V našom prípade ich žalobkyňa uviesť samozrejme musela, aby bolo zrejmé čo je predmetom konania a čo je sporné. Na základe takto podanej žaloby bolo vykonané cieľené dokazovanie na zistenie či uplatnené následky (položky) sú dôvodné alebo nie. Toto dokazovanie preukázalo, že časť uplatňovaných následkov bola uplatnená nedôvodne resp., že námietky žalovanej boli čiastočne oprávnené. Tento neúspech žalobkyne ale nie je možné prekryť ako úspech tým, že boli zistené ďalšie, v konaní doteraz neuplatnené následky. Poukázala na rozsudok KS TN sp. zn. 17Co/114/2017 z 25.4.2018. ktorý pri obodovaní žalobou neuplatnených položiek uvádza nasledovný právny názor: „Nie je medzi stranami sporu sporné a zodpovedá obsahu spisu, že žalobca pri uplatnení svojho nároku na SSU nezmieňuje jazvy po úraze. Nie je pritom správny názor žalobcu, že nárok na SSU je vymedzený jeho označením (SSU) spolu s uvedením pôvodu poškodenia zdravia a výškou požadovanej náhrady. resp. počtom bodov. Takto vymedzenému žalobnému tvrdeniu by absentoval dôvod, pre ktorý je spoločenské uplatnenie poškodeného sťažené. Ono totiž nie je bez ďalšieho sťažené pre dopravnú nehodu. úraz a pod., ale až pre konkrétne poškodenie zdravia, ktoré musí žalobca v žalobe vymedziť, aby bola žaloba perfektná. Pri uplatnení nároku na SSU nie je dostatočné, že sa žalobcovi „niečo stalo“, ale musí byť zrejmé, čo sťažuje jeho spoločenské uplatnenie. A spoločenské uplatnenie nesťažuje bez ďalšieho nehoda alebo úraz, ale až konkrétne poškodenie zdravia, ku ktorému pri nich dôjde, preto musí žaloba, ktorou sa uplatňuje nárok na SSU, obsahovať konkrétne poškodenie zdravia. v dôsledku ktorého má byť spoločenské uplatnenie žalobcu sťažené.“

K mimoriadnemu zvýšeniu SSU v zmysle § 5 ods. 5 ZBSSU uviedla, že pokiaľ ide o neaktuálnosť popísaného zdravotného stavu žalobkyne v jej odvolaní, dovoľuje si uviesť, že zmena t. j. zlepšenie jej stavu nenastalo teraz ale pred rokmi a teda neobstojí ani žalobkyňou prezentované tvrdenie, že ňou popisovaný stav trval 12 rokov. Hlavne pokiaľ ide o názor žalobkyne prezentovaný vo vyjadrení z 1.2.2021, nemala prezentovať svoj stav z roku 2013 (podanie žaloby) ako existujúci aj v čase podania odvolania v roku 2020, nakoľko takýto prístup je zavádzajúci a súd má mať komplexné informácie, ktorý stav je aktuálne prítomný a ktorý nie. V zmysle § 217 ods. 1 CSP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase

jeho vyhlásenia. Nie je preto možné zohľadňovať následky a stav žalobkyne, ktoré už nie sú aktuálne prítomné.

Žalobkyňa ďalej argumentuje rozhodnutím NS SR sp. zn. 2Cdo/170/2008, kde majú byť prezentované názory na prípady hodné osobitného zreteľa. Žalovaná poukázala na to, že uvedená judikatúra nie je aktuálna, nakoľko jedná o úraz, ktorý sa ešte odškodňoval vyhláškou č. 32/1965 Zb. (nie aktuálnym zákonom č. 437/2004 Z.z.) a jedná o prekonanú aktuálnou judikatúrou NS SR. Na podporu jej názoru opätovne poukázala na aktuálne rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 213/2017 z 30.9.2019, ktorým bolo priznané mimoriadne zvýšenie poškodenému iba vo výške 20 %, pričom bol ešte v nižšom veku ako žalobkyňa a po ťažkom poranení chrbtice s neurologickými dôsledkami. NS SR zároveň uviedol, že sa majú zohľadňovať aj prípadné mimoriadne aktivity pred úrazom, ktoré by úraz zmaril. Napriek smutným následkom tejto dopravnej nehody je potrebné zvážiť, či práve žalobkyňa je najťažší možný prípad so všetkými možnými dôsledkami aký si môžeme predstaviť, aby jej bolo možné priznať maximálne mimoriadne zvýšenie SSU t. j. o ďalších 50 %. Pokiaľ by sa žalobkyňi priznalo maximálne možné mimoriadne zvýšenie SSU, nebolo by už možné spravodlivo odškodniť podobné prípady ako žalobkyňa (vek, zdravotné postihnutie), keď by sa navyše jednalo o výnimočné dovtedajšie spoločenské pôsobenie takýchto osôb, čo by žalovaná nevnímala ako spravodlivé.

8. Žalobkyňa po doručení jej prílohy vyjadrenia žalovanej (lekárska prepúšťacia ošetrovateľská správa z 2.10.2019) uviedla, že žalovaná poukazuje na určité pozitívne javy v zdravotnom stave žalobkyne, najmä na jej samo obslužnosť a sebastačnosť. Zdravotný stav žalobkyne je však potrebné posudzovať v kontexte celého už vyše desaťročného vývoja, a nie len s ohľadom na súčasný stav žalobkyne. Z predloženej lekárskej správy sú zrejmé skutočnosti, podľa ktorých žalobkyňa počas uvedeného liečebného pobytu v NRC Kováčová dňa 6. 9.2019 pri chôdzi spadla dopredu a utrpela kontúziu obočia vľavo. Následne pri návrate z RTG vyšetrenia sa potkla o prah a zase spadla dopredu a utrpela tržnú ranu obočia vľavo. Uvedené je opísané v časti "Výsledky vykonávaných vyšetrení" a v časti "Epikríza". Za týchto okolností je akási samo obslužnosť a samostačnosť žalobkyne prezentovaná žalovanou len fiktívna a teoretická. Aj z týchto pádov je zrejmé, že žalobkyňa potrebuje neustály dohľad a starostlivosť pri jej mobilite ako aj pri jej rôznych úkonoch. Uvedené umocňuje aj záver z psychologickkej intervencie z 30.9.2019, podľa ktorého u nej pretrváva globálny kognitívny deficit mierneho až stredne ťažkého stupňa s dyzartriou (s výrazne zníženou zrozumiteľnosťou reči) a zníženou schopnosťou uvedomenia si vlastných deficitov, s oslabením v samostatnom riešení problémov. Okrem toho je v diagnostických záveroch stále uvedená inkontinencia moču 2. stupňa. Opätovne zdôraznila, že život žalobkyne ako 25 - ročného mladého dievčaťa s celým svojim životom pred sebou, sa okamihom dopravnej nehody v krátkom životnom momente zmenil a doslova spadla celá jej budúcnosť, všetky jej sny a plány. Dnes je z perspektívneho mladého dievčaťa na začiatku produktívnej etapy jej života doživotný mrzák so zjavne narušeným psychickým zdravím bez perspektívy akéhokoľvek relevantného uplatnenia sa v živote s tým, že je odkázaná na sústavnú pomoc, opateru a dozor svojich najbližších.

9. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení CSP, účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej aj „O.s.p.“), keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), ktoré ale nezistil, súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné (voči vyhovujúcej časti veci samej o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 26.146 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, a voči trovám konania strán a štátu), inak rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti treba navzdory námietkam odvolateľov považovať za vo výroku vecne správny, keď

súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

Odvolačný súd nemal (napriek opačnému názoru odvolateľky) dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia v napadnutej zamietajúcej časti veci samej o zaplatenie sumy 14.532 eur z titulu bolestného, o zaplatenie sumy 20.309,37 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, o zaplatenie úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 3.876 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia rozsudku). U dôvodov predostretých súdom prvej inštancie dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 387 ods. 2 CSP), odvolačný súd však aj v tejto konkrétnej veci musí učiniť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvej inštancie dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP in fine) nasledovné:

10. Žalobkyňa v odvolaní namietala nepriznanie jej bolestného v sume 14.532 eur (uplatneného v konaní 37C/138/2013), nesúhlasila s jeho obodovaním na 2.075 bodov znaleckou organizáciou LEGE ARTIS v jej ZP č. 33/2019 a odbornom vyjadrení č. 6/2020, ktorá znalecká organizácia v reakcii na námietky žalobkyne vo vzťahu k položkám č. 8 a 226 poukázala na to, že poranenie lebečnej spodiny nespôsobilo u žalobkyne samostatné poškodenie a jeho následky sú zahrnuté v položkách 224 a 226, položku 226 hodnotila znalecká organizácia maximálnym počtom bodov bez navýšenia a je v tom zahrnuté poškodenie orgánu ako celku na oboch jeho stranách. Žalobkyňa naďalej považovala za správnejšie a logicky zdôvodniteľnejšie bodové hodnotenie bolesti uvedené v ZP č. 9/2011 znalca MUDr. De Rigga, PhD., ktorý bolestné obodoval počtom bodov 3.080. S poukazom na § 9 ods. 8 ZBSSU argumentovala, že položka pomliaždenie mozgu či krvácanie do mozgu je inou orgánovou štruktúrou ako je lebečná spodina a preto pomliaždenie mozgu či krvácanie do mozgu nemôže zahŕňať aj zlomeninu lebečnej spodiny. Znaky zlomeniny lebečnej spodiny nie sú prítomné v poranení spočívajúcom v pomliaždení mozgu či krvácaní do mozgu. Považovala za plne akceptovateľné a súladné so zásadami pre hodnotenie bolesti podľa § 9 ZBSSU racionálne zdôvodnenie postupu znalca MUDr. De Rigga PhD. v prípade hodnotenia položky 226, ktorý hodnotil túto položku osobitne pre každú polovicu mozgu a z dôvodu viacerých operácií, komplikácií a zvýšenej bolestivosti zvýšil hodnotenie položky na dvojnásobok v zmysle § 10 ods. 4 ZBSSU. Ustálenie hodnoty bolestného zákon zveruje hodnotiacemu lekárovi, ak je však ten istý prípad rôznymi lekármi či znalcami hodnotený rôzne, potom je vo vzťahu k poškodenej vzhľadom na istý subjektívny prvok tohto hodnotenia spravodlivé, aby sa bralo do úvahy hodnotenie, ktoré vyznieva pre poškodenú priaznivejšie, v tejto súvislosti poukázala na rozsudok KS Prešov č.k. 6Co/187/2016-386 zo 17.8.2017.

Žalovaná oponovala, že aplikácia § 9 ods. 8 ZBSSU nepovoľuje v podobných prípadoch priznanie položky č. 8 z jednoznačných dôvodov, u žalobkyne totiž došlo k pomliaždeniu mozgu (pol. č. 224) ako aj ku krvácaniu do mozgu (pol. č. 226), a keďže z medicínskeho hľadiska je zrejmé, že k týmto poškodeniam mozgu nemôže dôjsť bez poškodenia lebky je zrejmé, že sa s ním už počítá v hodnotení poškodení mozgu, nie je možné poškodenie lebky (ktoré je v takomto prípade zákonitý) hodnotiť ešte zvlášť. Znalecká organizácia žalobkyne priznala aj pomliaždenie mozgu (pol. č. 224), ktorú jej MUDr. De Riggo nepriznal. Pokiaľ ide o krvácanie do mozgu (pol. č. 226), mozog je jeden orgán a nie je možné prideliť položku č. 226 dvakrát z dôvodu, že krvácanie bolo ako do pravej tak aj ľavej časti mozgu. Rozsah krvácania do mozgu sa má v zmysle ZBSSU zohľadniť v rámci bodového rozpätia (85-340 bodov), ktoré zákon k tejto položke priznáva. Aj z veľkého bodového rozpätia je zrejmé, že lekár sa môže vyporiadať s rozsahom krvácania a inými okolnosťami, ktoré zohľadní prídelením bodov zodpovedajúcim zistenému stavu pacienta, nie je možné pristúpiť k hodnoteniu tak, že keďže krvácanie bolo rozsiahle (v ľavej aj pravej časti mozgu) tak sa pridelí táto položka dvakrát. Takýmto spôsobom by došlo k obchádzaniu vôle zákonodarcu, ktorý jednoznačne pri tejto položke stanovil, že maximálny počet bodov za krvácanie do mozgu je 340 (nie 2 x 340). K záverom rozsudku KS v Prešove č. k. 6Co/187/2016-386 zo 17.8.2017, v ktorom KS Prešov zaujal právny názor, aby sa v situácii pri rozdielnom hodnotení zvýšenia SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU bralo do úvahy to hodnotenie, ktoré zvyšuje SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU pre poškodeného priaznivejšie, žalovaná uviedla, že odhliadnuc od veľmi otáznej správnosti rozhodnutia KS Prešov je zrejmé, že uvedené sa týka iba zvýšenia SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU, ktoré je zverené lekárovi a závisí od úvahy lekára, žalobkyňa však tento „princíp“ používa pri rozhodovaní, ktoré bodové hodnotenie bolestného poškodenému priznať pri nezhode znalcov, čo považuje žalovaná za neprijateľné. V uvedenej veci boli vydané tri bodové hodnotenia bolestného pričom názorové nezhody lekárov boli riešené priamou úlohou znaleckej organizácii LEGE ARTIS, ktorá bodové hodnotenie určila totožne ako predtým MUDr. Götzl. Pokiaľ by sa postup (ako uviedol KS Prešov) prijal ako správny,

znamenaloby to, že by sa pri poškodení zdravia nikdy nezistil objektívny stav a bodové hodnotenie, ktoré poškodenému reálne patrí. Stačilo by, aby bol vydaný jeden akokoľvek nesprávny znalecký posudok, ktorý prizná 3-násobok reálne prináležiacich bodov a už nebude možné tento stav z pohľadu žalovaného zmeniť, nakoľko pri názorovom strete dvoch znalcov by sa súd priklonil k tomuto pre poškodeného priaznivejšiemu hodnoteniu. Uvedený prístup by žalovaná vnímala ako zmarenie objektivity.

Súd prvej inštancie vo vzťahu k bolestnému dôvodil, že bolo hodnotené v ZP znalca MUDr. Miroslava Götzla na 2.075 bodov, následne bol vypracovaný ZP znalca MUDr. Júliusa De Rigga, PhD., ktorý stanovil bodové hodnotenie na 3.080 bodov. Žalobkyni bola žalovanou poskytnutá náhrada za 2.075 bodov v celkovej sume 30.005 eur (pre stanovenie náhrady za bolesť je rozhodujúci rok 2009 - v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 12284/2009-01 z 12.5.2009 bola pre rok 2009 platná hodnota bodu 14,46 eur). Žalobkyňou požadovanej náhrady za bolesť za 3.080 bodov (t.j. 1.005 bodov navyše, stanovené znalcom MUDr. De Rigom, PhD., rozšírenie žaloby v tomto smere bolo pripustené uznesením č. k. 37C/138/2013-237 z 13.1.2016) by zodpovedala suma 44.537 eur (3.080 bodov x 14,46 eur). Znaleckým posudkom znaleckej organizácie LEGE ARTIS bolo bolestné ohodnotené počtom 2.075 bodov, teda tak ako bolo stanovené znalcom MUDr. Götzlom, a ako už bolo pred podaním žaloby žalovanou uhradené. Súd prvej inštancie sa v tejto časti plne stotožnil s hodnotením bolestného znaleckou organizáciou, a teda nezistil, že by žalovaná z titulu bolestného mala platiť ďalšie odškodnenie (žalobkyňou požadované za 1.005 bodov vo výške 14.532 eur), v tejto časti preto žalobu zamietol.

Podľa § 191 ods. 1 a 2 CSP: (1) Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. (2) Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci/strany. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14.9.2011 sp. zn. 3 Cdo 204/2009).

Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Prítom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

Odvolačný súd v prvom rade uvádza, že súd prvej inštancie túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd vo vzťahu k bolestnému stotožňuje.

Pri svojej úvahe a vyhodnotení vykonaných dôkazov sa súd prvej inštancie stotožnil so záverom ZP znaleckej organizácie LEGE ARTIS znalecká organizácia s. r. o., pričom jej postup pri vypracovaní ZP považoval za správny napriek námietkam zo strany žalobkyne, s ktorými sa v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne vysporiadal, stotožniac sa s vyjadrením znaleckej organizácie k námietkam žalobkyne, teda záverom, že položku 8 (zlomeninu lebečnej spodiny) nemožno hodnotiť samostatne, pretože poranenie lebečnej spodiny popísané na vyšetrení počítačovou tomografiou /CT/ vpravo u poškodenej na prvotnom CT nespôsobilo poškodenej samostatné poškodenie, ale jeho následky sú zahrnuté v položkách č. 224 a 226, položku č. 226 /poúrazové krvácanie do mozgu vpravo aj vľavo/ je potrebné hodnotiť maximálnym počtom bodov bez navýšenia, v ktorom hodnotení je zahrnuté poškodenie orgánu ako celku /síce na oboch stranách, ale jedného orgánu/. Súd hodnotí presvedčivosť posudku čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie jeho záverov a súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Hodnoteniu súdu však nemôžu podliehať odborné znalecké závery v zmysle ich správnosti.

Žalobkyňa síce v konaní namietala závery ZP znaleckej organizácie, avšak v spore na súde prvej inštancie (napriek poskytnutým poučeniam a právnenému zastúpeniu) nenavrhol ani nepredložila žiaden dôkaz, ktorým by vyvrátila skutočnosti uvedené v ZP znaleckej organizácie a jeho závery, žalobkyňa teda neuniesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia o nesprávnosti ZP znaleckej organizácie. Zotrvávala len na názore, že súd mal zobrať do úvahy ZP znalca MUDr. De Rigga, Ph.D. a nie ZP znaleckej organizácie LEGE ARTIS. Zo záverov rozsudku súdu prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že súd posudzoval daný

prípád komplexne, a teda zbral do úvahy ZP MUDr. Götzla, ZP MUDr. De Rigga, PhD., a rovnako tak ZP znaleckej organizácie LEGE ARTIS. Znalecký posudok znaleckej organizácie LEGE ARTIS odstránil akékoľvek rozpory a riadne posúdil a ohodnotil posudzovaný zdravotný stav žalobkyne ako poškodenú, bolestnú, a preto bolo správne, ak súd prvej inštancie zbral najmä, nie však výlučne, do úvahy práve ZP znaleckej organizácie LEGE ARTIS, keď znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou bolo v predmetnom konaní nariadené o.i. vzhľadom na rozpory ZP MUDr. Götzla a ZP MUDr. De Rigga, PhD.

Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/187/2016, na ktoré žalobkyňa poukazovala nemožno aplikovať na daný prípad najmä pre rozdielne skutkové okolnosti, jednak sa týka poškodenej, ktorá je po nehode ležiaca a takmer nevládna, a tiež išlo o rozdielne hodnotenie zvýšenia SSU podľa § 10 ods. 4 ZBSSU, a nie bolestného.

Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti o zaplatenie bolestného v sume 14.532 eur potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

11. Vo vzťahu k SSU žalobkyňa namietala, že vychádzala z celkového počtu 8.480 bodov, minimálne takýto počet bodov bol v konaní nepochybne potvrdený, keďže znalecká organizácia hodnotila vo svojom ZP SSU až počtom 10.445 bodov. Podanými žalobami sa žalobkyňa domáha náhrady škody na zdraví v peniazoch ako celku, ktorú utrpela pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009, nedomáha sa vydania bodového hodnotenia, či určenia diagnóz, ktoré pri dopravnej nehode utrpela, ani sa nedomáha náhrady škody za jednotlivé položky, ale náhrady škody za celkové poškodenie zdravia ako také, predmetom konania je nárok žalobkyne na náhradu škody na zdraví pri dopravnej nehode z 26.1.2009. Polemika ohľadne správnosti hodnotenia tej ktorej konkrétnej položky má význam len vo vzťahu k správne stanoveniu konečného celkového počtu bodov. Následne pri stanovení výšky náhrady je však právne bezvýznamné, ktoré konkrétne položky boli v rámci bodového hodnotenia hodnotené, nakoľko rozhodujúci je len celkový počet bodov. Nie je rozhodujúce, aké konkrétne položky boli hodnotené v lekárskom posudku predloženom spolu s podanou žalobou, resp. aké konkrétne položky boli hodnotené následne v znaleckom posudku vyhotovenom v konaní. Skutočnosť, že poškodenie zdravia znalecká organizácia hodnotila hodnotením niektorých iných položiek, predstavuje len iné odborné posúdenie stále tej istej, teda rovnakej škody. Nepriznanie určitej časti náhrady škody na zdraví iba z dôvodu, že znalecká organizácia hodnotila niektoré poškodenia zdravia inými položkami, je v tomto smere scestné a rozhodne nedôvodné. Postup súdu podľa žalobkyne narušuje princíp právnej istoty, t. j. legitímne očakávania, že spor bude rozhodnutý spravodlivo, náhrada za SSU nie je primeraná a to s ohľadom na povahu následkov v rozsahu v akom sú obmedzené možnosti žalobkyne uplatniť sa v živote a spoločnosti, keď výklad primeranosti musí byť v súlade s hodnotami, ktoré sú nimi chránené, v opačnom prípade ide o zjavné zneužitie práva, ktoré nemôže požívať právnu ochranu.

Žalovaná oponovala, že žalobkyňa si uplatňuje následky poškodenia zdravia (SSU), a to aj takých poškodení, ktoré neboli vôbec predmetom konania, čo žalovaná považuje za neprípustné, nakoľko predmet konania musí byť určený konkrétne t. j. konkrétnymi zraneniami či zdravotnými následkami (položkami), ktoré sú aj vyčíslené v žalobe a žalovaný im z rôznych dôvodov oponuje (tvoria podstatu sporu). Spor ohľadne škody na zdraví má svoj vývoj a príčiny, ktoré sa majú v súdnom konaní spravodlivo zistiť a určiť, ktorá zo strán má pri konkrétnych uplatnených zraneniach či následkoch (položkách) pravdu a ktorá nie. Predmet konania a sporné otázky musia byť vždy vopred dané a nároky mimo podanej žaloby nie je možné priznať, pokiaľ nie sú uplatnené vôbec resp. sú uplatnené neskoro. V predmetnom spore si žalobkyňa uplatnila SSU za nepriznané položky č. 297 (porucha expresie reči), č. 302b (srdcové poruchy) a č. 393c (obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu), pričom podstata sporu spočívala v tom, že žalobkyňa žiadala za uvedené položky spolu 2.100 bodov (v zmysle posudku MUDr. Mészárošovej), pričom zo strany žalovanej bolo uhradených iba 1.000 bodov. Rozdiel 1.100 bodov tvoril predmet konania za sporné SSU. Znalecká organizácia určila, že správne bodové hodnotenie za uvedené 3 položky bolo 1.100 bodov t. j. iba v časti 100 bodov uplatnených žalobou (1.000 bodov za uvedené položky bolo mimosúdne uhradené pred podaním žaloby). Zvyšných 1.000 bodov za uvedené položky je potrebné zamietnuť a nie tvrdiť, že tieto „body“ boli uplatnené správne, nakoľko znalecká organizácia duplicitne priznala pol. č. 253 t. j. duševné a mozgové poruchy po ťažkom poranení hlavy, ktorá má prekryť všetky nesprávne uplatnené následky. Žalovaná je jednoznačne toho názoru, že druhá položka č. 253 okrem toho, že nie je predmetom konania, bola aj pridelená v rozpore so ZBSSU, čím došlo k navodeniu dojmu, že celkové hodnotenie bolo o 3.120 bodov vyššie. Správnosť uplatnenia zdravotných nárokov zaťažuje žalobkyňu a prípadné nesprávne takéto bodové hodnotenie nie je možné dávať na ťarchu žalovanej. Žalovaná má právo vedieť čo je predmetom konania a akým konkrétnym uplatneným nárokom čelí za

účelom možnosti kvalifikovanej obrany. Nie je možné zo strany žalobkyne tvrdiť, že síce niektoré ňou uplatnené poškodenia zdravia boli nedôvodné a žalovaná ich namietala správne, ale aj tak má nárok na celú žalovanú sumu lebo po siedmych rokoch vedenia sporu sa zistili úplne iné následky a je jedno či boli predmetom konania alebo nie. Voči takémuto prístupu žalobkyne má žalovaná zásadné výhrady. V tomto ohľade prvostupňový súd rozhodol správne (správne vymedzil predmet konania).

Žalobca je povinný svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť (ak ho predsa len v žalobe právne posúdi, súd daným posúdením nie je viazaný.) Je totiž vecou súdu, aby v zmysle zásady „iura novit curia“ podal právnu kvalifikáciu uplatňovaného nároku.

Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

Podľa § 140 ods. 1 až 3 CSP: (1) Zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. (2) Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. (3) Za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Ustanovenie § 140 CSP upravuje legálnu definíciu zmeny žaloby. Zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Za zmenu žaloby už nová právna úprava považuje aj podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Ustanovenie § 140 CSP vymedzuje zmenu žaloby negatívne, a teda zmenou žaloby nebude úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právna kvalifikácia uvedená v žalobe nie je pre súd rozhodujúca. Preto nie je zmenou žaloby ani zmena právnej kvalifikácie, lebo právne posúdenie nároku patrí len súdu samému (rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 58/99).

Zmena žaloby má význam z pohľadu jej hmotnoprávných účinkov, najmä z pohľadu zastavenia (spočívania) plynutia premlčacej lehoty. Hmotnoprávne účinky zmeneného návrhu nastanú až od uplatnenia zmeneného návrhu na súde (nie odo dňa uplatnenia pôvodného nároku ani dňom, kedy bolo o zmene rozhodnuté), avšak len za predpokladu, že súd zmenu pripustí. Premlčacie ako aj prekluzívne lehoty majú hmotnoprávny charakter, preto musí byť nárok v rámci lehoty uplatnený na súde, čo znamená, že musí najneskôr v posledný deň lehoty dôjsť na súd (nestačí ho posledný deň lehoty podať na pošte).

Odvolačný súd sa nemohol stotožniť s názorom žalobkyne, že nie je rozhodujúce, aké konkrétne položky boli hodnotené v posudku predloženom spolu s podanou žalobou, resp. aké konkrétne položky boli hodnotené následne v znaleckom posudku vyhotovenom v konaní, že skutočnosť, že poškodenie zdravia znalecká organizácia hodnotila hodnotením niektorých iných položiek, predstavuje len iné odborné posúdenie stále tej istej, teda rovnakej škody, a že nepriznanie určitej časti náhrady škody na zdraví iba z dôvodu, že znalecká organizácia hodnotila niektoré poškodenia zdravia inými položkami, je v tomto smere scestné a rozhodne nedôvodné. Žalobkyňa totiž v odvolaní požaduje rovnaké plnenie (náhradu škody na zdraví titulom SSU v určitej sume), ale na základe iných skutkových okolností (iných položiek), než tých, ktoré uviedla v žalobe v znení jej zmeny pripustenej uznesením súdu, keď podľa názoru odvolacieho súdu by pre takýto postup bola potrebná zmena žaloby, ktorú však žalobkyňa nenavrhol. Možno prisvedčiť názoru žalovanej, že predmet konania o náhrade škody na zdraví titulom SSU musí byť určený konkrétne t. j. konkrétnymi zraneniami či zdravotnými následkami (položkami), ktoré sú aj vyčíslené v žalobe a žalovaná im z rôznych dôvodov oponuje (tvoria podstatu sporu), predmet konania a sporné otázky musia byť vždy vopred dané a nároky mimo podanej žaloby nie je možné priznať, pokiaľ nie sú uplatnené vôbec resp. sú uplatnené neskoro.

Preto pokiaľ sa súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady zaoberal iba položkami uplatnenými v žalobe v znení jej zmeny pripustenej uznesením súdu, hoci znalecká organizácia hodnotila aj iné položky, ktoré neboli uvedené v ZP MUDr. Meszárošovej, a ktoré neboli uplatnené v konaní - žalobkyňa v tomto smere nenavrhol zmenu žaloby, a uviedol, že „neuplatnenými“ položkami sa nemohol zaoberať, odvolací súd sa s jeho názorom stotožňuje a predmetnú námietku žalobkyne považuje za nedôvodnú, preto podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej o zaplatenie 20.309,37 eur (titulom SSU uplatnená spolu suma 46.940 eur - priznané sumy 484,63 a 26.146 eur = 20.309,37 eur / z toho suma 16.433,37 eur uplatnená v konaní 37C/138/2013 + suma 3.876 eur uplatnená v konaní 27C/238/2016/) potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

Nakoľko súd prvej inštancie správne zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 3.876 eur (uplatnenej v konaní 27C/238/2016 titulom SSU), potom vecne správnym bolo aj rozhodnutie o jej príslušenstve - 5% ročnom úroku z omeškania zo sumy 3.876 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, v ktorej časti súd prvej inštancie správne žalobu zamietol, preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej o zaplatenie úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 3.876 eur od 3.8.2016 do zaplatenia potvrdil.

12. Súd prvej inštancie dôvodil, že mimoriadne zvýšenie SSU žalobkyňa žiadala vo výške 50%, spolu v sume 67.149,20 eur, vychádzajúc z počtu bodov 6.780 (v konaní 37C/138/2013) x 15,38 eur = 104.276,40 eur, a teda 50%-tné mimoriadne zvýšenie SSU je 52.138,20 eur, a z počtu bodov 1.700 (v konaní 27C/238/2016) x 17,66 eur = 30.022 eur, a teda 50%-tné mimoriadne zvýšenie SSU je 15.011 eur. Súd pri rozhodovaní o mimoriadnom zvýšení SSU vychádzal z počtu uplatnených bodov žalobkyňou, ktoré však nemohli presiahnuť počet bodov priznaných znaleckou organizáciou (nakoľko nemohol prekročiť návrh žalobkyne), a dospel k záveru, že ustálený počet bodov za SSU pôvodne uplatnených v konaní 37C/138/2013 je 5.780 bodov (za položku č. 25lc - 500 bodov, č. 253 - 3.120 bodov, č. 289 - 60 bodov, č. 301b - 1.000 bodov, č. 297 - 1.000 bodov, č. 393c - 100 bodov) a pôvodne uplatnených v konaní 27C/238/2016 je 1.700 bodov (za položku č. 323a), spolu teda počet 7.480 bodov, čo pri hodnote bodu 15,38 eur (keď pri položke č. 323a neakceptoval dôvod vychádzať so žalobkyňou požadovanej hodnoty bodu 17,66 eur) predstavuje sumu 115.042,40 eur. Uzavrel, že žalobkyňa bola síce v čase nehody mladou osobou, nebola však výnimočnou osobnosťou v oblasti športu, kultúry, politiky, spoločenského života a pod., v dôsledku čoho by úraz spôsobil obzvlášť mimoriadne negatívne následky (súd týmto nijako nezľahčuje poľutovaniahodný stav žalobkyne), žalovaná vyslovila súhlas s navýšením mimoriadneho zvýšenia SSU o 40%, čo súd prvej inštancie považoval v danom prípade za korektné a postačujúce. Vo finančnom vyjadrení je potom 40%-tné navýšenie mimoriadneho zvýšenia SSU zodpovedajúce sume 46.016,96 eur. Z uvedených dôvodov súd v tejto časti priznal žalobkyňi sumu 46.016,96 eur, a vo zvyšku nárok vo výške 21.132,24 eur zamietol.

Žalobkyňa v odvolaní nesúhlasila s názorom súdu prvej inštancie, že v jej prípade je dôvodné len mimoriadne zvýšenie SSU v rozsahu 40%. Namietala, že poškodenie zdravia spôsobilo v jej živote radikálnu zmenu a znamená zásadnú degradáciu kvality života v plnom spektre jej činnosti a záujmov. Pred úrazom pri dopravnej nehode bola zdravým človekom bez zdravotných ťažkostí, po dopravnej nehode je z nej doživotný invalid s fatálnymi mozgovými poruchami, je odkázaná na pohyb na invalidnom vozíku, s inkontinenciou moču, na nosenie plienok, je doživotne odkázaná na starostlivosť druhých ľudí, a to aj pokiaľ ide o úplne základné samoobslužné každodenné úkony, ako sú presuny, polohovanie, obliekanie, umývanie, kúpanie, príprava a podávanie jedla, nakupovanie, domáce práce a pod. Došlo k podstatnému narušeniu jej súkromného, rodinného a partnerského života. U žalobkyne došlo k trvalej invalidizácii a nemožnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Rozsiahlym obmedzeniam a strate možností uplatnenia došlo aj v oblasti jej voľnočasových aktivít, ako bolo pravidelné vykonávanie športových činností, návšteva športových, kultúrnych, tanečných či iných spoločenských podujatí. Žalobkyňa utrpela poškodenie zdravia vo veku 25 rokov na prahu produktívneho obdobia svojho života, v období mladosti, kedy človek naplno využíva svoje dobré fyzické a psychické možnosti na svoj rozvoj, rozvoj svojej produktívnej činnosti, rozvoj partnerského vzťahu a rodiny a pod. Žalobkyňa v tomto období života utrpela rozsiahle poškodenie zdravia, ktoré ju prakticky vyradilo z aktívnej účasti v jej uplatnení sa v ktorejkoľvek podstatnej oblasti života, či už ide o rovinu osobnú, pracovnú, rodinnú, spoločenskú, či oblasť záľub a užívania voľného času, žalobkyňa stratila možnosť aktívne sa tohto života zúčastňovať, čo jednoznačne potvrdil aj znalecký posudok znaleckej organizácie, ktorý popísal súčasný spôsob života žalobkyne. Ten obsahuje návštevy stacionára a okrem toho už žalobkyňa vykonáva len základné životné potreby pre svoje prežívanie, aj to za pomoci a asistencie druhých osôb. Žalobkyňa nevie poriadne vykonávať ani pomerne pasívne činnosti, ako je čítanie či rozprávanie. Dokazovaním v konaní bolo jednoznačne preukázané, že v dôsledku trvalého vážneho poškodenia zdravia došlo u žalobkyne k podstatnej a drastickej zmene spôsobu života, ktorého kvalita bola degradovaná na minimálnu úroveň a znížená na úroveň prevažne pasívnej formy spôsobu života nielen v dôsledku obmedzení pohyblivosti jednotlivých končatín či tela žalobkyne, ale tiež v dôsledku vážneho poškodenia mozgu a duševného zdravia žalobkyne. Prihliadnuc na tieto skutočnosti, najmä na rozsah poškodenia zdravia, nezvratnú podstatnú degradáciu kvality života žalobkyne v porovnaní so spôsobom života pred úrazom, s prihliadnutím na v podstate pasívnu formu života žalobkyne v súčasnosti a s prihliadnutím na vek a obdobie života, v ktorých žalobkyňa poškodenie zdravia utrpela, nie je žiaden dôvod spochybňovať dôvodnosť maximálne možného zvýšenia náhrady za SSU. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na právny názor uvedený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 3Cdo/209/2017 z 21.6.2018, s tým, že aplikujúc závery uvedeného rozhodnutia má za to, že u nej je dôvodné zvýšenie náhrady za SSU na jeho maximálnej hornej hranici. U žalobkyne ide o tak závažné poškodenie zdravia, že s prihliadnutím na úplne minimalizovanú budúcu kvalitu jej života (ak sa vôbec o nejakej kvalite dá ešte uvažovať) stratila všetky životné príležitosti počas celého zvyšku jej života, je vyradená zo života a predpoklady pre plnenie životných funkcií sú celkom zmarené. Táto nesporná skutočnosť v korelácii s mimoriadne mladým vekom žalobkyne umožňuje súdu bez akýchkoľvek pochybností stanoviť zvýšenie odškodnenia na jeho

hornej hranici. Náhrada za SSU je náhradou jednorazovou, ktorou sa neodškodňuje len súčasný ťažký zdravotný stav, ale má sa zohľadniť aj to, že táto náhrada sa poskytuje za celý budúci život žalobkyne, ktorý prežije v trvalej ťažkej degradácii jeho kvality, ktorá sa bude časom ešte zhoršovať vzhľadom na nepriaznivú prognózu a mnohé zdravotné riziká. S prihliadnutím na tieto závažné skutočnosti má žalobkyňa za to, že je namieste zvýšenie náhrady za SSU až v rozsahu 50%.

Žalovaná poukázala na to, že v odvolaní uvedené vykreslenie stavu žalobkyne sa v súčasnosti nezakladá na realite. Stav žalobkyne je síce vážny, ale uvedený popis nemá veľa spoločného s realitou, čo vyplýva zo všetkých aktuálnejších lekárskejších správ, preto žalovaná zlepšený zdravotný stav nepovažovala za sporný. Napr. z prepúšťacej lekárskej správy NRC Kováčová z 2.10.2019 vyplýva, že žalobkyňa sa pohybuje sama jedine za pomoci paličky a prejde cca 500 metrov (žiadne odkázanie na invalidný vozík - iba na veľké vzdialenosti je podporne využívané 4-kolesové chodítko). Ďalej je v správe uvedené, že žalobkyňa stolicu aj močenie vykonáva fyziologicky, sfinktery kontroluje a toaletu vykonáva samoobslužne a nie je prítomná žiadna inkontinencia. V hygiene je plne sebestačná, dokáže sa sama polohovať, výživu a tekutiny prijíma sama bez pomoci. V záverečnom zhodnotení stavu sa dokonca uvádza, že v denných činnostiach je s pomôckami pomalším tempom sebestačná. Rovnako nie je pravdivé tvrdenie, že by mala problémy s čítaním, nakoľko sama žalobkyňa na pojednávaní opakovane uvádzala, že číta veľa kníh. Nie je zrejme z akého dôvodu je stav žalobkyne v odvolaní popisovaný absolútne nepresne resp. roky neaktuálne. Odvolací súd by mal mať pre svoje rozhodnutie aktuálne informácie a mal by mať možnosť posudzovať aktuálny stav poškodenej v čase rozhodnutia (nie spätne), čo je jednou zo základných zásad vyplývajúcich zo súdnej praxe pri hodnotení SSU. Pri tomto type nároku je potrebné zohľadniť, že už nejde o otázku medicínsku (lekári zohľadňovali základné bodové hodnotenie + jeho prípadné zvýšenie v zmysle § 10 ods. 4 ZBSSU), ale o otázku právnu. Súd má na základe úvahy dospieť k záveru či nastali také mimoriadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali ešte ďalšie mimoriadne zvýšenie SSU a ak áno, rozhodnúť v akom rozsahu od 1 % do 50 % je to pre konkrétny prípad primerané. U každého poškodeného je iný vek, iné sociálne prostredie, iné rodinné a spoločenské pomery pred a po nehode, prípadne iné aktivity v akejkoľvek oblasti pred nehodou, ktoré by boli v dôsledku úrazu zmarené, iné povolanie, ktoré je zmarené a pod. Žalobkyňa k celej záležitosti pristupuje paušálne a požaduje maximálne hodnoty bagatelizujúci skutkový stav a úvahu súdu. Pokiaľ by žalobkyňi boli zmarené mimoriadne aktivity vyplývajúce z akejkoľvek oblasti (výnimočný športovec, politik, ekonóm, sudca, moderátor, herec a pod.), bola by žalobkyňa rozhodne na tieto okolnosti poukazovala pri odôvodňovaní maximálnej miery mimoriadneho zvýšenia. Keďže tu takéto aktivity zmarené neboli, nie je možné napr. priznať žalobkyňi maximálne mimoriadne zvýšenie SSU, nakoľko by to bolo voči takýmto ostatným osobám nespravodlivé. Žalobkyňa nemá nárok na maximálne zvýšenie t. j. o 50%. S maximálnom zvýšením SSU sa žalovaná stretáva pri úplne bezvládných osobách resp. so zmarenými výnimočnými aktivitami spreď nehody. Toto však nie je situácia, v ktorej sa žalobkyňa nachádzala napriek existencii závažných obmedzení, na odškodnenie ktorých ale slúži základné bodové hodnotenie a zvýšenie lekárom. Žalovaná vníma mimoriadne zvýšenie ňou akceptované vo výške 40% za odôvodnené a podložené. Úhrada mimoriadneho zvýšenia bola poukázaná vo výške 40% z jej strany po prvostupňovom rozhodnutí dňa 23.10.2020. Na podporu jej názoru poukázala na aktuálne rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 213/2017 z 30.9.2019, ktorým bolo priznané mimoriadne zvýšenie poškodenému iba vo výške 20%, pričom bol ešte v nižšom veku ako žalobkyňa a po ťažkom poranení chrbtice s neurologickými dôsledkami. NS SR zároveň uviedol, že sa majú zohľadňovať aj prípadné mimoriadne aktivity pred úrazom, ktoré by úraz zmaril. Pokiaľ ide o žalobkyňou poukazované rozhodnutie NS SR č.k. 3Cdo/209/2017 z 21.6.2018 uviedla, že práve toto rozhodnutie dáva jej ako aj prvostupňovému rozhodnutiu za pravdu v tom, že sa majú pri rozhodovaní posudzovať aj osobitné stránky u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho dovtedajšie spoločenské pôsobenie.

Žalobkyňa uviedla, že žalovaná poukazuje na určité pozitívne javy v jej zdravotnom stave, najmä na jej samo obslužnosť a sebestačnosť. Zdravotný stav žalobkyne je však potrebné posudzovať v kontexte celého už vyše desaťročného vývoja, a nie len s ohľadom na súčasný stav žalobkyne. Z predloženej lekárskej správy sú zrejme skutočnosti, podľa ktorých žalobkyňa počas uvedeného liečebného pobytu v NRC Kováčová dňa 6. 9.2019 pri chôdzi spadla dopredu a utrpela kontúziu obočia vľavo. Následne pri návrate z RTG vyšetrenia sa potkla o prah a zase spadla dopredu a utrpela tržnú ranu obočia vľavo. Za týchto okolností je akási samo obslužnosť a samostatnosť žalobkyne prezentovaná žalovanou len fiktívna a teoretická. Aj z týchto pádov je zrejme, že žalobkyňa potrebuje neustály dohľad a starostlivosť pri jej mobilite ako aj pri jej rôznych úkonoch. Uvedené umocňuje aj záver z psychologickkej intervencie z 30.9.2019, podľa ktorého u nej pretrváva globálny kognitívny deficit mierneho až stredne ťažkého stupňa s dyzartriou (s výrazne zníženou zrozumiteľnosťou reči) a zníženou schopnosťou uvedomenia

si vlastných deficitov, s oslabením v samostatnom riešení problémov. Okrem toho je v diagnostických záveroch stále uvedená inkontinencia moču 2. stupňa. Opätovne zdôraznila, že život žalobkyne ako 25 - ročného mladého dievčaťa s celým svojim životom pred sebou, sa okamihom dopravnej nehody v krátkom životnom momente zmenil a doslova spadla celá jej budúcnosť, všetky jej sny a plány. Dnes je z perspektívneho mladého dievčaťa na začiatku produktívnej etapy jej života doživotný mrzák so zjavne narušeným psychickým zdravím bez perspektívy akéhokoľvek relevantného uplatnenia.

Podľa § 5 ods. 5 ZBSSU v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

Ustanovenie § 5 ods. 5 ZoBS umožňuje súdu zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, v rozsahu najviac o 50%, a to v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity. Uvedené ustanovenie je normou s relatívne neurčitou hypotézou, umožňujúcou súdu posúdiť s ohľadom na okolnosti každého jednotlivého prípadu, aké zvýšenie náhrady za SSU je v konkrétnom prípade primerané, opierajúc sa o hodnotenie poškodeného pred poškodením zdravia a po ustálení zdravotného stavu po jeho poškodení (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25 Cdo 759/205).

Uvedené ustanovenie upravuje tzv. mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia. Zákonodarca umožňuje mimo základného bodového ohodnotenia v lekárskom posudku žiadať aj mimoriadne zvýšenie SSU až do výšky 50 % navýšenia. Uznanie invalidity je jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za SSU podľa § 5 ods. 5 ZBSSU (porov. uznesenie NS SR z 29.11.2011 sp. zn. 5Cdo 212/2010). To, aby išlo o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 5 ods. 5 ZBSSU teda nie je závislé od uznania invalidity. Za dôvody hodné osobitného zreteľa treba považovať napr. to, ak poškodený v dôsledku škodovej udalosti príde o možnosť realizovať sa v zamestnaní, alebo keď sa jeho harmonické a spokojné manželstvo v dôsledku úrazu podstatne zmení, prípadne vyústi do odcudzenia alebo rozvodu. Ďalej treba brať v tejto súvislosti do úvahy aj také skutočnosti ako napr. neschopnosť poškodeného vykonávať osobnú hygienu v plnom rozsahu a nutnosť pomoci s tým súvisiacu, problémy s obliekaním sa, obmedzenia pri šoférovaní, nemožnosť robiť v záhrade, na chalupe, problémy s prácou na rebríku alebo nutnosť prestať so záľubami v podobe napr. športových aktivít, hoci aj rekreačných a podobne.

V uznesení z 29.10.2009 sp. zn. 2Cdo 170/2008 NS SR k okolnostiam hodným osobitného zreteľa konštatoval: „Okolnosti hodné osobitného zreteľa by mali byť posudzované s ohľadom na individuálneho poškodeného bez ohľadu na to, či jeho spôsob života pred poškodením vykazoval znaky vysokého spoločenského angažovania v oblastiach umenia, vedy, športu, či politiky, alebo viedol tzv. bežný život. Uprednostňovanie určitých spoločensky preferovaných povolání a voľnočasových aktivít nazvaných ako vysoko-kultúrne pred iným zamestnaním (v tomto prípade povolaním baníka) a bežnými rodinnými aktivitami (záhrada, vnúčence) je nekorektné nielen z hľadiska etiky, ale, a to najmä, je v konečnom dôsledku porušením zásady rovnosti účastníkov občianskeho konania a ochrany slabšieho prítomnej osobitne vo veciach pracovných, rodinných a najnovšie aj vo veciach ochrany spotrebiteľa.“

Z uvedeného vyplýva, že sporovej strane nemôže byť na ujmu skutočnosť, že u nej nešlo o spoločensky preferované zamestnanie a že sa venovala iba bežným aktivitám. Nárok na mimoriadne zvýšenie SSU má akcesorickú povahu vo vzťahu k základnému SSU priznávanému na základe § 4 ZBSSU. Oba tieto nároky podliehajú premlčaniu. Je na posúdení súdu, aby po vykonaní dokazovania rozhodol, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, a teda, či sú alebo nie sú splnené podmienky na priznanie mimoriadneho SSU. Úspech poškodeného však bude vo veľkej miere závisieť aj od jeho procesnej aktivity v rámci dokazovania, keďže posilnením prvkov kontradiktórnosti civilného sporového procesu bude niesť práve on dôkazné bremeno, čo však neplatí absolútne, nakoľko žalovanému v konaní o náhradu mimoriadneho zvýšenia SSU nebude postačovať procesná pasivita a konštantne tvrdený nesúhlas s uplatneným nárokom žalobcu, ale v súlade s teóriou presúvania dôkazného bremena bude musieť podložiť taktiež svoje tvrdenie relevantnými dôkazmi.

Je pravdou, že § 5 ods. 5 ZBSSU nemá obmedzenie pre priznanie zvýšenia SSU vzhľadom na vek poškodeného, či vznik nároku na starobný dôchodok alebo iné skutočnosti. Nemožno však poprieť, že pri aplikácii uvedeného ustanovenia treba postupovať tak, aby to zodpovedalo odstupňovaniu možných poškodení zdravia.

Výrazné zvýšenie náhrady za SSU (o 50%), ktoré požaduje žalobkyňa, je vyhradené výlučne prípadom, keď je poškodený vplyvom následkov úrazu takmer vyradený zo života, a keď jeho predpoklady pre uplatnenie v spoločnosti sú takmer stratené (porov. rozsudok NS SR z 29.9.2005 sp. zn. 3Cdo 74/2005). Odvolací súd je rovnako ako súd prvej inštancie názoru že v predmetnom spore bolo dôvodné mimoriadne zvýšenie SSU v rozsahu 40%, avšak na rozdiel od súdu prvej inštancie je názoru, že okolnosti hodné osobitného zreteľa by mali byť posudzované s ohľadom na individuálneho poškodeného

bez ohľadu na to, či jeho spôsob života pred poškodením vykazoval znaky vysokého spoločenského angažovania v oblastiach umenia, vedy, športu, či politiky, alebo viedol tzv. bežný život.

Následky poškodenia na zdraví, ktoré sa z medicínskeho hľadiska nemusia javiť ako obzvlášť ťažké, môžu však postihnutú osobu vylúčiť z jej doterajších aktivít a možností uplatnenia v rôznych sférach zapojenia v spoločnosti. Nízky vek, v ktorom následky nastanú, je len jedným z kritérií, ktoré sú pre zvýšenie náhrady významné. Rozhodujúcim je vždy porovnanie stavu pred vznikom ujmy na zdraví so stavom, ktorý sa vytvoril v dôsledku poškodenia zdravia (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25 Cdo 1592/2010).

Úsudok o primeranosti zvýšenia odškodnenia má vychádzať jednak z konkrétnych, individuálne určených okolností posudzovanej veci, ako i zo súdnej praxe s prihliadnutím k iným prípadom obdobného druhu (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 1106/2008). Ustanovenie § 5 ods. 5 pritom nedefinuje možnosť zvýšenia náhrady za SSU existenciou výnimočných skutočností. Medzi prípady osobitného zreteľa však radí uznanie invalidity, ktorý definičný znak žalobkyňa spĺňala.

Rozsah priznaného odškodnenia má byť v súlade s princípom proporcionality, teda aby bol primeraný preukázaným obmedzeniam z hľadiska povahy ich následkov a predpokladanému vývoju, v záujme spravodlivej nápravy (s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu). Odvolací súd pri posudzovaní primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne vychádzal z preukázaných skutkových okolností, zistených v priebehu dokazovania súdom prvej inštancie.

Žalobkyňa mala v čase dopravnej nehody 25 rokov, bola na prahu produktívneho obdobia svojho života, bola aktívne zapojená do pracovného, rodinného, partnerského a spoločenského života. Pred úrazom pri dopravnej nehode bola zdravým človekom bez zdravotných ťažkostí, po dopravnej nehode prišlo k jej trvalej invalidizácii a nemôže vykonávať zárobkovú činnosť. Došlo k podstatnému narušeniu jej súkromného, rodinného a partnerského života a k rozsiahlym obmedzeniam a strate možností došlo aj v oblasti voľnočasových aktivít. V ZP znaleckej organizácie je popísaný súčasný spôsob života žalobkyne tak, že je schopná zvládať jednoduché samoobslužné úkony, orientovať sa v známom prostredí, je sediaci na vozíku, prejde za podpory niekoľko krokov, používa plienky na noc pre močovú inkontinenciu, cez deň dokáže močenie a stolicu kontrolovať, v základných hygienických potrebách potrebuje asistenciu druhej osoby vzhľadom k psychickému a fyzickému obmedzeniu, cez deň ju otec vozí do stacionára, kde si číta a je na internete, nedokáže sa však v známych podmienkach orientovať a prispôbiť svoje konanie v situáciách, keď je potrebné zvažovať postupnosť a nadväznosť jednotlivých úkonov k dosiahnutiu cieľa, plánovať svoje konanie, sledovať výsledky čiastkových úkonov a podľa nich ďalej postupovať. V dôsledku zistených porúch psychických funkcií bez podpory a pomoci inej osoby zlyháva aj v bežných každodenných situáciách, bez trvalej asistencie opatrovníka nie je v súčasnosti schopná vykonávať samostatne všetky bežné denné činnosti. Trpí poúrazovou demenciou a organickým psychosyndrómom, z ktorých dôvodov je neschopná fungovať na morbidnej úrovni, jej schopnosť uplatniť sa v rodinnom, partnerskom, pracovnom, politickom, kultúrnom a športovom živote je znížená až takmer nemožná. Napriek čiastočnému zlepšeniu psychického stavu v porovnaní s prvými rokmi po úraze je stále neschopná samostatného fungovania, najmä v zložitejších situáciách mimo známeho domáceho prostredia a je permanentne odkázaná na opatrovateľskú a asistenčnú starostlivosť. Kognitívny deficit ako aj osobnostné poruchy predstavujú ustálený stav, ktorý už nie je možné psychiatrickou liečbou ovplyvniť, ide o trvalé zníženie kognitívnych funkcií a porúch osobnosti, kde k ustáleniu psychického stavu došlo najneskôr v roku 2015. Následkom úrazu a z toho vzniknúcich nepriaznivých telesných a psychologických faktorov sa u nej rozvinula sexuálna dysfunkcia.

Vzhľadom na preukázané vyššie konkretizované obmedzenia a limity žalobkyne v pracovnom, súkromnom a rodinnom živote, ako i obmedzenia v spoločenskom styku, odvolací súd dospel k záveru, že zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne v rozsahu 40% kompenzuje jej stav (vyplývajúci najmä zo znaleckého posudku). Opierajúc sa o hodnotenie závažnosti trvalých zdravotných následkov pri porovnaní aktivít a spôsobu života žalobkyne pred poškodením zdravia a po jeho poškodení, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 40% rešpektuje požiadavky zákona i zásadu primeranosti. Je pritom ponechaný aj priestor zodpovedajúci ešte ťažším následkom alebo strate schopnosti životného uplatnenia v jednotlivých oblastiach života v iných prípadoch.

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej o zaplatenie 21.132,24 eur titulom mimoriadneho zvýšenia SSU podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vo výroku vecne správny.

13. Žalovaná namietala priznanie úrokov z omeškania (vo výške 5 % ročne zo sumy 26.146 eur od 3.8.2016 do zaplatenia) napriek tomu, že omeškanie poisťovateľa pri povinnom zmluvnom poistení

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle ZPZP je konštantnou judikatúrou NS SR rozhodované tak, že takéto nároky zamietajú, a napriek tomu, že na túto judikatúru poukázavala. Vytkla súdu prvej inštancie, že v odôvodnení žiadnym spôsobom nevysvetlil z akého dôvodu úroky z omeškania priznal, dokonca ani nezodôvodnil prečo rozhodol v rozpore s judikatúrou NS SR. Poukázala na rozhodnutia KS Trnava 26Co/233/2017 z 13.3.2018, rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22.11.2018, sp. zn. 1Cdo/212/2017 z 26.2.2019 ako sp. zn. 7Cdo/109/2018 z 27.5.2020, ktoré priznanie úrokov z omeškania v obdobných prípadoch voči poisťovateľovi vylučujú. NS SR opakovane v otázke úroku z omeškania rozhodol tak, že takýto nárok voči poisťovateľovi nie je daný a prezentoval právny názor, že "do omeškania by sa poisťovňa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z." Listom z 2.8.2016 bolo žalobkyni (prostredníctvom jej právneho zástupcu) uvedené na požiadavku na mimosúdne vysporiadanie (z 27.7.2016) nielen to, že jej ďalší nárok uhradený nebude, ale zároveň bolo aj kvalifikovane vysvetlené a zdôvodnené, z akých dôvodov nebolo možné k plneniu pristúpiť, tak ako to má na mysli § 11 ods. 6 písm. b/ ZPZP. Žalobkyňa si uvedené nároky uplatnila listom doručeným dňa 27.7.2016, t. j. jej žiadosti bola poskytnutá odpoveď s odôvodnením takmer okamžite t. j. v lehote 3 mesiacov, ktorú pre tieto účely zákon poskytuje.

Žalobkyňa oponovala, že právna povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému, ktorá vyplýva najmä z ust. § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 ZPZP je základnou a najpodstatnejšou právnou povinnosťou poisťovateľa, ktorá mu z uvedeného právneho predpisu vyplýva. Teda poisťovateľ nie je povinný len začať prešetrovanie poistnej udalosti, skončiť ho v lehote 3 mesiacov a oznámiť výsledky prešetrenia poškodenému v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ ZPZP, ale poisťovateľ je predovšetkým povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť, v zmysle § 442 ods. 3 O.z. ide o peňažnú povinnosť poisťovateľa, plnenie náhrady škody musí byť zaplatené riadne a včas, ako to ukladá ustanovenie § 559 ods. 2 O.z., inak sa poisťovateľ dostáva v zmysle § 517 ods. 1 O.z. do omeškania, bez ohľadu na to, či zašle alebo nezašle oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ ZPZP. Dôsledky omeškania v súvislosti so samotnou povinnosťou poisťovateľa plniť nie sú riešené ust. § 11 ods. 8 ZPZP (to rieši len dôsledky omeškania poisťovateľa v súvislosti s jeho povinnosťou začať a včas ukončiť šetrenie poistnej udalosti), ani iným ustanovením tohto zákona. Preto je nevyhnutné na dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť samotnú náhradu škody aplikovať všeobecný predpis, ktorým je ust. § 517 ods. 2 O.z., Ustanovenie § 11 ods. 8 ZPZP nestanovuje, že poškodený má nárok na úrok z omeškania len v prípade v ňom uvedenom. Pri poskytnutí primeranej náhrady škody poškodenej osobe totiž nezohráva významnú úlohu len poskytnutie samotnej náhrady škody, ale taktiež včasnosť tohto poskytnutia náhrady škody. Názor NS SR prezentovaný v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22.11.2018 nepovažuje žalobkyňa za správny z hľadiska systematického a z hľadiska vzájomného vzťahu všeobecnej právnej úpravy v O.z. a špeciálnej právnej úpravy v ZPZP. V tomto smere je oveľa výstižnejším a prilihavejším právnym názorom, ktorý zaujal pri obdobnej právnej úprave NS ČR v rozsudku sp. zn. 25Cdo/895/2008 zo 17.12.2009: "...predmetom sporu je nárok na výplatu poisťovného plnenia, u nehož prodnenie poisťovateľa (žalované) nastáva uplynutím 15. dne od ukončenia šetrenia škodní udalosti (§ 9 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb.), a pretože zákon č. 168/1999 Sb. neobsahuje špeciálnu úpravu pro případ prodnení s poskytnutím poisťovného plnění, nepřichází v úvahu jiný způsob určení výše úroku z prodnení než aplikace ustanovení § 517 odst. 2 obč. zák. a nařízení vlády č. 142/1994 Sb. " Okresný súd nie je automaticky viazaný akýmkoľvek súdnym rozhodnutím NS SR a už vôbec nie je povinný preberať jeho právny názor bez toho, aby sa so závermi takéhoto rozhodnutia kriticky vysporiadal. Právny názor, z ktorého NS SR v uvedenom rozhodnutí vychádza, zásadným spôsobom popiera tri základné funkcie úroku z omeškania (preventívnu, represívnu a satisfakčnú), dochádza ním priamo k popretiu zmienených funkcií tohto právneho inštitútu. Ust. § 11 ods. 8 ZPZP nijako nevyklučuje aplikáciu ust. § 517 ods. 2 O.z., nakoľko z neho nevyplýva, že poisťovateľovi vzniká povinnosť platiť úrok z omeškania len v prípade stanovenom v § 11 ods. 8 ZPZP a v iných prípadoch už nie. Okrem už uvedeného je potrebné zohľadniť aj argumentum a foriori. Ak je poisťovateľ v zmysle § 11 ods. 8 ZPZP sankcionovaný úrokom z omeškania za nesplnenie nepeňažnej povinnosti podľa § 11 ods. 6 ZPZP, o to viac by mal byť sankcionovaný úrokom z omeškania v prípade nesplnenia oveľa závažnejšej právnej povinnosti, a to samotnej právnej povinnosti plniť poškodenému náhradu škody.

Súd prvej inštancie vo vzťahu k úroku z omeškania citoval § 494, § 517 ods. 1 a 2 O.z., § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O.z. a dôvodil, že na tento má žalobkyňa nárok vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania (ku dňu 3.8.2016 vo výške 0%) zvýšenej o 5 percentuálnych bodov, preto rozhodol tak, že

žalobkyni priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26.146 eur (suma ktorá bola žalobkyni priznaná za položku č. 323a, ktorú žalobkyňa požadovala pôvodne v konaní 27C/238/2016 vo výške 30.022 eur) od 3.8.2016 (deň nasledujúci po oznámení žalovanej že tento nárok odmieta plniť) do zaplatenia; časť žaloby ohľadom úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.876 eur od 3.8.2016 do zaplatenia súd potom zamietol (nakoľko nepriznal samotný nárok v plnej výške).

Podľa § 11 ods. 7 ZPZP poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

Podľa § 11 ods. 8 ZPZP ak poisťovateľ nespĺní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu. (podľa poznámky 15a - § 517 ods. 2 O.z.) Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že medzi sporovými stranami nebolo sporným, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok na náhradu škody priamo proti žalovanej na základe ZPZP. Tento špeciálny predpis v § 11 ods. 7 jednoznačne stanovil, kedy nastala splatnosť poistného plnenia, ktoré je povinný poskytnúť poisťovateľ. Podľa uvedeného zákonného ustanovenia je teda plnenie splatné do 15 dní, len čo poisťovateľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť (pravdaže v časti poisťovateľom uznaného nároku), respektíve po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia (v tomto prípade nároku pôvodne neuznaného poisťovateľom avšak následne uznaného súdom). Ide o kogentné zákonné ustanovenie, ktoré určuje splatnosť pohľadávky majúcej svoj základ v zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a neumožňuje určenie iného času zročnosti poistného plnenia.

Ak poisťovateľ uzná nárok poškodeného na plnenie čo aj len čiastočne, je z hľadiska určenia času plnenia takto uznaného nároku rozhodujúci okamih, keď poisťovateľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť. V takomto prípade plnenie z takto uznaného nároku je splatné do 15 dní od skončenia vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť a v prípade, že by poisťovateľ neplnil, vznikol by poškodenému nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 O.z. uplynutím tejto lehoty. Ak však poisťovateľ odmieta poškodenému poskytnúť poistné plnenie v ním požadovanom rozsahu a poskytne mu riadne a včas písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo znížil poistné plnenie, v dôsledku čoho poškodený uplatnil svoj nárok žalobou v súdnom konaní, pre určenie času plnenia (a následným vznikom právneho nároku poškodeného na prípadný úrok z omeškania) je relevantným až doručenie právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

V otázke nároku žalobkyne na priznanie úrokov z omeškania odvolací súd tiež poukazuje na rozsudky NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2017 z 22.11.2018, sp. zn. 1 Cdo 212/2017 z 26.2.2019, z ktorých vyplýva, že pre ZPZP ako pre špeciálny právny predpis upravujúci určitú oblasť poistenia vo vzťahu k O.z. platí, že jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami O.z. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 ZPZP a je viazaná na nespĺnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/, pričom z právnej úpravy možno vyvodiť, že umožňuje úročenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nespĺní svoju povinnosť uloženú mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti, a tiež keď poškodenému zašle oneskorené vysvetlenie dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť poistné plnenie, t. j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Sankcia v podobe úroku z omeškania má však inú povahu, už sa nejedná o nárok poškodenej osoby, ktorý si môže, ale nemusí uplatniť. Z dikcie tohto ustanovenia je zrejmé, že ZPZP ukladá poisťovateľom automaticky túto sankciu - povinnosť, teda bez ohľadu, či si úrok z omeškania poškodený uplatní alebo nie; iba výška úroku z omeškania sa posudzuje podľa občiansko-právnych predpisov (O. z. a jeho vykonávacieho nariadenia).

Odvolací súd vníma, že nie je jednotná rozhodovacia prax (ani názory v odbornej literatúre) v súvislosti s uplatňovaným úrokom z omeškania v prípade poistných udalostí a z toho uplatnených škodových nárokov, avšak i napriek tejto nejednotnosti je názoru, že v sústave všeobecných súdov, pokiaľ odpoveď na určitú právnu otázku dá v hierarchii tejto sústavy Najvyšší súd SR ako súdna autorita najvyššia v sústave všeobecných súdov, tak potom je potrebné z takéhoto rozhodnutia vychádzať, najmä ak tento názor nie je ojedinelý (rozsudky NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2017 z 22.11.2018, sp. zn. 1 Cdo 212/2017 z 26.2.2019).

Z obsahu spisového materiálu v predmetnom spore vyplynulo, že žalovaná si splnila voči žalobkyni povinnosti v zmysle § 11 ods. 6 ZPZP a ďalej, že oprávnená výška nárokov žalobkyne bude zrejmá až z právoplatného rozhodnutia vo veci samej, a preto nebolo dôvodné žalovanej uložiť zaplatiť spolu s priznanou sumou i úroky z omeškania, nakoľko do omeškania by sa dostala až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody túto neuhradila v lehote určenej súdom podľa § 11 ods. 7 ZPZP.

Z vyššie uvedených dôvodov, nakoľko námietka žalovanej o nesprávnom právnom posúdení bola dôvodná, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti veci samej o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 26.146 eur od 3.8.2016 do zaplatenia, podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

14. Žalovaná napadla rozsudok aj v časti náhrady trov konania, je názoru, že súd má rozhodovať o trovách konania podľa pomeru úspechu aj v takých prípadoch, kde o výške nároku rozhoduje znalec alebo úvaha súdu, právna úprava § 255 CSP je v tomto smere jednoznačná a výklady v súlade niekdajším už neúčinným znením § 142 ods. 3 O.s.p. sú skôr želaním advokátskej obce ale z platného znenia CSP rozhodne nevyplývajú, poukázala na niektoré aktuálne rozhodnutia odvolacích súdov. Dôvodila, že predsa nemôže niesť zodpovednosť resp. ľarchu za to, že si žalobkyňa nesprávne uplatnila výšku škody na zdraví, že z tohto titulu vznikol spor a že následne dokazovanie čiastočne podporil názor žalovanej. V konaní boli uplatnené položky, ktoré v skutočnosti nemajú žiadny základ v zdravotnej dokumentácii ako aj nesprávne bodované a navyšované položky. Z opatrnosti, pokiaľ by odvolací súd neuznal jej argumentáciu, namietla aj formuláciu priznaných trov konania. Pokiaľ ide o konkrétne vyčíslenie výšky trov konania, vníma rozhodnutie prvostupňového súdu ako nesprávne, nakoľko nezohľadňuje osobitosti tohto prípadu, čo opätovne nespravodlivým spôsobom znevýhodňuje žalovanú. Prvostupňový súd totiž zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (72.647,59 eur), pričom nezohľadnil, že množstvo úkonov (na začiatku pôvodne 2 konaní) bolo za situácie, keď žalované sumy boli oveľa nižšie ako suma 72.647,59 eur, žalobkyňa si žalobou z 9.4.2013 uplatnila mimoriadne zvýšenie SSU vo výške 52.138,20 eur, čo bolo zmenené až dňa 9.12.2015, kedy bol návrh rozšírený o ďalších 31.450 eur. Žalovaná má za to, že za úkony (v konaní 37C/138/2013) vykonané v čase od 9.4.2013 do 9.12.2015 by bolo nespravodlivé určiť ako základ na výpočet úkonu priznanú sumu 72.647,59 eur, nakoľko v čase vykonania týchto úkonov bola hodnota sporu iba vo výške 52.138,20 eur. Obdobne aj pri druhej podanej žalobe zo dňa 18.10.2016 si žalobkyňa uplatňovala iba 45.033 eur, pričom k spojeniu vecí došlo až 17.8.2018. Za úkony (v konaní 27C/238/2016) vykonané v čase od 18.10.2016 do 17.8.2018 by bolo nespravodlivé určiť ako základ na výpočet úkonu výslednú priznanú sumu 72.647,59 eur, nakoľko v čase vykonania týchto úkonov bola hodnota sporu iba vo výške 45.033 eur. Predmetná vec bola špecifická v tom, že sa žalobné nároky rozširovali ako aj v tom, že došlo k spojeniu dvoch pôvodne samostatných konaní. Prvostupňové rozhodnutie túto skutočnosť pri rozhodovaní o trovách konania nezohľadnilo a priznalo 100% trov konania žalobkyni zo všetkých úkonov z výslednej priznanej sumy, nezohľadňujúc, že množstvo úkonov žalobkyne bolo vykonaných v čase, kedy hodnota sporu nedosahovala výšku priznanej sumy. Úrok z omeškania by mal byť v plnom rozsahu zamietnutý a rovnako mal byť premietnutý do pomeru úspechu žalobkyne vo veci. V tomto smere poukázala na rozhodnutie KS Nitra sp. zn. 5Co/123/20 19 z 12.8.2020, KS Prešov sp. zn. 10Co/26/2017 resp. rozsudok NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2004. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že aj úrok z omeškania resp. iné príslušenstvo je možné vyčísliť ku dňu vyhlásenia rozhodnutia a toto sa rovnako podieľa na pomere úspechu žalobcu v konaní a má vplyv na rozhodnutie o trovách konania. Uplatňovanie úroku z omeškania je výslovne otázka právna a vzhľadom na judikatúru NS SR mohla žalobkyňa jeho uplatnenie vopred zvážiť.

Žalobkyňa podala odvolanie aj proti výroku náhrade trov konania, nakoľko ide o závislý výrok súdu od rozhodnutia vo veci samej, dôvodila, že nenapadá tento výrok čo do priznania nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len čo do výpočtového základu, ktorý vzhľadom na podané odvolanie nie je právoplatne určený. Odvolaniu žalovanej oponovala tým, že samotný úspech strany v konaní nie je možné hodnotiť mechanicky len porovnaním toho, akú sumu si žalobca uplatnil podanou žalobou a aká suma mu bola v konečnom rozhodnutí priznaná. Je potrebné prihliadať aj na ďalšie skutočnosti a to na priebeh konania, na predmet konania, druh uplatneného nároku a okolnosti prípadu, či rozhodnutie nezáviselo od úvahy súdu, prípadne či nezávisela výška plnenia od odborných znalostí a bola určená na základe znaleckého posudku alebo na základe úvahy súdu. Hodnotenie úspechu v konaní musí byť prísne individuálne s prihliadnutím na konkrétnu právnu úpravu vzťahujúcu sa k samotnému uplatnenému nároku ako aj na všetky relevantné okolnosti prípadu. Pri mechanickom prístupe k hodnoteniu úspechu v konaní totiž veľmi jednoducho môže dôjsť k porušeniu základného

princípu, na ktorom stojí civilné sporové konanie a ktorý je vyjadrený v čl. 2 CSP, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná. Výška náhrady za SSU závisí v zmysle ZBSSU primárne od bodového hodnotenia SSU, ktoré stanovuje hodnotiaci lekár, teda osoba s odbornými znalosťami, ktorými samotná žalobkyňa nedisponuje a pokiaľ bol v konaní predložený znalecký posudok, ktorý určil nižšie bodové hodnotenie, nemožno túto skutočnosť hodnotiť pri rozhodovaní o náhrade trov konania na ťarchu žalobkyne. Za neúspech žalobkyne je možné považovať len nepriznanie tej časti nároku, ktorej nepriznanie mohla resp. mala žalobkyňa predvídať už pri podaní žalobného návrhu a takýto predpoklad žalobkyne možno od nej spravodlivo požadovať vzhľadom na povahu nároku. Podľa toho je následne potrebné posúdiť aj úspech žalobkyne v konaní. Obdobné princípy platia aj pri rozhodovaní o nároku žalobkyne na zvýšenie náhrady za SSU podľa § 5 ods. 5 ZBSSU. Dôvodnosť a výšku tohto nároku nevie žalobkyňa pri podaní žaloby presne určiť, nakoľko v zmysle uvedeného ustanovenia dôvodnosť a výšku tohto nároku určuje súd svojím rozhodnutím na základe vlastnej úvahy. V súčasnej právnej úprave civilného procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, podľa ktorého sa môže plná náhrada trov konania priznať v prípadoch, ak sice nebol žalobcovi priznaný nárok v celej uplatnenej výške, avšak určenie výšky tohto nároku bolo závislé od znaleckého dokazovania alebo od samotnej úvahy súdu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov takúto výslovnú úpravu obsahoval v ustanovení § 142 ods. 3). Uvedený princíp však má byť aj po rekodifikácii civilného procesného práva naďalej uplatňovaný na základe interpretácie všeobecného ust. § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 CSP. Uvedený právny názor sa presadzuje aj v aktuálnej rozhodovacej praxi odvolacích súdov (uznesenie KS v Bratislave č. k. 5Co/99/2017-359 z 31.3.2017, rozsudok KS Košice č. k. 1 Co/125/2017-346 zo 14.3.2018, rozhodnutie KS v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017 z 13.12.2017) a zodpovedá aj interpretácii § 255 ods. 1 CSP v publikácii Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, ktoré vydalo vydavateľstvo C. H. BECK v roku 2016, a ktorej autormi sú viacerí členovia rekodifikačnej komisie civilného procesného práva. Ústavný súd Slovenskej republiky v aktuálnom náleze sp. zn. II. ÚS 399/2019 z 15.4.2020 uvádza, že ani nová práva úprava civilného sporového konania nevyučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy. Pokiaľ ide o vôľu samotného zákonodarcu, citovala dôvodová správa k CSP, ktorá k tejto otázke uvádza: "V tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške."

Súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že ich priznal žalobkyňi v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (72.647,59 eur), dôvodil, že rozhodnutie o výške priznaného plnenia žalobkyňi záviselo od znaleckého dokazovania, a zároveň aj od úvahy súdu, z komentára k ust. § 255 ods. 1 CSP síce vyplýva, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania v ktorých výška plnenia závisí od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, ale v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku; nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. (Doc. JUDr. Marek Števíček, PhD. a kolektív autorov, Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, C.H.BECK, str. 926). Vzhľadom na uvedené, keďže žalobe žalobkyne bolo čiastočne vyhovené, patrí jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Odvolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania uvádza nasledovné:

Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP. (1) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP: (1) o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP: (1) Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. (2) Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v súdnom konaní je poskytnúť úspešnému účastníkovi náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred súdom. V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viaceru právnych vecí, považuje sa na účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov, a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len NS SR) sp. zn. 3 M Cdo 11/2011).

Ak je v jednom návrhu na začatie konania/žalobe uplatnených niekoľko samostatných nárokov, nemôže úspech žalobcu v spore ohľadom niektorého nároku založiť právo na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s ďalším nárokom.

Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa v predmetnom spore uplatňovala náhradu za bolesť, náhradu za SSU aj s úrokom z omeškania, a mimoriadne zvýšenie SSU, je zjavné, že uplatňovala niekoľko samostatných nárokov, preto sa považuje na účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú vec.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie takto nepostupoval, neposudzoval mieru úspechu a neúspechu strán samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí.

Keďže odvolací súd čiastočne zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, bolo potrebné z jeho strany rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania (strán i štátu) na súde prvej inštancie (§ 396 ods. 2 CSP) aj v odvolacom konaní.

Žalobkyňa uplatňovala v spore náhradu za bolesť v celkovej sume 14.532 eur, vo vzťahu k tomuto nároku nebola úspešná, žaloba bola v tejto časti zamietnutá, procesne plne úspešná bola žalovaná, pomer úspechu a neúspechu tak predstavoval vznik nároku žalovanej na náhradu trov konania (o náhrade za bolesť) v rozsahu 100%. Avšak vzhľadom na charakter sporu, bol súd povinný skúmať, či vo veci existujú osobitné okolnosti, ku ktorým je potrebné pri rozhodovaní o náhradovej povinnosti prihliadať. Ustanovenie § 257 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa umožňuje strane, ktorá by mala inak právo na náhradu trov konania, túto náhradu nepriznať. Ide o prípady, kedy povinnosť nahradiť trovy konania sa javí ako neprimeraná tvrdoš'. Preto posúdenie súdu musí vždy vychádzať zo zohľadnenia individuálnych okolností prípadu.

Nepriznanie náhrady trov konania žalovanej v porovnaní so žalobkyňou, ktorá sa v dôsledku úrazu pri dopravnej nehode stala invalidnou a ktorej bolo priznané aj mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia (ktorým sa rozumie najmä obmedzenie účasti poškodeného subjektu na plnom osobnom, pracovnom a spoločenskom živote), nebude tak nepriaznivo dopadať na pomery žalovanej, ako zaťaženie náhradovou povinnosťou žalobkyne. V kontexte uvedeného boli preto odvolacím súdom vzhľadnuté uvedené dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré odvolací súd rozhodol tak, že žalobkyňa voči žalovanej nepriznáva náhradu trov konania o zaplatenie bolestného.

Ďalej žalobkyňa uplatňovala v spore náhradu za SSU v sume 46.940 eur, žalobe bolo vyhovené v časti o 26.630,63 eur, v časti o 20.309,37 eur bola žaloba zamietnutá. Úspech žalobkyne tak predstavoval 56,73% a neúspech 43,27% (úspech žalovanej 43,27%), pomer úspechu a neúspechu oboch strán tak predstavoval 13,46 % v prospech žalobkyne. CSP nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016), ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O. s. p. (ak výška plnenia závisela od úvahy súdu, prípadne znaleckého posudku). Zásadu úspechu vo veci je treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu (alebo znaleckého posudku). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože ho nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 926 s.). Pomerovať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale ich treba posudzovať v širších súvislostiach. Pri rozhodovaní o náhrade trov v takýchto prípadoch treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (porov. nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 170/99). Za základ sa tu považuje rozhodnutie, že žalobkyňa vznikol nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a výška uplatneného nároku je potom druhotná a nadväzujúca (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 926 s.). Riešenie spočíva v tom, že žalobkyňa má právo na náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej) a priznanie plnej náhrady trov

konania výlučne z prisúdenej sumy je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bolo preto potrebné považovať za procesne úspešnú, ak mala úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela od znaleckého posudku. Odvolací súd preto rozhodol, že žalobkyňa má proti žalovanej právo na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacích konaní) o zaplatenie sťaženia spoločenského uplatnenia v plnom rozsahu z prisúdenej sumy 26.630,63 eur. Žalobkyňa si uplatňovala v spore aj mimoriadne zvýšenie SSU v sume 67.149,20 eur, žalobe bolo vyhovené v časti o 46.016,96 eur, v časti o 21.132,24 eur bola žaloba zamietnutá. Úspech žalobkyne tak predstavoval 68,53% a neúspech 31,47% (úspech žalovanej 31,47%), pomer úspechu a neúspechu oboch strán tak predstavoval 37,06% v prospech žalobkyne. Ako už bolo vyššie uvedené CSP nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016), ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O. s. p. (ak výška plnenia závisela od úvahy súdu, prípadne znaleckého posudku). Zásadu úspechu vo veci je treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu (alebo znaleckého posudku). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože ho nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 926 s.). Pomerovať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale ich treba posudzovať v širších súvislostiach. Pri rozhodovaní o náhrade trov v takýchto prípadoch treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (porov. nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 170/99). Za základ sa tu považuje rozhodnutie, že žalobkyňa vznikol nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a výška uplatneného nároku je potom druhotná a nadväzujúca (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 926 s.). Riešenie spočíva v tom, že žalobkyňa má právo na náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej) a priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bolo preto potrebné považovať za procesne úspešnú, ak mala úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela od úvahy súdu. Pomer úspechu (miera úspechu) je základným kritériom pre posúdenie nároku na náhradu trov konania. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej náhrada trov konania v plnom rozsahu. Ak mala strana úspech v spore len čiastočný, náhrada trov sa pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Rozhodovanie o nákladoch konania nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledkov sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia v merite veci, ale má byť zrejmým a logickým ukončením celého súdneho konania (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2904/16). Odvolací súd preto rozhodol, že žalobkyňa má proti žalovanej právo na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacích konaní) o zaplatenie mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v plnom rozsahu z prisúdenej sumy 46.016,96 eur.

15. Žalovaná napadla rozsudok súdu prvej inštancie aj v časti o náhrade trov konania štátu, uviedla iba odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP.

Keďže odvolací súd čiastočne zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, bolo potrebné z jeho strany rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania (strán i štátu) na súde prvej inštancie (§ 396 ods. 2 CSP) aj v odvolacom konaní.

Súd prvej inštancie rozhodol aj o nároku štátu (Slovenská republika) na náhradu trov konania, s poukazom na ust. § 259 CSP v spojení s čl. 4 CSP dôvodil, že zaviazal žalovanú (procesne neúspešnú v konaní) povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania štátu za úhradu nákladov za vypracovanie znaleckých posudkov ohľadom zisťovania duševného stavu žalobkyne, a za účelom posúdenia zranení ktoré utrpela žalobkyňa pri dopravnej nehode a ich následkov vrátane bodového ohodnotenia za bolestné a SSU. Súd prvej inštancie priznal uznesením č. k. 37C/138/2013-108 z 2.4.2014 znalcovi MUDr. Máriovi Strakovi znalečné vo výške 455,68 eur, uznesením č. k. 37C/138/2013-199 zo 16.10.2015 Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela Pezinok, znaleckej organizácii, znalečné vo výške 920,32 eur, a uznesením č. k. 37C/138/2013-396 z 11.11.2019 spoločnosti LEGE ARTIS, znalecká organizácia,

s.r.o. znalečné vo výške 1.765,84 eur. Žalovaný uhradil z titulu preddavkov na vykonanie znaleckého dokazovania sumu 600 eur + 1.500 eur.

Z uvedeného odvolací súd vyvodil, že trovy štátu vznikli vyplatením znalečného z rozpočtových prostriedkov súdu, z dôvodu nepostačujúcich preddavkov na trovy znaleckého dokazovania. Súd prvej inštancie dôvodne považoval za nutné rozhodnúť aj o náhrade trov konania štátu, ktoré Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016) upravoval v ustanovení § 148 ods. 1. Podľa tohto ustanovenia štát mal podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil (aj v konaniach, v ktorých účastníci požívali osobné aj vecné oslobodenie). Z dôvodu, že nový procesný predpis CSP nemá ekvivalent k ustanoveniu § 148 O. s. p., aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov podľa článku 4 ods. 2 CSP, bolo potrebné rozhodnúť aj o náhrade trov konania štátu, a to podľa výsledkov konania.

Štátu patrí náhrada trov, ktoré skutočne vynaložil v súlade s v danom čase platnou procesnou normou, ustanovením § 148 O.s.p, podľa ktorej mu ex lege vznikol nárok na ich náhradu, a to napriek tomu, že nová procesná úprava CSP analogické ustanovenie neobsahuje. Aplikáciou základného princípu uvedeného v čl. 4 ods. 2 CSP s použitím ustanovenia § 253 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP je možné štátu náhradu trov konania voči neúspešnej strane sporu priznať aj za právnej úpravy Civilného sporového poriadku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. júla 2018, sp. zn. 4Obo/3/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 9/2018 pod č. 75).

Žalobkyňa v konaní celkovo uplatňovala sumu 128.621,20 eur (14.532 eur bolestné + 46.940 eur SSU + 67.149,20 eur mimoriadne zvýšenie SSU), žalobe bolo vyhovené v rozsahu sumy 72.647,59 eur (56,48%) a zamietnutá bola v rozsahu sumy 55.973,61 eur (43,52%), odvolací súd vo vzťahu k trovám štátu posudzoval konanie ako celok, nakoľko všetky znalecké posudky sa týkali všetkých nárokov uplatnených žalobou.

Z vyššie uvedených dôvodov hodných osobitného zreteľa odvolací súd štátu nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni nepriznal. Žalobkyňa bola v predmetnom konaní oslobodená aj od platenia súdnych poplatkov.

Vo vzťahu k trovám štátu neúspech žalovanej predstavoval 56,48 %, štátu bol preto z dôvodu, že v konaní vznikli štátu trovy, v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 56,48 %.

16. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. (§ 160 ods. 2 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)